ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Ἀριθ. 3. Μάρτιος, 1868. Α΄ Ἔτος.

ΑΠΟΛΛΩΝ Ο ΚΑΛΛΙΣΚΟΠΙΚΟΣ.

Ἀπόλλων ὁ τοῦ Καλλισκοπείου (Belvedere).

Τὸ ἄγαλμα τοῦτο τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι ἐκ τῶν μάλιστα περιφήμων καὶ λαμπρῶν ἀρχαίων καλλιτεχνημάτων, ὅσα διέφυγον τοῦ πανδαμάτορος χρόνου τὴν φθοράν· ἀνεκαλύφθη δὲ ἐν Ἀντίῳ (Porto d'Anzio) τῆς Ἰταλίας, πόλει ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Νέρων, ὁ θελήσας νὰ καλλωπίσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα διὰ τῶν καλλίστων τῆς Ἑλλάδος μνημείων, καὶ διὰ τοῦτο ἀπογυμνώσας τοὺς ἑλληνικοὺς ναούς, ἰδίως δὲ τὸν ἐν Δελφοῖς, τῶν ὡραιοτέρων αὐτῶν ἀγαλμάτων. Οὕτως ἐξηγεῖται πῶς εὑρέθη ἐν Ἀντίῳ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, περὶ οὗ ὁ λόγος.

Ἄγνωστος εἶναι καὶ ὁ ποιήσας τὸ ἄγαλμα τοῦτο, καὶ ὁ ναὸς ὅπου ὑπῆρχε τεθειμένον· ὠνομάσθη δὲ Ἀπόλλων Καλλισκοπικὸς, ἐπειδὴ μετηνέχθη εἰς μίαν τῶν αὐλῶν τοῦ ἐν Ῥώμῃ Οὐατικανοῦ μεγάρου, τὴν καλουμένην τοῦ Καλλισκοπείου, ἰταλιστὶ Belvedere.

Ὁ ἀρχαιολόγος Οὐϊγκελμάννος, γράψας Ἱστορίαν τῆς τέχνης, ἑρμηνεύει ἡμῖν μετὰ πολλοῦ ποιητικοῦ οἴστρου καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὰ κάλλη τοῦ ἀπαραμίλλου τούτου ἀριστουργήματος.

« Τὸ ἀνάστημα, λέγει, τοῦ θεοῦ ὑπερέχει τοῦ ἀνθρωπίνου, ἡ δὲ παράστασις αὐτοῦ μεγαλοπρέπεια. Ἀνθηρὸν ἔαρ, ὁποῖον τὸ τῶν Ἡλυσίων, περιβάλλει τ' ἀρρενώδη τοῦ σώματος ἐκείνου κάλλη νεότητα ἐρατεινὴν, καὶ διαλάμπει ἐπὶ τῆς ὑπερφυοῦς τῶν μελῶν αὐτοῦ ἁρμογῆς... Κατεδίωξε τὸν δράκοντα Πύθωνα, κατὰ τοῦ ὁποίου πρώτου ἐτάνυσε τὸ ἀργαλέον τόξον· ὠκὺς δὲ, τὸν ἐπρόφθασε καὶ κατέφερε τὸ καίριον τραῦμα ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ ὑπερήφανον αὐτοῦ βλέμμα, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς χαρᾶς εἰς τὸ ἄπειρον ἐκτεινόμενον, ὑπερακοντίζει τὴν νίκην. Ἐπὶ τὰ χείλη του ἑδρεύει ἡ περιφρόνησις· πνέει ὀργὴν φυσῶσαν τοὺς ῥώθωνας αὐτοῦ καὶ ἀνερχομένην μέχρι τῶν ὀφρύων· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἐπικρατεῖ ἀνεξάλειπτος εἰρήνη, καὶ ὁ ὀφθαλμός του γέμει γλυκύτητος, ὡς ἂν εὑρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν Μουσῶν, ἀσμενιζουσῶν αὐτόν... »

Ὁ Βοναπάρτης, νικητὴς ἐν Ἰταλίᾳ, παρέλαβε καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων τροπαίων αὐτοῦ, καὶ τὸν μετέφερεν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Μουσεῖον, ὅπου εὑρίσκετο μέχρι τῆς ἐν ἔτει 1815 ξένης εἰσβολῆς, ἥτις τότε ἀνέλαβε καὶ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο μεθ' ὅλων τῶν ἄλλων. Ἔκτοτε ὁ τοῦ Καλλισκοπείου Ἀπόλλων ἐπεστράφη εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα μένει, καὶ τίς οἶδε μέχρι τίνος θὰ μένῃ, ἀνεπίστρεπτος εἰς τὴν τάλαιναν χώραν ἥτις τὸν ἐπενόησε καὶ ἐποίησε.

Μία δεκαπενταετηρὶς δὲν δικαιοῖ τὴν ἁρπαγήν· πολλαὶ ὅμως ἑκατονταετηρίδες, ὡς φαίνεται, τὴν δικαιοῦσι.

Καὶ ἐν τούτοις λέγεται ἡ δικαιοσύνη αἰώνιος!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ἡ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΡΗΞΙΣ.

Οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι τῆς Ῥώμης ἡ ἀρχιερωσύνη κὐδοκίμησεν ἐν Ἰταλίᾳ, περιθάλψασα τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν, ὅσον παρ' ἡμῖν ἠρίστευσεν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διασώσασα τὴν διάλεκτον καὶ τὴν παιδείαν τῶν προγόνων· ἀλλὰ τὰ προτερήματα τῆς Ῥώμης ἀντὶ ν' ἀποτρέψωσι τὴν φορὰν τῶν δυστυχημάτων, μᾶλλον ἐπαισθητὴν ἐποίουν τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥοπὴν τῶν χρόνων καὶ τῶν θεσμῶν. Ἡ πνευματικὴ αὐτῆς προεδρία, καθιδρυθεῖσα διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς συνδιαλλαγῆς, μᾶλλον ἢ πρὸς ἔνοπλον τῶν ὑπηκόων ὑπεράσπισιν, οὔτε τὴν ἐπικειμένην ἀπώλειαν τῆς πίστεως ἠδύνατο ἐπ' ἀρίστῳ νὰ ἐξορκίσῃ ἀπέναντι τῶν ἐπαλλήλων βαρβαρικῶν εἰσβολῶν καὶ τῆς ὀσημέραι προϊούσης Ἀρειανῆς αἱρέσεως, οὔτε τὸ κενὸν νὰ πληρώσῃ, ὅπερ ἐν τῇ καταπτώσει κατέλιπον ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Ὀνωρίου (423 μ. Χ.) καὶ ἡ ἐγχώριος ἀστυνομία. Ἡ αἵρεσις τοῦ Ἀρείου τοσοῦτον ἐμάστιζεν εἰσέτι τὴν Ἰταλίαν, ὥστε τινὲς τῶν βαρβάρων ἡγεμόνων, ἕνεκα τῆς ἑτεροδοξίας αὐτῶν, δὲν ἐκοινώνουν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Τοιοῦτος σὺν τοῖς ἄλλοις ἦν καὶ ὁ πρῶτος Ἰταλίας Ῥὴξ, ὁ Γότθος Θευδέριχος, ὅστις, καίτοι σώφρων ἀναδειχθείς, Ἰωάννην τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον εἰς Ῥαβένναν ἀγαγὼν, καὶ ἐν δεσμωτηρίῳ περιορίσας, πείνῃ καὶ δίψῃ ἐθανάτωσε. Τίς λοιπὸν, ἐν τοιαύτῃ πραγμάτων ἀκαταστασίᾳ, ὁ εἰμαρμένος νὰ σώσῃ τὸ σκάφος ἀμφοτέρων τῶν ἀντικειμένων πολιτισμῶν, τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοῦ; Τίς ἐν ἀκμῇ τοιαύτῃ ὁ ὀφείλων νὰ ὑπερμαχήσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἑνότητα τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος;

Ἔστρεψαν πάντες οἱ πιστοὶ τὸ βλέμμα πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Κωνσταντίνου, ὡς πρὸς ἁπλανῆ καὶ σωτήριον ἀστέρα ὅστις, μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἐκείνης, ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἴς τινα λιμένα καὶ πλοῦτον καὶ πλήρωμα. Ὁ διάδοχος τῶν Αὐγούστων, ὁ νόμιμος κληρονόμος τοῦ στέμματος τοῦ Ὀνωρίου, ὁ μόνος οὗτος Αὐτοκράτωρ τότε καὶ βασιλεὺς ἐν γῇ, ἀντεπροσώπευσεν αὐτόθεν τὸ παρελθὸν, τὴν ἱστορίαν, τὴν νομιμότητα· ἀνεδέχθη τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου ἔμπροσθεν τῆς ἀγενοῦς βαρβαρότητος. Εἰς τὸν ξιφίρη τοῦτον βραχίονα τῆς χριστιανωσύνης ἀπέβλεψαν οὐ μόνον οἱ ὁμογενεῖς λαοὶ, ἀλλὰ καὶ οἱ νεήλυδες αὐτοί· οἱ μὲν προσδοκῶντες τὴν διαφύλαξιν τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν παραδόσεων, οἱ δὲ συμποιμαινόμενοι μετὰ τῶν δορυκτήτων ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς αὐτῆς εὐαγγελικῆς ἀρχῆς.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπακούει, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐκπληροῖ τὰς προσδοκίας τῶν δυτικῶν λαῶν. Αἱ δάφναι τὰς ὁποίας ὁ Βελισσάριος ἔδρεψεν ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἱσπανίᾳ, τὰ κατὰ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν τρόπαιά του, ἰδίως δὲ ἡ μεγαλόψυχος διαγωγή του πρὸς τοὺς ἐκχαυνωθέντας καὶ ἀποδειλιῶντας Ῥωμαίους, ἐπαυξάνουσι τὸ κράτος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.... Ἄφθονον αἷμα ἑλληνικὸν ἐπότισε τότε τὰς ἰταλικὰς πεδιάδας πρὸς ἐξόντωσιν τῆς βαρβαρότητος· ἡ δὲ τῶν Γότθων ἀποδίωξις ἐνεχάραξε βαθεῖαν εἰς τὰς καρδίας τῶν λαῶν ἐκείνων εὐγνωμοσύνην, μακρὰν κατέλιπε τοῦ εὐεργετήματος τὴν ἀνάμνησιν. Ἡ θριαμβευτικὴ τῶν ῥωμαϊκῶν συμβόλων ἀνεμφάνισις ἐζωογόνησεν ἐλπίδας ψυχορράγουσας. Ἐπὶ χρόνον τοσοῦτον ταπεινωθεῖσα ὑπὸ σκῆπτρα βαρβαρώνυμα, ἡ ἀθλία χώρα φιλοφρόνως ὑπεδέχθη τοὺς ἀναμιμνήσκοντας τὸ πάλαι κλέος ῥωμαϊκοὺς ἀετούς....

Ἡ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ γενομένη κατάκτησις τῆς Ἰταλίας ὤφειλε, φυσικῷ τῷ λόγῳ, νὰ μεταβάλῃ πλεῖστα τῶν καθεστώτων. Τῶν Γότθων ἅπαξ ἀποδιωχθέντων, ἔπαυσεν ἡ πρεσβυτέρα Ῥώμη νὰ ἦναι καὶ λόγῳ καὶ πράγματι μητρόπολις· ἐγένετο πόλις ἐπαρχιακὴ ὑποκειμένη τῇ πολιτικῇ δικαιοδοσίᾳ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐντεῦθεν τοὺς νόμους δεχομένη· ναὶ μὲν καὶ ἐπὶ βαρβάρων παρήκμαζεν, ἀλλ' ἐν τοσούτῳ διέσωζε τότε μᾶλλον ἢ ἧττον τὸ πνευματικόν της μεγαλεῖον· τανῦν ὅμως ἐξέπεσεν εἰς κατάστασιν δουλικήν. Μόνη δέσποινα τῆς οἰκουμένης, δικαιωματικῶς τοὐλάχιστον, ἀναγορεύεται ἡ Κωνσταντινούπολις. Ῥῆγες καὶ Δοῦκες πολλαχοῦ μὲν τῆς Εὐρώπης δυναστεύουσιν, αὕτη δὲ μόνη βασιλεύει, καὶ ὁμολογουμένως πανηγεμονεύει. Ὅθεν, μετὰ τὴν νίκην, βασιλεὺς Ἰταλίας ὁ Ἰουστινιανὸς προχειριζόμενος, δι' ἐπίτηδες κανονισμοῦ (Pragm. Sanctio. 15 August. 554) διοργανοῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἀνεχόμενος τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα καὶ τῆς Γερουσίας· ἀποστέλλει ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καθηγητὰς, ἐπιστήμονας καὶ νομομαθεῖς· καθιδρύει σχολὰς καὶ δικαστήρια, κυρῶν δὲ πᾶσας τὰς ἀγαθὰς τῶν βαρβάρων Ῥηγῶν διατάξεις, καταργεῖ μόνας τὰς ἐπιζημίους καὶ ἀντιρωμαϊκάς. Ἑνὶ λόγῳ, ἀνορθοῖ τὸ λατινικὸν πνεῦμα, ὅπερ ὑπὸ τὸν δούλειον ζυγὸν εἶχεν ἀπονάρκωθῆ· οὕτω δὲ προπομπὸς τοῦ πολιτισμοῦ γενόμενος, προδιαχαράσσει τὸν δρόμον τῆς δυτικῆς ἀναγεννήσεως.

Νόμιμος, ἀλλὰ καὶ εὔκαιρος ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἦτο διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ παροῦσα περίστασις, ἵνα διασείσῃ τὴν Ἐξαρχίαν τοῦ Δυτικοῦ Ἱεράρχου. Εἰς χρόνους πολὺ τῶν ἐνεστώτων διαφέροντας, ὁ Κωνσταντῖνος, ἐμπνεύμενος ἴσως ὑπὸ πολιτικῶν σκοπῶν, ἔκρινεν εὔλογον τὴν μὲν πολιτικὴν ἀρχὴν νὰ μεταβιβάσῃ εἰς Βυζάντιον (330 μ. Χ.), τὸ δὲ ἐκκλησιαστικὸν πρεσβεῖον ν' ἀφίσῃ εἰς τὴν Ῥώμην. Τὴν πολιτικὴν ταύτην παρεδέξατο ἑκοῦσα ἄκουσα ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος, ἐπεκύρωσε δὲ ὀλίγον ἔπειτα ἡ ἐν Χαλκηδόνι. Ἀλλὰ τῶν πραγμάτων ἡ τύχη δὲν ἔῤῥεπε νῦν καθόλου ὑπὲρ Κωνσταντινουπόλεως; Τὴν χθὲς πολιτικὴν δὲν ἐπεκύρωσεν ἡ κατήργησε πάντοτε ἡ σήμερον πολιτικὴ, συμφώνως πρὸς τὰς μεταβληθείσας περιστάσεις; Χθὲς οἱ Πατέρες ὡμολόγουν τὸ πρεσβεῖον τῆς Ῥώμης ἀναγαζόμενοι· ἀλλὰ τῆς ἀνάγκης παυθείσης ἐπὶ τοῦ παρόντος, τίς ὁ λόγος ἵνα μὴ ἀποκηρύξωσι τὸ ἀνάρμοστον πρεσβεῖον αὐτό;

Ἡ προσδοκία, αἱ θερμαὶ εὐχαὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κεντρικῶς ἑδρευούσης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ καταργήσεως τῆς δυτικῆς ὑπεροχῆς, μαρτυροῦσι τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν ἀναφανείσης τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ῥοπῆς. Ἀποπείρας τοιαύτας, ἐκκλησιαστικὸν μὲν ἐχούσας τότε τὸ πρόσχημα, ὡρισμένας ὅμως νὰ ἐπιφέρωσιν εἰς τὸ ἑξῆς πλείστας ὅσας συνεπείας πολιτικὰς καὶ συντελεστικὰς· ἀποπείρας, λέγομεν, τοιαύτας παρατηροῦμεν ἕως ἀπὸ τῆς βασιλείας Ζήνωνος, πρὶν ἢ ἡ Ῥώμη ταπεινώσῃ τὸ μέτωπον ἐνώπιον τοῦ βυζαντινοῦ θρόνου. Διχονοίας τινὸς ἐκραγείσης ἀναμέσον Ἐπισκόπων πρεσβυτέρας καὶ νέας Ῥώμης, ὁ Φῆλιξ Γ' διατάσσει τὸν Ἀνατολικὸν Πατριάρχην Ἀκάκιον νὰ ἔλθῃ προσωπικῶς εἰς Ῥώμην, ἵνα δώσῃ λόγον περὶ τῆς ψηφισθείσης καθαιρέσεως Ἰωάννου τινὸς ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως θαμμάζει τοῦ Ῥωμαίου τὴν αὐθάδειαν, οὐδένα δὲ γινώσκων ἀνώτερον ἑαυτοῦ, οὔτε κἂν ἀπάντησιν δίδει εἰς τὸ προσκλητήριον γράμμα. Τότε ὁ Ῥώμης κηρύττει τὸν Ἀκάκιον ἀκοινώνητον, ὁ δὲ Ἀκάκιος ἐναλλὰξ ἐξαλείφει τ' ὄνομα τοῦ Φήλικος ἀπὸ τῶν διπτύχων. Τὸ σχίσμα διαρκεῖ ἐπιμόνως ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Θρακὸς, δηλαδὴ ἀπὸ ἔτους 485 μέχρι 519· καθ' ὃν καιρὸν ὁ Αὐτοκράτωρ οὗτος, ποθῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἕνωσιν, πρῶτον μὲν ἀποστέλλει μεσιτείαν πρὸς Ὁρμίσδαν Ἐπίσκοπον Ῥώμης, εἶτα δὲ ἀπὸ τῶν διπτύχων πάσης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως σβύνει τὰ ὀνόματα τῶν Πατριαρχῶν ἀπὸ Ἀκακίου μέχρι Τιμοθέου, καὶ τὰ τῶν Αὐτοκρατόρων ἄχρις Ἀναστασίου· σβύνει δὲ προσέτι καὶ τὴν μνήμην πάντων τῶν ἄλλων, ὅσοι τοῦ σχίσματος συμμετέσχον. Αἱ λοιπαὶ τῆς ἐπικρατείας Ἐκκλησίαι, εἰς τοῦτο μὴ συγκατανεύσασαι, διεμαρτυρήθησαν. Θιεφύλαξαν δὲ αὗται ἐν τοῖς διπτύχοις τὰ ὀνόματα τῶν ὑπερμάχων τῆς ἀνατολικῆς ἀνεξαρτησίας ἕως Ἰωάννου Πάπα, διαδόχου τοῦ Ὁρμίσδα, ἀνδρὸς διαλλακτικοῦ, ὅστις μέτρα συμβιβαστικώτερα πρὸς κατάπαυσιν τῆς δυχονοίας προτείνας, ἦρεν ἐκ μέσου τὸ σκάνδαλον.

Ταῦτα μὲν συνέβαινον πρὶν ἢ ἡ Ῥώμη ὑποστῇ τὴν τύχην τῶν δορυκτήτων, καὶ συναριθμηθῇ μετὰ τῶν Βυζαντινῶν ἐπαρχιῶν. Τούτου δὲ γενομένου, εἴπετο νὰ παραλάβωσιν αἱ περὶ πρωτείου φιλονεικίαι σοβαρωτέραν μορφήν. Τότε, καὶ βασιλεὺς, καὶ κλῆρος, καὶ ὑπήκοον θέλουσιν ὁμοφώνως δυσανασχετήσει κατὰ τῶν τοῦ Πάπα παραδόξων ἀντιποιήσεων. Πῶς γὰρ, ἔλεγον τονθορύζοντες οἱ Γραικοὶ, πῶς δύναται νὰ ὑποφέρῃ περαιτέρω ἡ Ἀνατολὴ τὴν πρωτοκαθεδρίαν Ἐπισκόπου, ὅστις ἀρχιερατεύει καὶ χρησμοδοτεῖ πόῤῥω τῆς μητροπόλεως, ὅστις ἐκλέγεται συνήθως ἐν ὀχλαγωγίᾳ, καὶ τελεῖ ἐν ταῖς ἱεροπραξίαις συνηθείας λατινικάς· τὸ δὲ πάντως ἀνυπόφορον, ὅστις, κατὰ τὸ ἔθος τῶν βαρβάρων, ἄμοιρος ὢν τῆς Ἑλληνίδος φωνῆς, ἀγνοεῖ τὰ συγγράμματα τῶν φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας; — Καὶ πραγματικῶς, ἡ μετ' ἀλλοφύλων ἐπιμιξία πολλὰ τῶν ἐθίμων τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος εἶχεν ἐν Ῥώμῃ ἀλλοιώσει· δὲν ἴσχυσαν δὲ οὔτε οἱ κατὰ καιροὺς προχειριζόμενοι Ἕλληνες Πάπαι ν' ἀποσκυβαλίσωσιν εἰδωλολατρικά τινα ἔθιμα, πρὸ πολλοῦ ἤδη καταργηθέντα ἐν Ἀνατολῇ. Ἀλλ' ὅπερ μᾶλλον παρώξυνε τοὺς πεπαιδευμένους τῆς Ἑλλάδος ἱεράρχας, ἦτο ἡ παχυλὴ ἀμάθεια τῶν δυτικῶν κληρικῶν, οἵτινες μόλις ἐγίνωσκον τὸ λατινικὸν ἀλφάβητον ὅπως ψελλίσωσι τὰς γραφάς. Ὁ πρότινος ἀκμάσας Κασσιόδωρος στενάζει πικρῶς διὰ τῆς ἱερᾶς παιδείας τὴν παρακμήν. Σώζεται δὲ ἓν ἐπίγραμμα, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συντεθὲν, ὅπερ διὰ τῆς καρκινικῆς ἀναγνώσεώς του τεχνικῶς εἰκονίζει τὴν δυσκλεᾶ τῆς Ῥώμης ὀπισθοδρόμησιν·

Roma, tibi subito motibus ibit amor.

Τοιοῦτος ἦν ἐν συντομίᾳ ὁ ἐπικρατῶν Λατινισμός. Ὁ δὲ βουλόμενος νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν διανοητικὴν τῆς τότε Ἰταλίας κατάστασιν, ἂς διεξέλθῃ τὸ βιβλίον τοῦ Βοετίου· τοῦ νόθου, ἀλλὰ θαυμασίου τούτου γεννήματος τριῶν ἀντικειμένων ἰδεῶν· πολυθεΐας, χριστιανισμοῦ, καὶ βαρβαροκρατίας. Παράλληλος τῶν διδασκάλων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τῶν γνησίων τούτων θρεμμάτων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἵσταται ἀπὸ δυσμῶν ὁ αἰνιγματώδης οὗτος σοφὸς, ὅστις ὑπάρχει συγχρόνως ἔσχατος διερμηνεὺς τῆς ἐλευθερίας καὶ φιλοσοφίας τῶν Ῥωμαίων, χριστιανὸς δὲ τὸ φρόνημα, καὶ γερουσιαστὴς Γότθου βασιλέως.

Ἤρχετο ἐν τούτοις τὸ τεσσαρακοστὸν ἔνατον

ἔτος μετὰ τὰ εἰσόδια τοῦ Βελισσαρίου εἰς Ῥώμην, καὶ συνεπληροῦτο ἀκριβῶς μία ἑκατονταετηρὶς ἀφοῦ κατελύθη ἡ Δυτικὴ αὐτοκρατορία. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἡ ἐξουσία τῆς Βυζαντινῆς μοναρχίας σημαντικῶς ἐστερεώθη, ἐνῷ τοὐναντίον ἡ Ἰταλία, ἕνεκα τῆς Λογγοβαρδικῆς εἰσβολῆς (567 μ. Χ.), διέκειτο εἰς ἄκραν ἀταξίαν καὶ σύγχυσιν. Οἱ συνεχεῖς πόλεμοι ἐγύμνασαν ἤδη τοὺς Γραικοὺς περὶ τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἀμυντικὴν τακτικήν. Ἡ ἔποψις τῆς ἀσιανῆς βαρβαρότητος, ἥτις ἄγρυπνον ἐτήρει διηνεκῶς τοῦ γένους τὸν ὀφθαλμόν, διήγειρε κατ' ἀνάγκην φρονήματα συμπνοίας ἄγνωστα πρότερον. Τὸ δὲ αἴσθημα τῆς φιλοπατρίας, μεταδοθὲν τῷ στρατῷ παρὰ τῶν στρατηγῶν διὰ προσφωνήσεων πεπληρωμένων εὐσεβείας καὶ γενναιότητος, συνήργησεν εἰς τὴν σκιαγράφησιν μιᾶς τινος πατρίδος ἑλληνικῆς, ἥτις, καί τοι ἀκατάσκευος ἔτι, οὐχ ἧττον ὅμως προέβαινεν ἀποχωριζομένη βαθμηδὸν τῆς ἀφῃρημένης χριστιανικῆς πολιτείας, σχῆμα λαμβάνουσα καὶ μορφὴν ἐπίγειον. Πρόσθες εἰς ταῦτα καὶ τὰς δημώδεις τῆς μητροπόλεως τροπάς, τὴν εἴσβασιν τῶν βυζαντινῶν δήμων ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν δημοσίων, εἴσβασις αὕτη, ὡς εἴδομεν, πολλάκις ἀναγκάσασα τὴν πλάστιγγα τῆς κυβερνήσεως νὰ ῥέψῃ ὑπὲρ τῶν ἑρμηνευόντων ἀδόλως τὸ ἐγχώριον πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας, ὑπὲρ τῶν ἀντιτασσομένων τῷ Λατινισμῷ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ παπικὴ πρωτοκαθεδρία, ὑπὸ τῶν ἐν Παυΐᾳ ἐγκατασταθέντων Λογγοβάρδων ἐπιβαρυνομένη ἤδη, ἀπέβαινεν ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐπαχθεστέρα τοῖς Ἀνατολικοῖς. Ἤγγιζεν ἡ ὥρα τῆς ῥήξεως. Θρόνος, κλῆρος, Σύγκλητος, στρατὸς, πάντες ὁμοψύχως ἐστέναζον ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀνεξαρτησίας.

Ἡ ῥῆξις συμβαίνει βασιλεύοντος τοῦ Μαυρικίου, καὶ πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ περιβοήτου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, ἐν ἔτει 586· καθ' ἣν ἐποχὴν πολλῶν μὲν στάσεων καὶ ἐσωτερικῶν σπασμῶν τὴν διήγησιν ἀναγινώσκομεν παρὰ τοῖς ἡμετέροις χρονογράφοις, λόγους δὲ ἀξιοπίστους, ἑρμηνείαν καταπειστικὴν τῶν συμβάντων αὐτῶν, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν εὑρίσκομεν. Τοῦτο μόνον ἐκ τοῦ κυκεῶνος ἐξάγομεν μετὰ θετικότητος, ὅπερ ὅμως μέγα καὶ πολύ· ὅτι Σύνοδος ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ συγκροτηθεῖσα, ἐν ᾗ παρευρέθη καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐπεκήρυξεν Οἰκουμενικὸν τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὅ ἐστι κεφαλὴν πνευματικὴν τῆς Οἰκουμένης, πρόεδρον δικαιωματικὸν πάσης Συνόδου. Τὸ δὲ ψήφισμα ἀπέῤῥεεν ἔκ τινων προηγουμένων λόγων ἱστορικῶν· Οἰκουμενικὸν γὰρ διδάσκαλον ὁ Θεοδόσιος ἐπωνόμασε τὸν Χρυσόστομον, οὕτω δὲ καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπέγραψε τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας του προεδρεύσαντας τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, τὸν Ἐπιφάνειον, τὸν Ἄνθιμον, τὸν Μηνᾶν. Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἱστορικῶν τούτων λόγων, ἀρά γε δὲν ἔλαβεν ἡ Σύνοδος πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Νέας Ῥώμης, τῆς οἰκουμενικῆς αὐτόχρημα μητροπόλεως, ἧς τὸ κράτος, ἡ δόξα καὶ τὸ φῶς μέχρι περάτων γῆς, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, ἐξεπυρσεύοντο;

Ἡ φήμη τοῦ τολμήματος ἀπανταχοῦ διέδραμε δι' ἐπίτηδες ἐγκυκλίων. Πελάγιος ὁ Β', μαθὼν τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει ψηφισθέντα, συντάσσει ἀμέσως ἐπιστολὴν πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ Συνόδῳ συνελθόντας Πατέρας, δι' ἧς ἀποδοκιμάζει μὲν ἐν ἀγανακτήσει τὴν παράνομον, ὡς λέγει, κλῆσιν ἐκείνην τοῦ Πατριάρχου, ἄκυρον δὲ καὶ ἀνίσχυρον καταγγέλλων τὴν συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον; ἣν συνέδριόν τι καὶ συνόδιον δῆθεν ἀποκαλεῖ, προμηνύει τῷ Νηστευτῇ τὴν ἀκοινωνησίαν. Ἰδοὺ ἀπόσπασμά τι τοῦ γράμματος αὐτοῦ. « Ὁμοίως, λέγει, τῷ οἰκουμενικῷ ὀνόματι, ὅπερ ἑαυτῷ ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἰδιοποιήσατο, μὴ θέλητε προσέχειν.... Οὐδεὶς γὰρ τῶν Πατριαρχῶν ἐχρήσατο ποτὲ τῇ τοσοῦτον ἐξαγίστῳ προσωνυμίᾳ· ἐπεί περ ἐὰν ὁ ἄκρος (ἄλλως εἶναι) Πατριάρχης Οἰκουμενικὸς λέγεται, τὸ τῶν Πατριαρχῶν ὄνομα ἐν τοῖς λοιποῖς ἀναιρεῖται, μὴ γένοιτο τοῦτο· μὴ γένοιτο ἐν τῇ διανοίᾳ παντὸς οὑτινοσοῦν πιστοῦ, τὸ ἐθέλειν τινὰ ἑαυτῷ προσαρπάσαι τοῦτο, ἐξ οὗ φανείη ἂν τὴν τιμὴν τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν ὁπωσοῦν παραμειούμενος. Διὰ ταῦτα ἡ Ἡμετέρα ἀγάπη οὐδένα οὐδέποτε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτῆς Οἰκουμενικὸν ὀνομάζει, ἵνα μὴ τὸ ὑμῖν αὐτοῖς ὀφειλόμενον ὑποστείλῃ, τιμὴν τὴν οὐκ ὀφειλομένην ἑτέρῳ τινὶ προσφέρουσα. » Ἔπειτα δὲ, τὴν ἐπίπληξιν στρέφων ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάννην, ἀληθῆ τύπον μετριότητος, καὶ εὐαγγελικῆς σεμνοπρεπείας ὑπογραμμόν, προστίθησι τοὺς ἑξῆς λόγους· « Οὑτοσὶ ὁ Ἰωάννης διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ κομπαστικοῦ λόγου τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ἐπεχειρίσατο ἑαυτῷ καθυποτάξαι. Τοῦτο δὲ προῆλθεν ἐκ τοῦ δαίμονος, τοῦ τῇ αὐτῇ ὑπερηφανίᾳ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον πειράσαντος... Ἀλλὰ, συνεργοῦντος τοῦ Θεοῦ, πάσαις δυνάμεσι σπουδαστέον καὶ προνοητέον, ἵνα μὴ ἐν τῷ δηλητηρίῳ ἑνὸς λόγου τὰ ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ ζῶντα μέλη θανατωθῶσιν· εἰ γὰρ ἀφεθείη τοῦτο ἐπ' ἀδείας παρασύρεσθαι ἡ τιμὴ πάντων τῶν Πατριαρχῶν οὐκ ἐπιγινώσκεται. »

Ἂν ὁ Παπισμὸς ἦν εἰλικρινὴς ἐν ταῖς συμβουλαῖς καὶ συνεπὴς ἐν τῇ διαγωγῇ αὐτοῦ, ἂν αἱ ἐκ σπαργάνων αὗται φωναὶ τοῦ ἀρτιγενοῦς Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς Οἰκουμενικότητος τὴν ἐθνικὴν ἰδιοπροσωπίαν προαναγγέλλουσαι, ἦσαν ὄντως δηλητήριον θανατοῦν, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Πελαγίου, τὰ ἐν σώματι τοῦ Χριστοῦ ζῶντα μέλη, τοῦτο ἀσχολίαστον ἐῶμεν, καὶ προβαίνομεν εἰς τὴν διήγησιν.

Ὁ Πελάγιος ἀποβιοῖ. Τίς δὲ διαδέχεται αὐτόν; Ὁ υἱὸς Γορδιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου γερουσιαστοῦ, ὁ τήν τε σοφίαν καὶ θρασύτητα πολὺς ἐκεῖνος Γρηγόριος Διάλογος, ὁ πρὸς ἀντίθεσιν τῆς Οἰκουμενικῆς προσωνυμίας ἐφευρὼν τὸν πολυθρύλλητον τίτλον, Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ· τὸν τίτλον αὐτὸν, ὃν εἰρωνικῶς μᾶλλον ἢ εἰλικρινῶς ἐπιγράψουσιν ἀκολούθως οἱ διάδοχοί του ἐπὶ τοῦ κοσμικοῦ των στέμματος. Πρὸς τοῦτον δὴ τὸν Πάπαν γράφει ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος εὐμενῆ ἐπιστολὴν, συμβουλεύων μὲν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὁμόνοιαν, δεόμενος δὲ ἵνα παύσωσι τοῦ λοιποῦ αἱ ἔριδες περὶ τίτλων, αἵτινες διχοτομοῦσι τὸν ναὸν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Γρηγόριος ὅμως φρυάσσων ἐπιμένει εἰς τὴν κατάργησιν τῆς λέξεως. Ἐγγράφως δ' ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Μαυρικίου τὴν καταδίκην τοῦ Πατριάρχου Ἰωάννου, ἐπὶ τῆς ἀνηκούστου τόλμης τοῦ ὁποίου ἐφαρμόζει τὸ λατινικὸν ῥητὸν, o tempora, o mores, ῥητὸν προσφυέστατα κατηγοροῦν τὴν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ διεργαζομένην τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀναγέννησιν.

Εἰς τοῦτο δὲ μὴ ἐξαρκούμενος ὁ ἀγέρωχος Γρηγόριος, καὶ πνέων θυμὸν ῥωμαϊκὸν κατὰ τῆς ἀνατολικῆς ἀποπείρας, γράφει ἐπανειλημμένως πρὸς τὸν Ἰωάννην αὐτὸν, ὁτὲ μὲν ἐπαπειλῶν, ὅτε δὲ ἱκετεύων καὶ παραινῶν, ἄλλοτε δὲ καὶ συνιστῶν θερμῶς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀλαζονικῆς προσωνυμίας. Ἀποτυχὼν δὲ ἐν τῇ εὐγλωττίᾳ του τῇ πρὸς τὸν Πατριάρχην, αὖθις ἀποτείνεται πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα. « Ἐγὼ, λέγει, τεθαῤῥηκότως φημὶ, ὅτι ὁστισοῦν ἑαυτὸν Οἰκουμενικὸν ἱερέα καλεῖ, ἢ καλεῖσθαι ἐπιθυμεῖ ἐν τῇ ἐπάρσει αὐτοῦ, παρατρέχει τοῦ Ἀντιχρίστου· ἀλαζονευόμενος γὰρ ἑαυτὸν προτίθησι τῶν λοιπῶν. » Αὐτὰ ταῦτα συνεπιστέλλει καὶ πρὸς τοὺς Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, ἔσθ' ὅτε πειρώμενος καὶ διὰ μέσου σχίσματος νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς ὑποταγήν. Πρὸς δὲ τὸν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διατρίβοντα διάκονόν του ἐπιτάσσει τὸ μὴ συλλειτουργῆσαι πλέον τῷ Νηστευτῇ ἐν ταῖς ἱεροπραξίαις, ἑωσοῦ ἀποβάλῃ οὗτος τῆς ἐπιγραφῆς του τὸν ἀντιλατινικὸν ἐκεῖνον τίτλον τῆς Οἰκουμενικότητος.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ μέτρον ἀπέβη μάταιον. Ἀποβιώσαντος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, πατρὸς κατὰ λόγον ἱστορικόν τε καὶ ἐκκλησιαστικὸν ἀξιομακαρίστου, ὁ τούτου διάδοχος Κυριακὸς ἀδιστάκτως τὴν αὐτὴν Οἰκουμενικὴν προσωνυμίαν παρεδέξατο, εὐφημούσης ἁπάσης τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Οὔτε δὲ παρακλήσεις τοῦ Γρηγορίου, οὔτε ἀπειλαὶ καὶ κατάραι τῶν μετέπειτα διαδόχων του ἴσχυσαν νὰ μετακινήσωσιν ἐντεῦθεν τῶν ἡμετέρων τὸ φρόνημα· οἵτινες ἔκτοτε μέχρι τοῦδε, καὶ ἐπὶ δεκατρεῖς ὅλας ἑκατονταετηρίδας ἐθνικῆς ἀνυπαρξίας, τὸ μύχιον καὶ συγκεχυμένον τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος αἴσθημα ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ὀρθοδόξου οἰκουμενικότητος διετήρησαν. Ψευδεῖς δὲ καὶ ἐπιπλάστους ἡ ἡμετέρα ἱστορία θεωρεῖ τὰς ἀξιώσεις τῶν δυτικῶν ἱερέων ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ τυράννου Φωκᾶ γενομένην δῆθεν εἰρήνην διὰ τῆς ἐπισήμου καταργήσεως τοῦ τίτλου. Οὐδεὶς τῶν Βυζαντινῶν μνημονεύει τοῦ πράγματος. Ἡ δὲ μαρτυρία Παύλου τοῦ Διακόνου τάσσεται δικαίως μετὰ τῶν ὑπόπτων.

Ἐνόμισαν οἱ δυτικοὶ ἱερογράφοι καὶ ἀξιωματικῶς διεφήμισαν, ὅτι τὰ κρίσιμα συμβάντα τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ προσωπικῆς ἰδιοτελείας ἀποτελέσματα· καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι, παρέστησαν αὐτὰ κατ' ἀρέσκειαν, καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἑαυτῶν προλήψεις. Παρεῖδον ὅμως ὅτι, τὰ συμβάντα αὐτὰ παραμορφοῦντες, εἰς μάτην πειρῶνται νὰ παρατρέψωσι τῆς θείας οἰκονομίας τὰ βουλεύματα· διότι ὁ γέγραπται περὶ ἐθνῶν ἀναστάσεως, γέγραπται. Τὰ ἔξοχα τῶν αἰώνων συμβάντα συναρμολογοῦνται καὶ συνανταποκρίνονται πρὸς ἄλληλα· πάντα δὲ συλλήβδην αὐτὰ τὴν ἀλήθειαν ἀποκαλύπτουσιν, ὅτι ἕκαστον μέγα πρόσωπον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐκφέρει μίαν ἰδέαν τοῦ αἰῶνός του, ὑπὸ τῶν μεγάλων ἐπομένων προσώπων ἐφεξῆς μαρτυρουμένην. Μαρτυρεῖ ὁ Ἀκάκιος ὑπὲρ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, ὁ Νηστευτὴς μαρτυρεῖ ὑπὲρ Φωτίου, ὁ Φώτιος ὑπὲρ Μιχαὴλ τοῦ Κηρουλαρίου, ὁ Κηρουλάριος ὑπὲρ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, παρ' οὗ ἡ ἑλληνικὴ παράδοσις τοῦ μεσαιῶνος μεταδίδεται πρὸς τὸν νεώτερον ἑλληνισμόν. Κατὰ τῆς ἀλύσεως ταύτης χεὶρ ἀνθρωπίνη δὲν ἴσχυσε· τοσοῦτον ἐντέχνως οἱ κρίκοι συνείρονται ἀλλήλοις, τοσοῦτον εὐρύθμως συνέχονται καὶ συνεπισχύονται τὰ συστατικὰ μέρη αὐτῆς. Τί ἄλλο δὲ εἶναι τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ ψήφισμα τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἢ ἠχὼ ἀπωτάτη τοῦ ψηφίσματος, δι' οὗ οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα Πατέρες τῆς ς' ἑκατονταετηρίδος ἐκήρυξαν ἐν Συνόδῳ καὶ εἰς ἐπήκοον τοῦ μέλλοντος τὴν πνευματικὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ;

(ΒΥΖΑΝΤΙΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ Σ. Ζαμπελίου.)

Η ΑΡΚΤΟΣ.

Ἄρκτων ὑπάρχουσιν εἴδη πολλά· ἡ μελάγχρους τῆς Εὐρώπης ἄρκτος καὶ ἡ μέλαινα τῆς Ἀμερικῆς, τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἔχουσαι ἤθη καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος, εἶναι αἱ συνηθέστεραι καὶ γνωστότεραι· ἔπειτα εἶναι ἡ λευκὴ τῆς θαλάσσης ἄρκτος, ἐν γένει μεγαλητέρα τῶν προειρημένων· θηρίον ἀρκούντως δεινὸν, ὅταν δὲν πεινᾷ. Αὕτη κολυμβᾷ, καὶ καταδύουσα εἰς τὰ ὕδατα, ἁλιεύει ἐπιτηδειότατα ἰχθύας παντὸς μεγέθους, πολλάκις καταπονοῦσα καὶ φώκας· κάπτει δὲ καὶ τὰ ἰχθυοφάγα πτηνὰ ὁσάκις δύναται, καὶ εὐκόλως ἐπιβαίνει εἰς μεγάλα τεμάχια πλεόντων πάγων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θαλασσοπορεῖ ἀμέριμνος, ὡς ἄφοβος ναύτης.

Ἄρκτος διερχομένη χείμαῤῥον.

Τίς δὲν εἶδεν ἄρκτον; Περιφέρουσι τὴν πτωχὴν εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς παίγνιον, περῶντες κρίκον εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, καὶ οὕτως ἀλυσόδετον τὴν καθιστῶσι πορισμὸν βίου. Πεφυλακισμένη εἰς κλωβὸν, ἐνῷ ἡ ταλαινα ὑπεραγαπᾷ τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, μάλιστα δὲ τὸν δριμὺν ἐκεῖνον τῶν χιονοσκεπῶν πεδιάδων, κινεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς ἀδιακόπως, ὡς ἂν ἔλεγε μελαγχολικῶς καθ' ἑαυτὴν, « Δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἐμὲ εὐτυχία ἐπὶ τῆς γῆς. »

Διακρίνεται δὲ καί τις ἄρκτος φαιὰ, γίγας αὐτὴ παραβαλλομένη πρὸς τὰς ἄλλας· διότι μῆκος μὲν ἔχει ποδῶν ὀκτὼ τοὐλάχιστον, εἶναι δὲ ἀγριωτάτη, εὐκόλως καταβάλλουσα ἄγριον βοῦν τῆς Ἀμερικῆς, τὸν καλούμενον βίσονα. Οἱ ἀγριάνθρωποι τῶν βορείων μερῶν τῆς ἠπείρου ἐκείνης τὴν τρέμουσι. Διηγοῦνται ὅτι αὕτη, καὶ ἀφοῦ ἐτραυματίσθη ποτὲ ὑπὸ ἓξ κυνηγῶν, τοὺς ἐκυνήγησε πρὸς ποταμόν τινα· καὶ ἐνῷ οἱ τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἐπυροβόλησαν πάλιν, καὶ τὴν ἐτραυμάτισαν, δὲν ἔπαυσε νὰ τοὺς κυνηγῇ, ἕως οὗ τοὺς ἠνάγκασε νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὰ ὕδατα ἀπὸ τῆς κορυφῆς κρημνοῦ ἀποτόμου, ἔχοντος ὕψος εἴκοσι ποδῶν. Οὐδ' ἔμεινεν ἕως ἐκεῖ, ἀλλ' ὥρμησε καὶ αὐτὴ κατόπιν των· καὶ ἂν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν διεπέρα τὴν κεφαλήν της διὰ τοῦ τελευταίου πυροβολισμοῦ, θὰ ἐπρόφθανε τὸν βραδύτερον τῶν τεσσάρων κολυμβητῶν, καὶ ἀλλοίμονον!

Τὸ εἶδος τοῦτο δὲν φαίνεται εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν. Τοῦ Καναδᾶ ἡ ἄρκτος εἶναι εἰς τοὺς κουρεῖς περιζήτητος, διότι ἐκ τοῦ λίπους αὐτῆς κατασκευάζουσι μυραλοιφὴν θρεπτικὴν, ὡς λέγουσι, τῆς κόμης. Ταύτης τῆς ἄρκτου καὶ ἡ δορὰ εἶναι χρήσιμος, καίτοι εὐτελής. Οἱ βόρειοι λαοὶ τρώγουσι τοὺς πόδας τῆς ἄρκτου ὡς φαγητὸν τρυφηλόν· οἱ Τάρταροι ἀναμιγνύουσι μέλι μετὰ τοῦ ὠμοῦ λίπους αὐτῆς, καὶ τὸ ἔχουσιν ὡς καλλιστον ἔδεσμα· εἰς δὲ τὴν ἀρκτῴαν Ἀμερικὴν, οἱ κάτοικοι μεταχειρίζονται τὸ ἔλαιον αὐτῆς καὶ τὸ στέαρ, τὰ ὁποῖα πορίζονται ἐξ ἀνταλλαγῶν μετὰ τῶν αὐτοχθόνων, εἰς παντοίας χρείας οἰκιακάς.

Ἡ τροφὴ τῆς ἄρκτου εἶναι πολυποίκιλος, ὡς καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων· ἔχει ἀρά γε καὶ τὸ ζῶον τοῦτο φυσικήν τινα προδιάθεσιν πρὸς τὸν πολιτισμόν; Τρώγει ῥίζας, τρώγει καὶ καρπούς· τὰ χαμαικέρασα, τὰ κόμαρα, τὰ κάστανα· πρὸς τὸ μέλι μάλιστα εἶναι λαιμαργότατον· τόσον, ὥστε μασσᾷ μετ' αὐτοῦ καὶ τὰς μελίσσας· τρώγει δὲ καὶ μύρμηκας.

Ἡ ἄρκτος κατοικεῖ εἰς τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά· πρὸς δὲ τοὺς βορειοτέρους τόπους εἶναι ἀγριωτέρα· ἐκεῖ καὶ ἄνθρωπον προσβάλλει· τὸν Ἰσλανδὸν, τὸν καταβροχθίζει ὡς τίποτε. Ἡ δύναμίς της εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους εἶναι φοβερὰ, καίτοι ὑποδεεστέρα τῆς τῶν φαιῶν ἄρκτων. Περιπατεῖ εὐκόλως ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, φέρουσα μεταξὺ τῶν ἐμπροσθίων μεγάλα βάρη. Συνέβη νὰ τὴν ἴδωσι διαβαίνουσαν οὕτω κορμὸν δένδρου, σχηματίζοντα γέφυραν ὑπεράνω χειμάρρου, καὶ κρατοῦσαν νεαρόν τινα ἵππον νεκρὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Καὶ ὅταν παλαίῃ, ἡ ἄρκτος πράττει σχεδὸν ὡς ὁ ἄνθρωπος. Ἐγείρεται εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας καὶ καταφέρει πυγμὰς· γρονθοκοπεῖ ἀθάνατα, καὶ νικᾷ πύξ· οὐδέποτε ὅμως ὀδάξ. Οὐδέποτε τῳόντι δάκνει· ὡς βέβαιον μάλιστα θεωρεῖται ὅτι, ὁσάκις ἔλθῃ εἰς τὰ στενὰ, στρέφει τὴν ῥάχιν αὐτῆς πρός τινα βράχον, καὶ ἐκεῖθεν λιθοβολεῖ τὸν κυνηγὸν σφοδρότατα.

Ὅταν ἡ ἄρκτος συλληφθῇ νέα, ἐπιδέχεται ἀνατροφὴν ἀρκετὰ λαμπράν. Χορεύει· τίς δὲν τὴν εἶδε χορεύουσαν; πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπαινετὴ εἶναι κατὰ τοῦτο, ἐπειδὴ γινώσκομεν τὴν φιλέρημον φύσιν αὐτῆς. Μέρος τοῦ χειμῶνος διάγει συνήθως κεχωσμένη εἰς σπήλαιόν τι, ἄνευ ζωοτροφιῶν· ἐκεῖ τέρπεται, ὁτὲ μὲν κοιμωμένη, ὁτὲ δὲ λείχουσα τοὺς πόδας της, καὶ μάλιστα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀληθῶς περίεργον, τὰ πέλματα (τὰς πατούνας) τῶν ἐμπροσθίων της ποδῶν. Οὕτως, ἔχει καὶ αὐτὴ νηστείαν, εἰς τῆς ὁποίας ὅμως τὴν αὐστηρότητα δὲν θὰ ἀντεῖχεν, ἂν δὲν ἐπρονόει νὰ ἐφοδιάσῃ προηγουμένως τὸ σῶμά της διὰ λίπους, καὶ πολλοῦ μάλιστα. Ἀληθῶς, τὸ λίπος τοῦτο τὴν ἐξαρκεῖ καθ' ὅλον τὸν βαρὺν χειμῶνα ἀναπαυομένην. Δίκαιον· μετὰ τὴν ἀπόκρεω, ἡ τεσσαρακοστή.

Ὁ ἐκδιδόμενος εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, εἰ μὲν εἶναι μεγαλόνους, καθίσταται ἐξαίσιος· εἰ δὲ μικρόνους, πάλιν διὰ τῆς ἐπιμόνου ἐνασχολήσεως ὑπερτερεῖ πολλῶν μετρίων.

ΑΠΟΚΡΕΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΔΕΣ.

Ὁποία ὀχλοβοὴ ἔξω! Κραυγαὶ, συριγμοὶ, μυκτηρισμοὶ καὶ γέλωτες... Εἶναι αὕτη ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν Ἀποκρεῶν, καὶ διαβαίνουσι προσωπιδοφόροι ἄνδρες μετὰ γυναικῶν, παντοίας ἐπιδεικνύοντες ἀσχημοσύνας καὶ προπετείας. Ὁποῖον θέαμα!

Τὰ Χερουβ τῶν Αἰγυπτίων, τελούμενα κατὰ σεπτέμβριον, τὰ Διονύσια ἢ Βάκχεια τῶν Ἑλλήνων, τελούμενα κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, τὰ Κρόνια (Saturnales) τῶν Ῥωμαίων, τελούμενα κατὰ δεκέμβριον, καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ἡ τῶν Τρελῶν ἑορτὴ, ἡ πρότερον τῶν Ἀθώων, τελουμένη τὰ Χριστούγεννα· ἡ τοῦ βοὸς τῆς φάτνης καὶ ἡ τοῦ ὄνου, ἐν Βελλοβασίῳ (Beauvais) τῆς Γαλλίας — ὅπου μάλιστα ἐψάλλετο καὶ λειτουργία τοῦ ὄνου — προηγήθησαν τῶν καθ' ἡμᾶς Ἀποκρεῶν. Μὴ δυνηθεὶς ὁ χριστιανισμὸς νὰ καταργήσῃ τὰ ἔθιμα ταῦτα, μετέβαλε τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς ὄνομα προμηνῦον, κατὰ τὰς ἀκολάστους ἡμέρας ταύτας, τὸ τέρμα τῶν εὐωχιῶν καὶ τὴν ἐπακολουθοῦσαν τεσσαρακοστὴν ἐγκρατείας καὶ νηφαλιότητος. Ἀπόκρεως σημαίνει ἀποχὴ ἀπὸ κρέατος, ὡς καὶ εἰς τὰς διαλέκτους τῆς λατινικῆς ἡ λέξις carn-a-val, μεθερμηνευομένη, τὸ κρέας ἀπίτω. Ὁ Χριστιανὸς παρασκευάζεται εἰς τὰς στερήσεις διὰ τοῦ κόρου, καὶ ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἐλθῃ εἰς τὴν μετάνοιαν, σπεύδει τοὐλάχιστον νὰ πράξῃ ὅσα πλεῖστα ἁμαρτήματα. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀφοῦ κρατηθῇ τρεῖς ἑβδομάδας, τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς τετάρτης ἑβδομάδος, τὴν καλουμένην mi-carême (τὸ μεσοσαράκοστον, καθὼς ἡμεῖς κοινῶς λέγομεν), ἔρχεται εἰς νέαν ῥῆξιν· κατέστησεν ἐξ οἰκείας ὁρμῆς ἀπόκρεω καὶ ταύτην, ἀπό τινων ἤδη εἰκοσαετηρίδων· καὶ ἐπειδὴ τότε ἡ ἡμέρα τῆς ἀκολασίας εἶναι μία, ἐκδίδεται εἰς τὰς ἄκρας παραφοράς.

Ἀλλὰ διατί ἀρά γε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ παρὰ παντὶ λαῷ ἀπαντῶνται τοιαῦταί τινες ἡμέραι ἀπογνώσεως ἑορταζόμεναι; Μὴ ἡ φρόνησις ἦναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους βεβιασμένον τι, καὶ διὰ ταῦτα οἱ ἀσθενέστεροι αὐτῶν ἔχουσι χρείαν ἀνακοπῆς ἐκ διαλειμμάτων; Ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ τάγμα τι ἀσκητῶν καλογήρων, καλούμενον τῶν Τραππιστῶν· τούτων ὁ κανὼν τοὺς ὑποχρεοῖ εἰς παντελῆ ἀφασίαν. Μόνον ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ λύσωσι τὴν σιωπὴν, καὶ, ὡς λέγεται, τότε λαλοῦσιν ὅλοι συγχρόνως, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως. Ἴσως τοιοῦτό τι συμβαίνει καὶ ἐν τῷ κόσμῳ· ἀναγκαζόμενοι καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς κοσμιότητα καὶ εὐταξίαν καὶ συστολὴν, ἀποβάλλομεν τὸν μακρὸν περιορισμὸν ὅταν ἔλθωσιν αἱ ἀποκρεαὶ, αἵτινες εἶναι θύρα, ὡς οὕτως εἰπεῖν, ἀνοιγομένη εἰς τὰς ἕως τότε κατεσταλμένας ὁρμάς· καὶ

οὕτω καθίστανται πρὸς ὥραν οἱ δοῦλοι κύριοι, πάντες δ' ἐν γένει ἀπολύονται εἰς τὴν ἔμφυτον ἀφροσύνην.

Ἡ προσωπιδοφορία, εἴτε διακωμῳδοῦσα ἐπὶ τὸ γελοιωδέστερον τὰ ῥαιβὰ καὶ παράβολα τῆς κοινωνίας πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν, εἴτε σατυρίζουσα τοὺς κρατοῦντας καὶ καταμεμφομένη τὰς πράξεις τῶν κυβερνώντων, εὐδοκιμεῖ πρὸ πάντων ὅπου μόνη αὕτη ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς πολίτας δήλωσις τοῦ ἐπικριτικοῦ αὐτῶν πνεύματος. Εἶναι δὲ περίεργος καὶ ἀξιοσπούδαστος κατὰ τοῦτο ἡ τῆς Ἰταλίας πρὸς τὴν Ἀγγλίαν παραβολή· « Εἰς τὴν Ῥώμην, λέγει ἡ γαλλὶς συγγραφεὺς Σταὲλ, ἅπασα ἡ πόλις προσωπιδοφορεῖ, καὶ μόλις ἀπολείπονται εἰς τὰ παράθυρα θεαταὶ ἄνευ προσωπίδων, ἵνα βλέπωσι τοὺς προσωπιδοφόρους· τοιαύτη καταλαμβάνει μανία διαχύσεως ὅλους ἐν γένει τοὺς κατοίκους, ὁποίας δὲν ὑπάρχει εἰς ἄλλον τόπον παράδειγμα. Ἐκεῖ τὰ παντοῖα ἐπαγγέλματα τοῦ βίου καταγελῶνται ἐν ἀστειϊσμοῖς βρίθουσι σθένους καὶ ἀξιοπρεπείας. Οὔτε ἐκ τῶν θεαμάτων τέρπεται τοσοῦτον ὁ λαὸς ἐκεῖνος, οὔτε ἐκ τῶν συμποσίων ἅτινα εἰς αὐτὸν δίδονται, καὶ οὔτε ἐκ τῶν μεγαλοπρεπειῶν τῶν ὁποίων τυγχάνει θεατής. Οἰνοπότης ὑπὲρ τὸ μέτρον δὲν εἶναι, οὔτε λαίμαργος· μόνον ὑπερευχαριστεῖται ὅταν τύχῃ ἐλεύθερος μεταξὺ τῶν ἀρχόντων του, ἐπίσης διασκεδαζόντων ὁσάκις εὑρεθῶσιν ἀναμεμιγμένοι μετὰ τοῦ λαοῦ.»

Ἐν Ἀγγλίᾳ, τοὐναντίον, αἱ δημόσιαι τῶν ἀποκρεῶν χαρμοσύναι εἶναι ἄγνωστοι. Εἰς τὸ Λονδῖνον, ἐν ἡμέρᾳ ἀναπαύσεως καὶ ἑορτῆς, ἕκαστος ἐπιστρέφει οἴκαδε (at home), ἕκαστος ἀπολαύει τῶν οἰκογενειακῶν τέρψεων καὶ τῶν ἡδονῶν τῆς ἰδίας ἑστίας ἐν σιωπηλῇ γλυκυθυμίᾳ, καὶ σχεδὸν ἐν ἀφασίᾳ.

Ὅτε σεισμός τις φοβερὸς, ἐν ἔτει 1755, εἶχε κατεδαφίσει τὴν Λισσαβῶνα, οἱ ἐπίσκοποι ἐξεζήτησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἔτυχον ἐκ τοῦ βασιλέως, τὴν κατὰ τὰς ἀποκρεὰς παντελῆ ἀπαγόρευσιν τῆς τῶν προσωπίδων χρήσεως.

Ἐπὶ χρόνον πολὺν περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο ἐν Λονδίνῳ τὴν προσωπιδοφορίαν τῆς πρώτης μαΐου, ὅτε ἑώρταζον οἱ λαχανοπῶλαι, αἱ γαλακτοπώλιδες καὶ οἱ καπνοδοχοκόροι. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἐνεδύοντο ἀνδρείκελον ἐξ ἀνθέων καὶ λαχανικῶν, ἀπολῆγον εἰς πυραμίδα· τῶν δὲ γαλακτοπωλίδων τὸ ἀνδρείκελον ἐκαλύπτετο ὑπὸ τρυβλίων καὶ πινακίων, σχηματιζόντων ὁλόκληρον ἀγγοθήκην· ἐχόρευον δὲ ταῦτα τὰ ἀνδρείκελα, καὶ μόνον οἱ πόδες ἐφαίνοντο τῶν φορούντων αὐτά· οἱ δὲ καπνοδοχοκόροι ἐπασπαλίζοντο δι' ἀλεύρου, φοροῦντες φενάκας, ὡσαύτως πασπαλισμένας, καὶ εἰς τὰς παρυφὰς τῶν ἐνδυμάτων χαρτίον ἐπιῤῥάπτοντες λευκόν.

Καίτοι αἱ δημόσιαι προσωπιδοφορίαι εἰς τὰς ὁδοὺς δὲν συμβιβάζονται μετὰ τῆς φυσικῆς σοβαρότητος τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, δίδονται ὅμως χοροὶ προσωπιδοφόρων, ὅπου τὸ ἰδιότροπον τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος ἐκδηλοῦται διὰ παραδόξων μεταμφιασμῶν. Λόρδος τις εἶχέ ποτε μεταμφιασθῇ εἰς ὄρθιον νεκροκάβδατον. Εἶχε τοὺς μὲν πόδας κεκρυμμένους ὑπὸ μέλαν παραπέτασμα, ὅλον δὲ τὸ σῶμα ἐντὸς σανιδίνου φερέτρου ἠνεῳγμένου, σκεπασμένον διὰ τοῦ σαβάνου. Ἐφαίνετο δὲ τὸ πρόσωπόν του ὠχρὸν ὡς νεκροῦ, διὰ βαφῶν. Ἐπὶ τοῦ καλύμματος τοῦ φερέτρου εἶχε γεγραμμένον ἐν ἐπιτυμβίῳ τὸ ὄνομά του, προσθέσας ὅτι τὸν ἔφερον εἰς τὸν τάφον αἱ τοῦ χοροῦ ἡδοναί. Ἐνώπιον τοιούτου πενθίμου φάσματος, οἱ χορευταὶ ὅλοι ἐφάνησαν εὐθὺς δυσανασχετήσαντες· μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἀπέδειξαν τὴν δυσαρέσκειάν των ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἰς τρόπον ὥστε ὁ λόρδος νεκροκάβδατος εἶδε τὴν ἀνάγκην ν' ἀνακρούσῃ πρύμνην· διότι ὁ περιχαρὴς κόσμος, τοῦ ὁποίου τὴν εὐθυμίαν ἦλθε νὰ διαταράξῃ, διετίθετο νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ· καὶ ἴσως, ἂν ὀλίγον ἔτι ἐβράδυνε τὴν ἔκλειψιν, θὰ τὸν διώρθουν τόσον, ὥστε ἀληθῶς νὰ τὸν πρέπῃ τὸ πλαστόν του περίβλημα.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως, τὰ προσωπεῖα εἶχον ἀπαγορευθῆ ἀπὸ τοῦ 1791 μέχρι τοῦ 1798· ἕνεκα τούτου κατὰ τὰς ἀποκρεὰς τοῦ 1799 ἐπανελήφθησαν ἐμμανῶς. Τρεῖς ὅλους μῆνας οἱ τῶν προσωπίδων κατασκευασταὶ δὲν ἐπῆρκουν εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς ζήτησιν.

Δὲν θὰ λησμονήσωμεν τὸ πλῆθος τῶν προσωπείων καὶ τὴν ἄπειρον εὐθυμίαν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Τουρκίᾳ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου (1826-1833), ὅτε ὁ ταλαίπωρος χριστιανικὸς κόσμος εἶχε λάβει θάῤῥος τι, ἡ δὲ ἀγριότης τῶν Τούρκων, ἐμβροντηθεῖσα ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, ἐφάνη πρὸς τὰς διασκεδάσεις αὐτοῦ παρὰ τὸ σύνηθες ἀνεκτική.

Ἡ προσωπιδοφορία, θεωρουμένη ὡς ἱστορικὴ μεταμφίασις, δύναται νὰ ἦναι ὠφέλιμος, καθὸ διδακτική. Ἐν Ῥώμῃ, παραδείγματος χάριν, οἱ κάτοικοι ὑποφαίνουσι γνῶσιν τῆς παλαιᾶς μυθολογίας ὄχι μικράν. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ δὲ πρό τινων ἐτῶν ἐπεκράτησε συρμὸς πολὺς καὶ ἄμιλλα ἐν τῷ φιλοκάλῳ κόσμῳ τοῦ φέρειν ἐπὶ σκηνῆς τὴν ἱστορίαν, καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖται ἡ ἀξιέπαινος αὕτη ἔφεσις· λέγεται δὲ ὅτι προῆλθε τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Οὐαλτερσκώττου, τὸ δὲ ἐκ τῆς περὶ τοῦ μεσαιῶνος μεταβολῆς τῶν φρονημάτων. Ἐπὶ τῆς ἐπανόδου τῆς βορβωνικῆς δυναστείας, ἡ δούκισσα τοῦ Βερρὺ εἶχε δόσει παρ' αὐτῇ τοιαύτην τινὰ διασκέδασιν, μέγαν κρότον ἀποτελέσασαν. Ἐπρόκειτο νὰ διαδραματισθῇ ἡ ἄφιξις τῆς Μαρίας Στουάρτης, μελλονύμφου τοῦ γάλλου βασιλόπαιδος Φραγκίσκου. Ἕκαστος ὤφειλε νὰ παραστήσῃ πρόσωπόν τι ἱστορικόν. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ ἐνδυμασίας, καθ' ὅλα ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ προσώπου ἐκείνου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι πρὸς ταῦτα ἀπαιτεῖται δαπάνη μεγάλη καὶ πολυτέλεια.

Ἡ παράστασις ἀλληγορικῶν προσώπων εἶναι ἧττον δαπανηρὰ, ἀλλὰ καὶ ἧττον διδακτική.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οἱ ὀρχησταὶ ἐφόρουν, ὡς καὶ οἱ ἠθοποιοὶ, προσωπίδα· ἀλλ' ἡ τῶν ὀρχηστῶν εἶχε κανονικοὺς τοὺς χαρακτῆρας· ἡ ὄρχησις προτίθεται τὴν παράστασιν ἐπαγωγῶν σχημάτων καὶ θέσεων, ὤφειλε λοιπὸν καὶ ἡ μορφὴ νὰ ἦναι εὔχαρις. Εἰς τὴν Ῥώμην κατασκευάζονται προσωπίδες ἁρμόδιαι πρὸς παράστασιν τῶν εὐγενῶν μορφῶν καὶ τῶν καλῶν σχημάτων τῆς ἀρχαίας ἀγαλματοποιίας, ἔτι δὲ καὶ σκηνῶν ἀπαντωμένων εἰς ζωγραφίας περιφανεῖς· ἀλλὰ δὲν προξενεῖται ἐξ αὐτῶν βαθεῖα ἐντύπωσις· ὁ θεατὴς νομίζει ὅτι βλέπει εἴδωλα ἐκ κηροῦ. Πολὺ μᾶλλον εὐχαριστοῦσι ταῦτα ἄνευ προσωπείων, εἰς τὰς συναναστροφὰς, ἐπὶ προσώπων καταλλήλων, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.

Περὶ δὲ τῶν προσωπίδων αἵτινες περιτρέχουσι τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς δημοσίους χοροὺς κατὰ τὰς ἀποκρεὰς, οὐδόλως τιμῶσι τοὺς ἐπινοοῦντας αὐτάς· αἱ πλεῖσται ἀπομιμοῦνται μορφὰς σκιὰς καὶ εἰδεχθεῖς, ὀλίγαι δὲ

φυσιογνωμίας ἐμφαινούσας πάθος τι ἢ ἐντύπωσιν· ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν τούτων καὶ ἐντυπώσεων ὁ κύκλος εἶναι περιωρισμένος· φόβος, βλακεία, ὀργή, ἱλαρότης χυδαία, ἰδοὺ ὅλα· καὶ σπανίως μὲν ὁ θεατὴς βλέπει τι ἀληθῶς ἄξιον προσοχῆς, συνεχῶς δὲ σκανδαλίζεται ἐνώπιον ἀηδιῶν καὶ μοχθηριῶν, ἀναξίων εἰς πόλεις αἵτινες θεωροῦνται ὡς ἑστίαι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων. Ὦ! εἰς τοὺς πτωχοὺς ἡμῶν τόπους, ὁ ὄχλος δὲν εἶναι κατὰ τὴν ἠθικὴν ὑποδεέστερος τοῦ τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπης· ὥστε ἄπορον φαίνεται ἂν ὁ πολιτισμὸς σημαίνῃ ἐξευγενισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἁπλῶς φωτισμὸν αὐτοῦ περὶ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας;

Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ ἀλαλαγμὸς εἰς τὰς ὁδοὺς κορυφοῦται καθόσον ἐπέρχεται ἡ νύξ· τὰ στίφη τῶν προσωπείων ἀνταπαντῶνται, πεζοὶ πρὸς ἱππεῖς καὶ πρὸς ὀχουμένους, ἐξ ὧν τὰ ἐξ ἁμάξης. Ἀμιλλα τίς πλεῖστα νὰ φανῇ παράδοξος, τίς νὰ ὑπερακοντίσῃ τὴν ἀναίδειαν, τίς μᾶλλον νὰ κινήσῃ ἐπί τινας στιγμὰς τοῦ πλήθους τὴν περιέργειαν ἢ τὴν ζηλοτυπίαν· ἐπειδὴ αὔριον, φεῦ! θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἱμάτιον τῶν μόχθων τῆς χθές. Ἰδοὺ ἁλιεῖς νεαπολιτανοί· ἰδοὺ μάγοι· ἰδοὺ πιερρότοι· ἰδοὺ πουλκινέλλοι· ἰδοὺ ἀρλεκῖνοι· ἰδοὺ καπουκῖνοι· ἰδοὺ ἐσπαργανωμένα βρέφη, ἔχοντα μύστακας· ἰδοὺ μουσκετοφόροι· ἰδοὺ τοῦρκοι, τοῦρκοι ὅμως ἐκ τῶν τοῦ γενιτσαρισμοῦ, φορροῦντες κιδάρεις, καὶ ἐπ' αὐτῶν — τὸ ἄγνωστον εἰς τὰς κιδάρεις τῶν Τούρκων — ἡμισέληνα· ὅλοι οὗτοι, ἢ οἱ πλεῖστοι, πορευόμενοι, συρρέοντες καὶ συνωθούμενοι εἰς τοὺς δημοσίους χορούς· εἰς τὸν τοῦ θεάτρου τῆς Ὀπέρας μάλιστα, τὸν πολύκροτον καὶ πολυθρύλλητον. Ἐκεῖ ὁ διάβολος θριαμβεύει· ἀναγαλλιάζει, καθὼς θὰ ἔλεγεν ὁ ποιητὴς Σολομός.

Ἀνεξήγητον μυστήριον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως! Καθ' ἕκαστον ἔτος, χιλιάδες νεανιῶν, ἐξερχόμενοι τοῦ καταγωγίου ἐκείνου τῆς ἀφροσύνης, λέγουσιν, « Ὦ! ὁποία πλῆξις! ὁποῖος κάματος! Ἄλλοτε πλέον δὲν ἔρχομαι· » καὶ τὸ ἀκόλουθον σάββατον, ἄσμενοι πάλιν φοροῦσι τὸ μέλαν ἔνδυμα τῆς ἐθιμοταξίας (ὅσοι δὲν θέλουν νὰ μεταμφιασθῶσι), ἀναπεταννύουσι τὰς ἀχυροχρόους χειρίδας, καὶ ἄγουσι πρὸς τὴν ὁδὸν Λεπελετιέρου, ὅπου τὸ θέατρον Opéra. Ὁ χορὸς τοῦ θεάτρου Opéra εἶναι παράδοσις ῥιζοβολήσασα εἰς τὰ ἤθη τῶν Παρισιανῶν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, αἱ λέξεις « bal de l'Opéra, » ἀποτελοῦσι μαγικὴν ἐντύπωσιν πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους οἵτινες, ἰδόντες τί τοῦτο, καὶ ἐκφωνήσαντες τὸ « Ὦ! ὁποία πλῆξις! ὁποῖος κάματος! Ἄλλοτε πλέον δὲν ἔρχομαι· » εὑρίσκονται μακρὰν αὐτοῦ, ὑπὸ τοὺς ἀστρώπους τῶν τροπικῶν οὐρανούς, ἢ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ῥωσσικῶν χιόνων, ἀναπολοῦντες τὰς θορυβώδεις ἐκείνας νύκτας, τὰς πλήρεις ἀσυναρτήτων φθόγγων καὶ ἀναριθμήτων φώτων καὶ βαρυόσμου κονιορτοῦ· νύκτας, ἐπιμάρτυρας πάσης ἀκολασίας καὶ μέθης, ἐκπληκτικὰς ὅμως καὶ ἀνεξαλείπτων ἐντυπώσεων παρόχους, καὶ μόνον ἐν Παρισίοις ὁρωμένας ἐν πρωτοτύπῳ καὶ μεγάλῳ· — διότι καὶ εἰς ἄλλας πρωτευούσας ἀπαντῶνται σήμερον τὰ αὐτὰ ταῦτα κατὰ τὰς ἀποκρεὰς, ἀλλὰ κατ' ἀπομίμησιν καὶ ἐν μικρῷ.

Ἵνα δώσωμεν πληρεστέραν τινὰ εἰς τὸν ἀναγνώστην ἰδέαν τῶν ἐπιτελουμένων ἐν τοῖς χοροῖς τῆς ἐν Παρισίοις Ὀπέρας, ἀνασύρομεν μίαν ἄκραν τοῦ παραπετάσματος αὐτῆς, καὶ ἰδοὺ τί φαίνεται, κατὰ πιστὴν ἀντιγραφὴν εἰκόνος νέας, ὑπὸ παρισιανοῦ ζωγράφου καλλιτεχνηθείσης.

Ὁ ἀναγνώστης εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιδρόμου (περιδρόμου ἀληθῶς, εἰς οἵαν θέλητε σημασίαν) τῶν θεωρείων τῆς πρώτης σειρᾶς, δηλαδὴ τῶν κατωτάτων, ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ καφενείου. Συνήθως αὐτόθι συμπυκνοῦται τῶν κωμαστῶν τὸ πλῆθος, καὶ αὐτόθι αἱ θορυβωδέσταται τῶν σκηνῶν. Αὐτόθι δὲ καὶ οἱ πολλοὶ καγχασμοὶ καὶ γέλωτες, καὶ τῶν εὐφυεστέρων οἱ κοῦφοι ἀστεϊσμοὶ, καὶ οἱ χαριεντισμοὶ οἱ πτερόεντες· διότι, ὡς ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων λέγεται, αὐτόθι σώζονται τὰ τελευταῖα ψιχία τῆς ἄλλοτέ ποτε ἀκμασάσης μικροῤῥαδιουργίας τῶν τῆς Ὀπέρας κώμων.

Ἐκείνη ἡ ἀριστερόθεν, ἡ ὡσανεὶ ἀφειμένη εἰς τὸ ῥεῦμα τῆς κραιπάλης, ποῦ φέρεται ὑπὸ τοῦ πιλοφόρου εἰς τὸν ὦμον τοῦ ὁποίου στηρίζει τὴν κεφαλὴν ἀπαγμένη; Εἰς δεῖπνον ἴσως. Καὶ ἡ πλησιέστερον ἡμῶν μικρὰ αὕτη, ἧς οὐδὲν ἀποκρύπτει τὰ κάτω τῶν γονάτων καὶ τὰ ἄνω τῆς ὀσφύος, τί λέγει ἡ ἐκτετραχηλισμένη πρὸς τὸν νέον; τί τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἔλεγε καὶ εἰς γέροντα πλούσιον; Καὶ τί ὁ πλατυκὸς Πιερρότος ἐπεμβαίνει προσεπιλέγων; Καὶ ἡ ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰκόνος, ἡ προσωπιδοφόρος, τί ἐστράφη ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὸν ὄπισθεν αὐτῆς ὑπερφίαλον διοπτροφόρον; Καὶ ὁ ἀναπεπταμέναις χερσὶν ὡσανεὶ δαιμόνια ἐπικαλούμενος ἄνωθεν, τί ἀκούει παρὰ τοῦ κιδαροφόρου ὅστις, ἕνεκα τοῦ μεγάλου θορύβου, οὕτινος μόλις ἐπικρατοῦσι τῆς λαμπρᾶς ταύτης ὀρχήστρας τὰ ἀλαλάζοντα ὄργανα, κράζει πρὸς αὐτὸν στεντορείως ἀπὸ τοῦ θεωρείου, ἐπιβοηθούσης τῆς παρακαθημένης γυναικός; Καὶ τὸ δεξιόθεν εὔχαρι προσωπεῖον τίνα τρέχει ἀναζητοῦν; Καὶ τὸ ἔσχατον πρὸς τὰ δεξιὰ... ὤ! δὲν κλαίει, βεβαίως· οὔτε κλαίει, οὔτε λειποθυμεῖ πίπτον οὕτως ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, καὶ ἀφίνον τὴν χεῖρα ἐντὸς τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

Οὐδεὶς ζητεῖ παρ' ἡμῶν ἐξήγησιν περὶ τῆς ἐκδεδιηγημένης γυναικὸς, ἥτις, ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος τοῦ θεωρείου ἐκτεθεῖσα, καὶ στηρίξασα τὰ νῶτα εἰς τὴν στήλην, ἀνεπέταξεν ἑαυτὴν ὡς σημαίαν τῆς ἀναισχυντίας· ἀλλ' ἐφιστῶμεν τοῦ οἰκτίρμονος ἀναγνώστου τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θεωρείου ἄλλην ἐκείνην, — κυρίαν μᾶλλον ὑπὸ προσωπεῖον κρυπτομένην. Τωόντι, ἔχει τι αὕτη σεμνὸν καὶ διαπρεπές. Αὕτη δὲν φαίνεται μετέχουσα τῆς κοινῆς εὐθυμίας καὶ φαιδρότητος. Αὕτη δὲν ἦλθεν εἰς τὸ καταγώγιον τοῦτο ἵνα κωμάσῃ, ἀλλ' ἵνα κατασκοπεύσῃ. Τῶν χειλέων της ἡ συστολὴ, τοῦ σώματος τὸ προτενὲς, ὅλη ἡ παράστασις μαρτυρεῖ τρικυμίαν ψυχῆς.

Πάσχει ναυάγιον τῆς καρδίας.

Βλέπει ἐπαληθεύουσαν ὑποψίαν τινὰ δεινήν· τὸν σύζυγον, ἀναμφιβόλως, δεχόμενον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, τίνα;... ἴσως τὴν ὁποίαν κατεδείξαμεν ἤδη· ἐκείνην ἥτις οὔτε κλαίει, εἴπομεν, οὔτε λειποθυμεῖ, ἀλλὰ... ἁπλῶς ἐλλιμενίζεται· εὗρε λιμένα — ξένον ὅμως. — Ἀδιάφορον.

Ὦ Θεέ! ἀκόμη φρίττω· εἶδα χθὲς εἰς τ' ὄνειρόν μου
Τῶν ἀθώων ἡμερῶν μου,
Φεῦ! τὸν ἐξουσιαστήν·

Χορὸς εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ὄπεραν (bal de l'Opéra).

Εἰς χοροῦ βοὴν μεγάλην
Καθωδήγει μίαν ἄλλην,
Καὶ μὲ ὄμμα δακρυσμένον πίστιν ὤμνυε 'ς αὐτήν.

Διὰ ταῦτα καὶ ἄλλα, καὶ ἄπειρα ἄλλα, τὸ μέρος τοῦτο τοῦ θεάτρου θεωρεῖται ὡς τὸ περιεργότατον.

ΦΩΣ ΕΠΙ ΤΟ ΧΕΙΛΟΣ ΛΑΚΚΟΥ.

(Ἴδε σελίδα 61.)

Ὁ στρατιώτης ἤλπισε νὰ διαβῇ ἀπ' ἐκεῖ κἀνὲν ὄχημα, καθὼς καὶ πραγματικῶς ἐπέρασεν ἓν μετ' ὀλίγην ὥραν. Ἀκόμη πρὶν ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸ δάσος, εἴχαμεν ἀκούσει μακρόθεν νὰ κυλίωνται βαρεῖς οἱ τροχοὶ ἐπάνω εἰς τὸ λιθόστρωμα τοῦ μεγάλου δρόμου, καὶ τῶν ἀλόγων τὰ πατήματα. Ἐταχύναμεν λοιπὸν τὰ βήματά μας, καὶ εὑρέθημεν εἰς τὸ πέρασμα τῆς ἁμάξης ὀλίγον προτήτερα.

Ἡ ἅμαξα κατευθύνετο, καλῇ τύχῃ, εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐπεριμένετο ὁ νεοσύλλεκτος.

Ἀπεχαιρετίσθημεν βιαστικὰ, διότι ἡ ἅμαξα δὲν ἐπερίμενεν. Ὁ ἁμαξηλάτης ἔστερξε νὰ παραλάβῃ τὸν στρατιώτην διὰ μίαν φιάλην κρασὶ, εἰς τὸ πρῶτον καπηλεῖον τῆς πόλεως ὅπου ἔμελλε νὰ τὸν μεταφέρῃ. Μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν, ὁ ἁμαξηλάτης τὸν εἶπε ν' ἀναβῇ γρήγορα· ἐπειδὴ ὅμως ὁ πληγωμένος ἐδυσκολεύετο, τὸν ἐβοήθησα καὶ εἰς τοῦτο ὅσον ἠμπόρεσα.

Ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὴν ἅμαξαν, καὶ ὁ ἁμαξηλάτης ἀνέλαβε τὰ χαλινάρια καὶ τὴν μάστιγα διὰ νὰ βάλῃ πάλιν εἰς δρόμον τὰ ἄλογά του, ἄλλο πλέον δὲν εἶχα, παρὰ νὰ εὐχηθῶ καλὸν κατευόδιον εἰς τὸν πληγωμένον, καὶ νὰ ἐπιστρέψω πάλιν ἀπὸ τὸ δάσος. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβα κἂν ἀπὸ τὸ στόμα του ἓν εὐχαριστῶ, καὶ κατὰ βάθος αὐτὸ μ' ἔθλιβεν, ὅτε ἀκούω ἀπὸ τὸ ὄχημα μίαν φωνὴν νὰ μὲ λέγῃ μὲ καλωσύνην, — Ποῦ εἶσαι; δὲν βλέπεις ὅπου ζητῶ τὸ χέρι σου;

Καὶ τῳόντι, ἐστοχάσθην τότε ὅτι ἐζήτει τὴν χεῖρά μου εἰς τὰ σκοτεινά. Ὕψωσα τότε τὴν ἰδικήν μου, καὶ συναπηντήθησαν αἱ δύο· καὶ ἐνῷ ἦσαν ἡ μία μέσα εἰς τὴν ἄλλην, — Αἱ κόραι, μὲ λέγει, τοῦ τόπου σας εἶναι καλαὶ, πολὺ καλαί· οἱ δρόμοι ὅμως εἶναι πολὺ κακοί! Ἂν δὲν γεμίζουν ἐκεῖνον τὸν λάκκον, ἂς φροντίσουν τοὐλάχιστον νὰ βάλουν ἐκεῖ ἕνα φῶς, ὥστε νὰ μὴ σκοτώνωνται ὅσοι πτωχοὶ νεοσύλλεκτοι διαβαίνουν ἐκεῖθεν ὅπως προφθάσουν....

Οἱ τροχοὶ ἐν τούτοις ἐκυλίσθησαν, καὶ ἡ βοή των, καὶ τὰ πατήματα τῶν ἀλόγων, καὶ τῆς μάστιγος ὁ κροταλισμὸς δὲν ἄφησαν νὰ μοῦ τελειώσῃ τὸν λόγον, οὐδ' ἐγὼ νὰ τὸν ἀποκριθῶ. Ὅμως ἐκράτει ἀκόμη τὴν χεῖρά μου σκυμμένος πρὸς τὸ μέρος μου ἄνωθεν τῆς ἁμάξης, κ' ἐγὼ ἠκολούθησα· ἠκολούθησα κάμποσα βήματα ἐνῷ ἐγύριζαν οἱ τροχοί. Καὶ θὰ ἐξηκολούθουν ἐγὼ νὰ παγαίνω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τίς οἶδε πόσην ἀκόμη ὥραν, ἂν εἰς μίαν αὐλακιὰν τοῦ δρόμου ἡ ἅμαξα δὲν ἀνεπήδα. Ὁ τιναγμὸς ἐκεῖνος μᾶς ἐχώρισε τὰ χέρια.

Δὲν ἤλθεν εὐθὺς εἰς τὸν νοῦν μου νὰ τρέξω, νὰ βεβαιωθῶ ἂν ἡ Κατερίνα καὶ αἱ ἄλλαι τῆς συντροφίας μας μ' ἐπερίμεναν εἰς τὸ νεκροταφεῖον· ἀλλ' ἔρεινα ἐκεῖ, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐχωρίσθημεν, καὶ ἐστεκόμην, καὶ ἄκουα τὸ κύλισμα τῆς ἁμάξης, ἅτις ἀπεμακρύνετο ἀδιακόπως· καὶ ὅσον ἀπεμακρύνετο, ἔλεγες ὅτι ἡ ψυχή μου ἐξησθένει, καὶ δὲν εἰξεύρω πῶς, νὰ κλαύσω μὲ ἤρχετο. Δύο φορὰς μ' ἐφάνη εἰς τὴν ἀπόστασιν ὡς νὰ ἄκουσα τὴν φωνὴν τοῦ πληγωμένου· τόσον μ' ἐφάνη ὅτι μ' ἔκραζεν, ὥστε ἔτρεξα πάλιν, ἔκαμα πέντε δέκα βήματα πρὸς τὰ ἐκεῖ, καὶ πάλιν, μὲ τὴν ἀμφιβολίαν, εἶπα νὰ σταθῶ, καὶ ἐστάθην.

— Πιθανὸν καὶ νὰ ἠπατήθην, εἶπα κατὰ νοῦν. Θὰ μὲ πιστεύεσετε; ὄχι, δὲν εἶχα ἀπατηθῇ! Πῶς ὅμως τὸ ἔμαθα, καὶ πότε; Τὸ ἔμαθα πολὺ βραδύτερα. Μὲ εἶχε κράξει, τῳόντι, ἐπειδὴ ἐλησμόνησε νὰ μ' ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομά μου. Στρατιώτης αὐτὸς, καὶ νὰ μὴν ἐνθυμηθῇ νὰ ἐρωτήσῃ πῶς μ' ἔλεγαν! φαίνεται ὡσὰν παράδοξον· καὶ ὁμολογῶ ὅτι αὐτὸ δὲν μ' ἐθεράπευεν ὡς γυναῖκα· ἀλλὰ, τὸ ἀπὸ μέρους μου, σᾶς ὁμολογῶ ἐπίσης, πολλάκις ἐλυπήθην ὅτι δὲν ἔμαθα τὸ ἰδικόν του.

Νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ, ἐπέστρεψα εἰς τὸ δάσος· ὅμως τόσον ἤμην συλλογισμένη, καὶ τόσον εἶχα λησμονήσει τοὺς φόβους μου, ὥστε, χωρὶς διόλου νὰ προσέξω ἢ νὰ ταχύνω τὰ βήματά μου, ἐπῆρα τὸν μακρυνώτερον δρόμον καὶ τὸν σκοτεινότερον.

Δὲν εἶναι πλέον χρεία νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι, ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ νεκροταφεῖον, δὲν ἦβρα κανένα. Ἡ ἀδελφή μου καὶ αἱ δύο ἄλλαι φίλαι μας ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ ἐβαρύνθησαν νὰ μὲ περιμένουν.

Ἐν τούτοις ἐγὼ, βυθισμένη πάντοτε εἰς τὸν συλλογισμόν μου, ὑπῆγα κ' ἔκοψα εἰς τοὺς πόδας τοῦ ταφοῦ τὰ μαρτολούλουδα. Οὔτε τὰ ἐμέτρησα· ἔκαμα ἓν δεμάτι. Δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπατήσω· ὁμολογῶ ὅτι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἄκουσα ὡσὰν θορύβους, ἀπὸ τοὺς παραδόξους ἐκείνους τῆς νυκτὸς εἰς τὴν μοναξίαν, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος ἐκλαμβάνει ὡσὰν φωνὰς ψυχῶν ἀπὸ τὸν ᾅδην, ἢ ὡσὰν πατήματα πνευμάτων κακοποιῶν· ἀλλ' εἶχα ἀλλοῦ τὸν νοῦν μου, καὶ δὲν ἤκουα. Ὡσὰν τί πράγματα ἐσυλλογιζόμην, εἰμπορῶ καὶ νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ. Ἔλεγα ὅτι βέβαια θὰ ἦναι Θεοῦ εὐλογία, ἕνας ὁδοιπόρος ὅστις διαβαίνει, νὰ σταματᾷ διὰ νὰ ἐγείρῃ ἀπὸ χαμαὶ ἄλλον ὁδοιπόρον ὅστις ἔπεσε· καὶ ὅτι τρόπος δὲν εἶναι νὰ χωρισθοῦν ἔπειτα αὐτοὶ οἱ δύο ὁδοιπόροι, ἐκεῖνος ὅστις ἔλαβε χρείαν βοηθείας, καὶ ἐκεῖνος ὅστις εἰμπόρεσε κ' ἐβοήθησε, καὶ νὰ μὴ τοὺς φέρῃ πάλιν μίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς νὰ συναπαντηθοῦν, ἢ νὰ μὴ προξενήσῃ μέγα τι καλὸν καὶ εἰς τοὺς δύο· καλὸν, δηλαδὴ ὡσὰν μίαν χαρὰν παντοτεινὴν εἰς τὴν καρδίαν των. Ἀλλὰ πάλιν ἔλεγα, πῶς θὰ γίνῃ ποτὲ νὰ συναπαντηθῶμεν, ἐνῷ ὁ νεοσύλλεκτος δὲν μὲ εἶδε, καὶ οὔτ' ἐγὼ ἐκεῖνον; Τὸ πολὺ, ἦτο πιθανὸν, καὶ ἐάν ποτε συναπηντώμεθα, ν' ἀντικρυσθῶμεν ἀδιαφόρως, χωρὶς ποσῶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἰδέαν μας τί ὑπήρξαμεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον μίαν στιγμήν. Καὶ νὰ ἰδῇς πόσον παιδὶ εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐνίοτε· αὐτὸς ὁ στοχασμὸς μὲ εἶχε φέρει δάκρυα, καὶ ἐπλημμύρησαν οἱ ὀφθαλμοί μου!

Ἀφοῦ ἔκαμα τὸ δεμάτι μου, ἐξῆλθα ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον, καὶ ὄχι πλέον ἀπὸ τὸ δάσος, ἀλλ' ἀπὸ τὰ χωράφια ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν μας. Ἐπῆρα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἐπερίμενα τὰ περιγελάσματα τῆς ἀδελφῆς μου καὶ τῶν ἄλλων· ἀλλ' εἶχα τὰ μαρτολούλουδα νὰ ταῖς ἀποκριθοῦν· τὸ στοίχημα τὸ ἔκαμα, καὶ ἂς ἔλεγαν ὅ,τι ἤθελαν.

Ἐπλησίαζα πλέον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅτε εἶδα ἐκ νέου τὸ φῶς τοῦ μικροῦ μας φαναρίου νὰ τρέχῃ ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον. Ἦσαν πάλιν αἱ τρεῖς ἐκεῖναι κορασίδες· αὐτὴν ὅμως τὴν φορὰν, χωρὶς νὰ τραγῳδοῦν. Μὴ βλέπουσαι νὰ ἐπιστρέφω, εἶχαν ἀνησυχήσει, καὶ ἤρχοντο ζητοῦσαί με ἕως εἰς τοῦ δάσους τὴν εἴσοδον. Ὅταν ἐφώναξα εἰς τὴν Κατερίναν μας καὶ εἰς τὰς ἄλλας, « Ἔρχομαι! ἔρχομαι! » καὶ ἐβεβαιώθησαν ὅτι δὲν ἔπαθα τίποτε κακὸν, — διότι ἦσαν καλῆς, τὰ ταλαίπωρα, ψυχῆς· — παιδιὰ, ξεύρεις· — αἴ, πλέον! ποῦ νὰ σᾶς εἶχα ν' ἀκούετε τὰ σκώμματά των! Ἀγκαλὰ καὶ τὸ ἐπερίμενα. Ταῖς ἐδείκνυα τὴν ἀνθοδέσμην μου, ἀλλὰ ποῦ! Δὲν ἤθελα καὶ νὰ ταῖς εἰπῶ διατί ἠργοπόρησα· μ' ἐφαίνετο ὅτι, ἂν ἐφανέρονα εἰς ἄλλον μίαν ἐνθύμησιν ὡσὰν ἐκείνην, θὰ ὠλιγόστευεν ὁ μισθός της εἰς ἐμέ. Καὶ λοιπὸν, ἀδύνατος τρόπος νὰ πιστεύσουν ὅτι ὑπῆγα εἰς τὸ νεκροταφεῖον· καὶ ἐνῷ μάλιστα ἐγνώριζαν ὅτι ποτὲ δὲν ἔλεγα ψεῦμα, μία τῶν τριῶν κατήντησε νὰ κάμῃ ὅρκον, ὅτι τὰ μαρτολούλουδα, τὰ ὁποῖα εἶχα φέρει, τὰ ἔκοψα ἀπὸ τοῦ γέρου Γίδα τὴν αὐλήν.

Ἤκουα τὰ κακὰ αὐτὰ λόγια καὶ ἔβραζα μέσα μου, ἀλλὰ τί νὰ σὲ κάμω; ἔπρεπε νὰ μὲ τὰ ἔλεγαν πρὶν μὲ συμβῇ ἡ συναπάντησις. Ἐκείνην τὴν νύκτα τὰ κατέπια ὅλα, καὶ μόνον ἐταλάνιζα τὴν ἀσυλλόγιστον ἥτις ἐπέσυρε τὴν ἐχθροπάθειάν μου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Δὲν ἀπέδειξα ὅμως τίποτε· μόνον τὴν εἶχα εἰπεῖ χωρὶς πάθος, — Καϋμένη, καϋμένη! παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ μή σε συνερισθῇ!

Ὡς ἤλλαξεν ἡ φυσική μου κακία εἰς ἀγαθὴν προαίρεσιν πρὸς ὅλους, ἀφότου συναπηντήθην μὲ τὸν πληγωμένον νεοσύλλεκτον ἐκεῖνον μίαν στιγμὴν, θὰ καταλάβετε ὅταν σᾶς εἰπῶ, ὅτι ἅμα ἔμεινα μόνη, καὶ ἐπλαγίασα εἰς τὴν κλίνην μου, ἀντὶ νὰ μελετήσω πῶς νὰ ἐκδικηθῶ τὰς φίλας μου διὰ τὰ ἄδικα σκώμματά των, μετενόησα μάλιστα διὰ τὰς σατανικὰς ἰδέας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸν νοῦν μου, ἐνῷ τὰς ἤκουα νὰ μὲ πειράζουν. Μ' ἔτυπτεν ἡ συνείδησις, ὡς νὰ τὰς εἶχα βάλει ἤδη εἰς πρᾶξιν, καὶ τότε μόνον μ' ἐπῆρεν ὁ ὕπνος, ὅταν, χάρις εἰς τὴν ἀγαθήν μου ἀνάμνησιν, ἠσθάνθην εἰς τὴν ψυχήν μου ἀπεσβεσμένην πᾶσαν μνησικακίαν.

Ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν εἰμπορῶ νὰ καυχηθῶ ὅτι ὠλιγόστευσεν ἡ κακία μου· ἔπειτα ἐπῆρε τὰ ἐπάνω ἡ καλωσύνη, καὶ ἔγινα καλὴ· σχεδὸν καλὴ, ἐπειδὴ ὅλως διόλου καλὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὸ, τὸ ἔχει μόνος ὁ Θεός.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀνεπόλουν τὸν λόγον ἐκεῖνον τοῦ πληγωμένου, ὅταν μοῦ εἶχε σφίξει τὴν χεῖρα θέλων νὰ μ' εὐχαριστήσῃ· « Ἂν δὲν γεμίζουν τὸν λάκκον, ἂς φροντίσουν τοὐλάχιστον νὰ βάλουν ἐκεῖ ἕνα φῶς, ὥστε νὰ μὴ σκοτώνωνται ὅσοι πτωχοὶ νεοσύλλεκτοι διαβαίνουν ἐκεῖθεν. » Τὸ βράδυ, ζητοῦν εἰς τὴν οἰκίαν μας τὸ φανάρι. Ἔφαγαν τὸν κόσμον· τὸ φανάρι δὲν εὑρέθη πουθενά. Ἐγὼ, πρὶν νυκτώσῃ, εἶχα ἐξέλθει· καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψα, καὶ ἦβρα ὅλας τὰς φίλας μας πάλιν ἐκεῖ συναγμένας, ἄφοβα πλέόν ἐδύνατο νὰ περάσῃ μέσ' ἀπὸ τὸ δάσος ὁποιοσδήποτε ξένος· εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ηἤδημα θὰ εὕρισκε φῶς.

Κατὰ πόσον τὸ φανάρι μου ἐχρησίμευσεν εἰς τοὺς περαστικοὺς τοῦ μικροῦ μας δάσους, αὐτὸ πλέον δὲν τὸ γνωρίζω· μόνον μίαν φορὰν, ἀφοῦ ἐπέρασαν δέκα ἔτη μετὰ τὴν συναπάντησίν μου μὲ τὸν πληγωμένον νεοσύλλεκτον, ἔτυχε ν' ἀντικρυσθῶ μὲ κάποιον, ὅστις βέβαια θὰ ηὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, ὅτι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὑπῆρχε φῶς. Ἠρὶν ὅμως σᾶς διηγηθῶ περὶ τοῦ ὁδοιπόρου τούτου, θέλω ν' ἀνατρέξω εἰς αὐτὰ τὰ δέκα ἔτη πρὸ τῶν ὁποίων ἤμην κόρη, καὶ ἀφοῦ μ' ἐξέπλυνεν ὁ ποταμός των εὑρέθην νέα εἰκοσιπενταετής.

Καθὼς σᾶς εἶπα, εἶχα κάμει ὅρκον νὰ μὴν ἀναφέρω εἰς κανένα τί μὲ συνέβη εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ηἤδημα· ἐκτὸς τούτου, ἔταξα καὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν Παναγίαν, νὰ πορεύωμαι κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν, ὅταν δὲν εἶχε φεγγάρι, καὶ νὰ φωτίζω τὸν ἐπικίνδυνον λάκκον. Τὸ ταγμα τοῦτό μου πολλάκις ἔμελλε νὰ μὲ φέρῃ εἰς μεγάλας στενοχωρίας· ὄχι διὰ τὸ ἔξοδον τοῦ λαδίου· οἱ γονεῖς μου ἦσαν ἀπὸ τοὺς εὐπορωτέρους τοῦ χωρίου μας. Κάθε κυριακὴν μ' ἔδιδαν, καθὼς καὶ εἰς τὴν Κατερίναν μας, ἀπὸ ἓν νόμισμα ἀργυροῦν· καὶ αὐτὸ, ὄχι μόνον ἔφθανε διὰ ν' ἀγοράζω μικρά τινα πράγματα τοῦ στολισμοῦ, καθὼς πᾶσα νέα, ἀλλὰ καὶ μ' ἐπερίσσευαν πάντοτε λεπτὰ, καὶ τὰ ἔκρυπτα. Ἡ δυσκολία μου ἦτο πῶς νὰ μὴ φανερωθῇ τὸ μυστικόν μου. Μὴν ἐρωτᾶτε μὲ πόσων εἰδῶν πανουργίας καὶ προφυλάξεις κατώρθωσα, εἰς διάστημα ἓξ μηνῶν, νὰ κρύψω τὴν καθημερινήν μου ἐκδρομὴν εἰς τὸ δάσος, χωρὶς κανεὶς νὰ καταλάβῃ πίποτε. Ἤλθεν ἀκολούθως τὸ καλοκαῖρι· ἡμέραι μεγάλαι, νύκτες φωτειναὶ, καὶ τότε δὲν ἦτο χρεία νὰ πορεύωμαι τὸ ἑσπέρας εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ηἤδημα. Ἀλλὰ πρὸς τὸ φθινόπωρον εἶχε πέσει εἰς τὸν τόπον μία ἐπιδημία, καὶ σχεδὸν ὅλοι ἠρρώστησαν εἰς τὸ χωρίον μας. Ἀρρωστῶ. Ἤρχετο μία ἀδυναμία μεγάλη εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ὥστε ἔπρεπε νὰ πέσῃς εἰς τὸ κρεββάτι, ἤθελες, δὲν ἤθελες· ἄλλως, ἔμενες εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου.

Σᾶς ἀρίνω νὰ στοχασθῆτε τὴν συμφοράν μου. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ὅτε ἠρρώστησα, ἔμελλα ν' ἀνάψω πάλιν τὸ φανάρι τοῦ λάκκου, πρώτην φορὰν μετὰ παρέλευσιν πολλῶν μηνῶν. Ἠσθανόμην κομμένα ὅλα μου τὰ ἤπατα, καὶ ἔλεγα κατὰ νοῦν, « Ἀδύνατον νὰ φθάσω ἕως ἐκεῖ· εἰς τὸν δρόμον θὰ πέσω. » Καὶ ὅμως, εὑροῦσα μίαν στιγμὴν, ὅτε ὅλοι τῆς οἰκίας μας ἦσαν ἐνησχολημένοι, ἔκρυψα τὸ φανάρι ὑπὸ τὴν ποδίαν μου, καὶ μία, καὶ δύο, ἐκίνησα πρὸς τὸ δάσος. Δὲν εἶχα κάμει ἀκόμη ἑκατὸν βήματα, καὶ ἐβιάσθην νὰ σταθῶ· ἦλθε καὶ μοῦ ἐπλάκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡσὰν ἕνα σύννεφον, καὶ εἶδα, κ' ἐπέρασαν ἡ μία ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην δύο ἀστραπαί· συγχρόνως ἐλυγίσθησαν τὰ γόνατά μου, καὶ εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου ἔπεσα.

Ἔπεσα εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου. Καλῇ μου τύχῃ, μὲ εἶχεν ἰδεῖ κάποιος ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας, καὶ αὐτὸς ἔκραξε καὶ ἄλλους, καὶ μὲ μετέφεραν σκωτὴν εἰς τὴν κλίνην μου.

Καθὼς σᾶς εἶπα, ἡ ἀσθένειά μου ἦτο γνωστὴ ἤδη εἰς τὸν τόπον μας, καὶ οἱ ἰατροὶ εἶχαν μάλιστα λάβει τὴν πρόνοιαν νὰ παραγγείλουν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τὰ πρῶτα θεραπευτικὰ μέτρα, ἅμα κανεὶς προσεβάλλετο ἀπ' αὐτήν. Εὐθὺς λοιπὸν οἱ ταλαίπωροι οἱ γονεῖς μου μετεχειρίσθησαν πᾶν μέσον πρὸς θεραπείαν μου. Ἐνῷ ἀκόμη εἶχα τὰς κακίας μου, οἱ γονεῖς μου, ὀλίγον ἂν μ' ἔβλεπαν ἀδιάθετον, ἔβαιναν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν· πολὺ μᾶλλον τώρα, ὅτε ἔβλεπαν τοιαύτην καλὴν μεταβολὴν εἰς τὸν χαρακτῆρά μου. Ἡ Κατερίνα μας μάλιστα, τί δὲν ἔκαμεν, ἡ πτωχὴ, διὰ νὰ ἀναλάβω τὴν ὑγείαν! Ἀφοῦ λοιπὸν ἠκολούθησαν κατὰ γράμμα ὅλας τὰς παραγγελίας τῶν ἰατρῶν τῆς χώρας, καὶ συνῆλθα ἀπὸ τὴν πρώτην προσβολὴν τῆς ἀσθενείας, βλέπουσα ἡ ἀδελφή μου ὅτι πάλιν ἔπασχα πολὺ, εἰς τὴν ἀμηχανίαν της πλέον, ὅτι δὲν ἤξευρε τί ἄλλο νὰ κάμῃ, ἐκτύπα τὴν κεφαλήν της εἰς τὴν ἄκραν τῆς κλίνης μου, λέγουσα, — Ἀλλὰ τί νὰ κάμω, τί νὰ κάμω, ὥστε νὰ μετριασθοῦν οἱ πόνοι σου;

— Ἂν σ' ἔλεγα, Κατερίνα, θὰ τὸ ἔκαμνες; τὴν ἐρωτῶ.

— Καὶ μ' ἐρωτᾷς; Ἀκούεις, ἂν θὰ τὸ ἔκαμνα!

— Ὅμως δὲν εἶναι πρᾶγμα μικρόν· πρόκειται νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ κάμω τι, τὸ ὁποῖον ἔταξα εἰς τὴν Παναγίαν· καὶ ἂν δὲν τὸ κάμω, εἴξευρε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἰατρευθῶ.

Καὶ τότε ἐκάθισα καὶ διηγήθην εἰς τὴν ἀδελφήν μου ὅλα ὅσα εἰς κανένα δὲν ἤθελα νὰ ἐφανέρονα. Ἡ Κατερίνα μὲ ἤκουσε μὲ φόβον καὶ ἀπορίαν· ἀλλ' εἶδα ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ νεοσυλλέκτου δὲν τὴν εἶχε κάμει μεγάλην ἐντύπωσιν, καθὼς ἐγὼ ἐπερίμενα. Τὴν ἐφάνη πρᾶγμα φυσικώτατον, ἐνῷ ἐγὼ κατέβαλλα ὅλην μου τὴν προσπάθειαν νὰ τὸ παραστήσω εἰς αὐτὴν ὡς μέγα καὶ πολύ. Ἡ ἀδελφή μου δὲν εἶδεν ἄλλο παρὰ τοῦτο· ἔτυχα εἰς τὸν δρόμον μου ἕνα νέον πληγωμένον, καὶ τὸν ἐβοήθησα. Πρᾶξις καλή, ἀλλὰ φυσική. Τὸ αὐτὸ θὰ ἔκαμνε κ' ἐκείνη εἰς τὴν θέσιν μου. Διατί λοιπὸν τὸ τόσον μυστήριον; Ὅσον ὅμως διὰ τὸ τάγμα μου εἰς τὴν Παναγίαν, τοῦτο διέφερεν· εἶδα ὅτι αὐτὸ συνεκίνησε πολὺ καὶ τὴν ἀδελφήν μου· ἐπειδή, πρὶν ἀκόμη τὴν παρακαλέσω νὰ κάμῃ ὅ,τι θὰ ἔκαμνα ἐγώ, ἂν δὲν ἠσθένουν, — Καλά, καλά, μὲ εἶπε· σὺ κύτταξε νὰ ἰατρευθῇς, καὶ μὴν ἀνησυχῇς τελείως ὅσον δι' αὐτό. Ἐγὼ ὑπάγω, ἐνόσῳ ἦσαι εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ βάλλω τὸ φανάρι εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ἠδήμα· ἀφοῦ δὲ γίνῃς καλά, τότε πορευόμεθα ἐκεῖ κάθε βράδυ καὶ αἱ δύο μας.

Ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχήν της! μόλις τὸ εἶπε, καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν. Εἰς τὴν ἐπιστροφήν της, μὲ ηὗρε πολὺ καλλίτερα.

Ἕως νὰ γίνω ἐντελῶς καλά, ἡ Κατερίνα, κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν, ἔπαιρνε τὸ φανάρι καὶ ὑπῆγαινε. Τέλος πάντων, εἰμπόρεσα μετὰ καμπόσας ἡμέρας νὰ ἐγερθῶ ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ, κατὰ τὴν συμφωνίαν μας, νὰ πορευθῶ μετ' αὐτῆς εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ἠδήμα, ὅπου ἔβαλα τὸ φανάρι. Εἰς πολλὰς παρευρέθην πανηγύρεις μεγάλας, εἰς πολλὰς μὲ προσεκάλεσαν διασκεδάσεις καὶ ἑορτάς, τῶν ὁποίων καὶ μόνη ἡ ἰδέα μ' ἔκαμνε νὰ σκιρτῶ ἀπὸ χαράν, ἀλλ' ἐπὶ ζωῆς μου δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἐξῆλθα εἰς περίπατον ὡραιότερον ἐκείνου καὶ μᾶλλον εὐφρόσυνον εἰς τὴν καρδίαν μου.

Ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ἐφημερίδες δὲν ἤρχοντο εἰς τὰ χωρία· ποῦ νὰ τύχῃ καμμία. Μόνον ὁσάκις ἐγίνετο νίκη τις τῶν ἰδικῶν μας, ἤρχοντο πραγματευταὶ καὶ ἐπωλοῦσαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλα, καὶ χαρτία εἰς τὰ ὁποῖα ἐξιστοροῦντο τῶν στρατιωτῶν μας τὰ ἀνδραγαθήματα. Εὑρίσκοντο δὲ δύο ἢ τρεῖς καὶ ἠγόραζαν, καὶ τότε ἐσυνάγοντο οἱ γεροντότεροι νὰ τὰ ἀναγνώσουν. Ὅσον διὰ τὰς γυναῖκας, αὐταὶ διόλου δὲν ἐρρόντιζαν· αἱ νέαι μάλιστα οὐδ' ἐπρόσεχαν. Μία μόνη ἀπ' αὐτὰς ἤρχισε νὰ δίδῃ προσοχήν, καὶ τόσον αὐτὸ τὴν ηὐχαρίστησεν, ὥστε δὲν ἔβλεπε πότε νὰ ἔλθῃ ὁ πραγματευτής· καὶ ἅμα ἤκουε τὴν φωνήν του, ἔτρεχε, καὶ πρώτη αὐτὴ ἠγόραζεν ἐν χαρτὶ μὲ τὰ νέα. Αὐτὴ ἤμην ἐγώ. Θέλω ἤγουν νὰ σᾶς εἰπῶ ὅλας μου τὰς ἀνοησίας· πράγματα δι' ἐμὲ τότε σπουδαιότατα. Ἐνόμιζα, ἀναγινώσκουσα τὸ χαρτὶ ἐκεῖνο, ὅτι ἐλάμβανα εἰδήσεις ἀπὸ μέρους τοῦ νεοσυλλέκτου, τοῦ ὁποίου δὲν ἤξευρα κἂν τὸ ὄνομα· καὶ ὁσάκις ἔβλεπα ὅτι τὸ δεῖνα σύνταγμα ἔκαμε καλὰ τὸ χρέος του ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ἔλεγα μὲ τὸν νοῦν μου· « Ἴσως θὰ ἦναι εἰς αὐτό. » Καὶ πάλιν, ὁσάκις τὸ χαρτὶ ἀνέφερε κἀνὲν ἀνδραγάθημα ἢ κἀμμίαν φιλάνθρωπον πρᾶξιν ἀπὸ μέρους στρατιώτου τινός, ἔλεγα μὲ τὸν νοῦν μου, « Ἐνδέχεται νὰ ἦτον ἐκεῖνος. » Καὶ ἐσεμνυνόμην, ὡς ἐγὼ νὰ ἤμην ἐκείνου τοῦ στρατιώτου ἡ ἀδελφή. Ἐν συντόμῳ, ἀπέδιδα πάντοτε εἰς τὸν πληγωμένον μου τὴν ἀνδρίαν ὅλων καὶ τὴν ἀγαθότητα τῶν ὀλίγων· τόσον, ὥστε μόνον αὐτὸν ἔβλεπα, ὡς ἂν ἦτον αὐτὸς μόνος ὅλος μας ὁ στρατός.

Ἂν ἀφ' ἑνὸς παρεῖχεν εἰς ἐμὲ ἀγαλλίασιν καὶ καύχημα, χωρὶς νὰ ἔχῃ αὐτὸς εἴδησιν κἀμμίαν, χρεωστῶ ὅμως νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι ἐγίνετο μὲ τὴν σταθερὰν αὐτὴν ἐνθύμησίν του καὶ αἴτιος ὄχι μικρᾶς ἀνησυχίας καὶ μελαγχολίας εἰς ἐμέ.

Καθὼς ἀπὸ παντοῦ, οὕτω καὶ ἀπὸ τὸ χωρίον μας ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ Κυβέρνησις εἶχε λάβει πολλοὺς νεοσυλλέκτους. Ἦλθεν εἴδησις ὅτι ἐθανατώθη εἰς τὸν πόλεμον εἷς ἐξ αὐτῶν. Ἡ μήτηρ του ἦτο συγγενής μας στενή· τὴν ἐπιοῦσαν τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς εἰδήσεως, εἶχε γίνει μνημόσυνον εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πεσόντος στρατιώτου. Ἦτον ἓν κάλλιστον παιδὶ αὐτὸς ὅστις ἔπεσε, καὶ ὅλοι τὸν ἐγνώριζαν καὶ τὸν ἠγάπων, καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι ἐπένθησαν καὶ συνέκλαυσαν τὴν πτωχὴν τὴν μητέρα του· ἀλλ' ἐγὼ, ἐγὼ εἶχα πενθήσει πλέον παρ' ὅλους. Εἰς τὴν μάχην ὅπου εἶχε θανατωθῇ ἐχάθη ὅλον τὸ τάγμα του. Ἐκεῖνα, λέγει, τὰ κανόνια καὶ τὰ λιανοτούφεκα ἔβλεπες καὶ ἐχύνοντο ἐπάνω των ὡσὰν βροχή· καὶ ἔπειτα καὶ σπαθί! Κἀμμίαν βέβαια δὲν εἶχα ἀφορμὴν νὰ πιστεύσω ὅτι καὶ ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος τοῦ Λυκοπηδήματος ἦτο συγκαταριθμημένος εἰς τὸ αὐτὸ τάγμα· ἀλλὰ τί τὴν κάμνεις τὴν ἰδέαν μου, ὅτι τὸ πένθος τῆς γειτονίσσης μας ἐνεδέχετο νὰ ἦναι καὶ ἰδικόν μου! Ἐκείνη ἐφόρεσεν ἐκ νέου τὰ μαῦρα τῆς χηρείας της ἀφ' ἑνὸς, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸ μνημόσυνον, ὅπου εἶχε συναχθῇ ὅλον τὸ χωρίον, καὶ ἐγὼ ἀφ' ἑτέρου ἔβαλα μίαν μαύρην ταινίαν εἰς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς μου.

Ἐπέρασαν χρόνοι· ἔγινα νέα· ἦλθε καιρὸς ν' ἀποκατασταθῶ· μ' ἐζήτησεν ἓν παιδὶ τοῦ χωρίου μας, πολὺ καλὸν, καὶ ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα τοῦ τόπου. Θὰ εἶχα μοῖραν καλὴν ἂν τὸ ἔπαιρνα, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν μας θὰ ἐπροξένει τιμὴν αὐτὸς ὁ γάμος. Ἤξευρα ὅτι πολὺ θὰ ἔθλιβα τοὺς γονεῖς μου ἂν δὲν ἔστεργα εἰς αὐτὸν, καὶ οὔτε ὑπῆρχε λόγος διὰ νὰ μὴ στέρξω, ἐκτὸς ὅτι δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ ὑπανδρευθῶ ποτέ. Ἡ ἀνησυχία μου ἦτο μεγάλη ὅσον τοὺς ἔβλεπα νὰ συνομιλοῦν ἰδιαιτέρως μὲ τοὺς συγγενεῖς τοῦ νέου ἐκείνου, ἕως οὗ τὰ ἐσυμφώνησαν. Τέλος πάντων, ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ τοὺς εἰπῶ ἐλευθέρως τὸ ὄχι, ἢ τὸ ναί. Μοῦ ἔλειπε τὸ θάρρος. Ἡ Κατερίνα μας, βλέπουσα τὴν ἀμηχανίαν μου ἀφοῦ τὰ πράγματα ἐφανερώθησαν εἰς τὴν οἰκίαν μας, μίαν ἡμέραν μὲ λέγει, — Θέλεις νὰ εἰπῶ ἐγὼ τὸ ὄχι ἀντὶ σοῦ;

Εὐθὺς μὲ ἦλθε μία ἰδέα, καὶ ἀπεκρίθην εἰς αὐτήν·

— Καὶ δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ εἰπῇς τὸ ναὶ διὰ σέ;

Εἶδα ὅτι δὲν ἀπέκρουσεν ὁλωσδιόλου τὴν πρότασίν μου. Ἔδωσα λοιπὸν εἰς τοὺς γονεῖς μου νὰ καταλάβουν, ὅτι ἰδοὺ μὲ τὴν ἀδελφήν μου τὸ ὄφελος καὶ ἡ τιμὴ τῆς καλῆς αὐτῆς εὐκαιρίας ἔμεναν πάντοτε εἰς αὐτούς. Ἐξ ἄλλου μέρους, κατέπεισα καὶ τὸν μνηστῆράμου μὲ ἀποδείξεις, ὅτι ἡ Κατερίνα ὑπῆρχε καθ' ὅλα καλλιτέρα μου. Καὶ ἀληθῶς, αὐτὸ ἦτον ὀφθαλμοφανές· δὲν ἐχρειάζετο πολὺ ὅπως τὸ πιστεύσῃ. Μ' ἐζήτησε δύο ἡμέρας διὰ νὰ σκεφθῇ, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀκολούθου ἑβδομάδος ἔγιναν καὶ αἱ χαραὶ, καὶ τὸν εἶδα γαμβρόν μου· σύζυγον τῆς ἀδελφῆς μου.

Αὐτὸς ἦτον ὁ πάππος σας, καλὸς καὶ ἄξιος· καὶ εὔχομαι, Χριστέ μου, εἰς ὅλας μου τὰς μικρανεψιὰς, νὰ ταῖς τύχουν ὡσὰν ἐκεῖνον ἄνθρωποι· καθὼς εὔχομαι καὶ εἰς ὅλας τὰς μικρανεψιὰς τοῦ κόσμου, νὰ τὰς ἀγαπᾷ ἡ μεγάλη θεία των καὶ νὰ τὰς ἔχῃ ἀκριβάς, καθὼς σᾶς ἔχει ἡ γραῖα Ἀμαρύλλη σας.

Ἀλλὰ προτήτερα εἶχα εἰπεῖ, ὅτι καὶ ἓν ἄλλο συναπάντημα εἶχα κάμει εἰς τοῦ Λύκου τὸ Ἠδήμα· ἔρχομαι τώρα εἰς αὐτό.

(Τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προσεχές.)

ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΤΙΜΩΡΙΑ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑ.

Εἰς τὰς πλείστας τῶν δεκατριῶν πολιτειῶν τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, ἡ λαιμητόμος δὲν εἶναι ἐν χρήσει ἐπὶ καταδίκης θανατικῆς, προτιμωμένης τῆς σπάθης, ὡς ἐν Τουρκίᾳ· ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἧττον βασανιστικόν. Ἐπὶ ἰκρίου (estrade) εὐρυχώρου ἐκ σανίδων τίθεται καθέδρα προσηλωμένη εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου καθίζεται ὁ κατάδικος. Ὁ δήμιος δένει αὐτὸν ἐπὶ τῆς καθέδρας διὰ σχοινίων δυνατῶν, ἤδη ἔχοντα τὰς χεῖρας δεδεμένας ὄπισθεν. Δένει δὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ τοῦ γυμνόνει τὸ σῶμα μέχρι τῆς ὀσφύος. Τότε ὁ βοηθὸς τοῦ δημίου ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν τοῦ καταδίκου λαμβάνων αὐτὴν ἀπὸ τῆς κόμης· ὁ δὲ δήμιος, ἱστάμενος ὄπισθεν, λαμβάνει τὴν σπάθην δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτηδειότητος τὸν ἀποκεφαλίζει ἐν ἀκαρεῖ. Ἡ σπάθη εἶναι βραχεῖα μὲν, ἀλλὰ πλατεῖα, καὶ ἔχει βάρος πέντε λιτρῶν. Ὁ δήμιος φορεῖ ἐρυθρὸν μανδύαν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν πῖλον τρίκωχον. Μετὰ τὴν θανάτωσιν σκεπάζει τὸ πτῶμα διὰ μέλανος μανδύου.

ΜΕΖΟΥΖΟΘ.

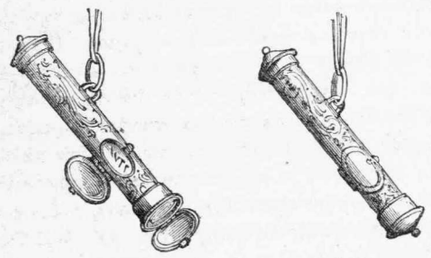

Μεζουζὼθ ἠνεῳγμένον καὶ κλειστόν.

Οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Ἑβραῖοι τεμάχιά τινα ἐκ περγαμηνῆς, ἅτινα ἐμβάλλουσιν εἰς τὰς φλιὰς, ἤτοι παραστάτας τῶν θυρῶν των, ἐκλαμβάνοντες κατὰ γράμμα ὅ,τι διέταξεν εἰς αὐτοὺς ὁ Μωυσῆς ἐν τῷ Δευτερονομίῳ, εἰπὼν, « Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου· καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. » Οἱ λόγοι οὗτοι ἐσήμαινον ἁπλῶς· Πάντοτε ἐνθυμεῖσθε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, εἴτε εἰσερχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν, εἴτε ἐξερχόμενοι. Ἀλλ' οἱ ῥαββῖνοι ἐνόμισαν ὅτι ὁ νομοθέτης ἐζήτει καί τι πλέον. Εἶπον ὅτι, ἵνα μὴ καταγελῶνται γράφοντες ἔξωθεν τῶν θυρῶν τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολὰς, ἢ καὶ ἵνα μὴ ἐκθέτωσιν αὐτὰς εἰς τὰς βεβηλώσεις τῶν κακῶν, ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ τὰς γράφωσιν ἐπὶ περγαμηνῆς καὶ νὰ τὰς ἐγκλείωσιν εἴς τινα θήκην. Καὶ λοιπὸν γράφουσιν ἐπὶ φύλλου περγαμηνῆς τετραγώνου, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένου, καὶ διὰ μελάνης ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένης, καὶ διὰ χαρακτήρων τετραγώνων, τὰ ἑπόμενα·

« Ἄκουε, Ἰσραὴλ, κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, κύριος εἷς » ἐστι. Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης » τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ » ὅλης τῆς δυνάμεώς σου. Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦ» τα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ » σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου. Καὶ προβιβάσεις αὐτὰ » τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν » οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, » καὶ διανιστάμενος. Καὶ ἁφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον » ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλ» μῶν σοῦ. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰ» κιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. » —(Δευτερονομ. κεφ. ϛ', § 4 μέχρις 9.)

Ἀφίνουσι δ' ἔπειτα μικρόν τι διάστημα, καὶ ἐξακολουθοῦσιν·

« Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς, ὁ» ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, » μέχρι τοῦ « Καὶ » γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, κτλ. » — (Δευτερονομ. κεφ. ια', § 13 μέχρις 20.)

Μετὰ δὲ τοῦτο τυλίσσουσι τὴν περγαμηνὴν, βάλλουσιν αὐτὴν ἐντὸς καλάμου ἢ ἄλλης θήκης πολυτιμοτέρας, γράφουσιν ἢ χαράττουσιν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ καλάμου τὴν λέξιν, Σαδαϊ, ἥτις εἶναι ἓν τῶν ἑβραϊκῶν ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀναρτῶσι τὸν κάλαμον εἰς τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν, τῶν θαλάμων, καὶ παντὸς τόπου ἔνθα συχνάζωσιν· ἢ τὸν ἀναρτῶσιν, ἢ τὸν καρφόνουσιν εἰς τὰς φλιὰς τῶν πυλῶν, δεξιόθεν· ὁσάκις δὲ εἰσέρχωνται εἰς τὴν οἰκίαν ἢ ἐξέρχωνται, ἅπτονται αὐτοῦ διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου, καὶ ἀσπάζονται τὸν δάκτυλον εὐλαβῶς. Ἡ φλιὰ ἢ ὁ παραστάτης τῆς θύρας καλεῖται ἑβραϊστὶ μεζουζά· τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο ὄνομα δίδεται καὶ εἰς τὸν ἐν λόγῳ κύλινδρον. Πλειότερα περὶ τούτου ἀναφέρει Λέων ὁ Μοδεναῖος, ἐν Τελεταῖς Ἰουδαίων, μέρος J. C. A. (Dom Calmet de la bibl., t. II, p. 689.)

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ.

ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΠΕΥΕΙΝ Η ΠΑΧΥΝΕΙΝ ΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ.

Ἰδοὺ τί ἐπενοήθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν Εὐρώπῃ πρὸς σίτευσιν τῶν ὀρνιθίων καὶ πίανσιν αὐτῶν.

Ἐκλέγουσιν ἐκ τοῦ ὀρνιθῶνος ὅσα βλέπουσιν ἀσθενέστερα, ταῦτα δὲ βάλλουσιν ἐντὸς κιβωτίων μικρῶν ἐχόντων τριῶν τετάρτων τοῦ πήχεως πλάτος καὶ τοσοῦτον μῆκος, συνηθέστερον ὅμως ἐντὸς παλαιῶν βυτινίων (βαρελίων), ἀνοικτῶν πρὸς τὰ ἐπάνω, καὶ ἐχόντων ἄχυρα μέχρι τοῦ ἡμίσεος αὐτῶν. Τὰ σκεπάζουσιν ἔπειτα διὰ καλύμματος διατρυπημένου, καὶ ὑπεράνω τοῦ καλύμματος ῥίπτουσι ψίαθον, ὅπως τὰ στερήσωσι τοῦ φωτός. Δύναταί τις νὰ βάλῃ εἰς ἑκάστην τοιαύτην φυλακὴν τέσσαρα ὀρνίθια. Τοῖς δίδει δὲ τροφὴν τρὶς τῆς ἡμέρας· τὸ πρωΐ, περὶ ὥραν 6· μετὰ μεσημβρίαν, περὶ ὥραν μίαν, καὶ τὸ ἑσπέρας περὶ ὥραν 8.

Ἡ τροφὴ των σύγκειται ἐξ ἀλεύρου κριθῆς 142 γραμμαρίων (δραμίων 45 $^{2}/_{3}$), καὶ ἐκ γάλακτος 345

γραμμαρίων (δραμίων 110 1/3). Τὸ γάλα πρέπει νὰ ἦναι θερμόν. Ἀναμιγνύουσι τὸ ὅλον, καὶ οὕτω γίνεται ἀραιόν τι ρόφημα. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀρκετὸν διὰ τρεῖς δόσεις, ἤτοι διὰ μίαν ἡμέραν. Χρεία δὲ νὰ κατασκευάζεται τρὶς τῆς ἡμέρας, ἐπειδὴ τὸ γάλα πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε θερμὸν, ἢ μόλις ἐξημμένον ἐκ τοῦ μαστοῦ τῆς δαμάλεως.

Ἀλλ' ὅπως δίδεται τὸ ῥόφημα τοῦτο εἰς τὸ ὀρνίθιον εἶναι χρεία χωνίου, τοῦ ὁποίου ὁ σωλὴν πρέπει νὰ ἔχῃ ἐγκοπὴν ἡμίκυκλον καὶ λείαν, ὥστε νὰ μὴ πληγόνῃ. Οὕτω, τὸ ὀρνίθιον λαμβάνεται ἐκ τῆς φυλακῆς του, κρατεῖται διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, τίθεται κατὰ γῆς, οἱ πόδες του ἐπί τινος ἀπομάκτρου (πατσαβούρας), πατούμενοι διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς τοῦ ἀνθρώπου· τοῦτο δὲ ἵνα μὴ σφαδάζῃ· ἀλλὰ καὶ ὁ πράττων τὴν ἐργασίαν ταύτην πρέπει νὰ ἔχῃ ἀφηρημένον τὸ ἀριστερὸν ὑπόδημα, ἵνα μὴ πάσχῃ τὸ ζῶον ἐκ τῆς πιέσεως. Τότε ἀνοίγεται τὸ στόμα τοῦ ὀρνιθίου διὰ τοῦ μεγάλου δακτύλου καὶ τοῦ λιχανοῦ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἐμβιβάζεται εἰς αὐτὸ ὁ σωλὴν τοῦ χωνίου· ἔπειτα χύνεται εἰς τὸ χωνίον ἡ δόσις τοῦ ῥοφήματος. Τούτου γενομένου, τὸ ὀρνίθιον βάλλεται εἰς ἄλλο βυτίνιον, πλησίον τοῦ πρώτου, τοῦ ὁποίου τὰ ἐπάνω ἄχυρα, ὡς ἀκάθαρτα ἐκ τῶν περιττωμάτων τοῦ ζώου, πρέπει ν' ἀντικατασταθῶσι δι' ἄλλων, καθαρῶν. Ὅσα καὶ ἂν τρέφῃ τις ὀρνίθια, εἶναι χρεία νὰ ἔχῃ ἐν βυτίνιον περιττὸν, ἵνα βάλλῃ ἐντὸς αὐτοῦ τὰ βαθμηδὸν ψωμιζόμενα.

Ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται ἐντὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεος λεπτοῦ ἑφ' ἑκάστου ὀρνιθίου· ἀλλ' ἐντὸς μιᾶς ὥρας δύνανται νὰ ψωμισθῶσι καὶ 50 ὀρνίθια.

Καὶ τὸ χοίρινον λίπος, μετὰ νεροῦ θερμοῦ διδόμενον, παχύνει ὡσαύτως· τὰ οὕτω σιτευόμενα δὲν ἔχουσι μὲν τόσον λευκὸν τὸ κρέας, παχύνονται ὅμως ταχύτερον, καὶ ἐπίσης εἶναι καλὰ εἰς τὴν γεῦσιν. Μόνον τὸ ὅμμα δὲν εὐχαριστοῦσιν ὡς τὰ διὰ τοῦ γάλακτος καὶ τῆς κριθῆς.

Ἀπαιτεῖται προσοχὴ ὅπως, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἡμέραν, δίδεται μόνον τὸ ἥμισυ τῆς δόσεως, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν τὰ δύο τρίτα, κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἀκέραιος ἡ δόσις. Ὑπάρχουσι μεγάλα ὀρνίθια εἰς τὰ ὁποία ἡ δόσις δὲν ἐξαρκεῖ· τότε πρέπει ν' αὐξηθῇ ὀλίγον ἡ δόσις· καταλαμβάνει δέ τις ἂν ἦναι ἀρκετὴ ἐκ τῆς πληρώσεως τοῦ στομάχου.

Ἡ σίτευσις γίνεται ἐντὸς 15 ἢ 20 ἡμερῶν· ἐντὸς 18 ἡμερῶν κατὰ μέσον ὅρον. Χρεία ὅμως νὰ φυλάττωνται θερμὰ τὰ σιτευόμενα ὀρνίθια, μάλιστα δὲ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ἐὰν ὀρνίθιον ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν δίαιταν τῆς σιτεύσεως ζυγίζῃ περὶ τὰ 225 δράμια, μετὰ τὰς 18 ἡμέρας τῆς διαίτης ζυγίζει περίπου 1 ὀκκάδα καὶ 50 δράμια· ἤτοι τὸ διπλοῦν. Τί δὲ κατανάλωσε πρὸς τοῦτο;

Κριθῆς μὲν	2	ὀκ.	25 δρ.
Γάλακτος δὲ	3	»	385 »
Τὸ ὅλον.	6	»	10

Ἄρα 11 ὀκκάδων τροφὴ κριθῆς καὶ γάλακτος παρήγαγε μιᾶς ὀκκάδος κρέας.

Τὰ ὀρνίθια εἶναι καλὰ εἰς βρῶσιν ὄντα νέα ἔτι· 6 μηνῶν ὅταν γίνωσιν εἶναι σκληρά· τριῶν μηνῶν ὀρνίθιον εἶναι καλὸν εἰς βρῶσιν· ἐν Παρισίοις πωλεῖται πρὸς φράγκα 4 1/2 (ὑπὲρ τὰς 5 δραχμὰς, ἢ 19 γρόσια)· 6 μηνῶν ὅταν γίνῃ, ἐδαπανήθησαν δι' αὐτὸ τὰ διπλάσια, καὶ εἶναι εὐωνότερον.

Βάλλουσι δὲ τὰς κόττας νὰ ἐπωάζωσιν ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου (ν. ἔ.), καὶ οὕτως ἐξακολουθοῦσιν ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, μέχρι τέλους σεπτεμβρίου. Εἰς πᾶσαν κόττταν δίδουσι 15 ὠά. Τὰ δὲ ὀρνίθια εἶναι καλὰ πρὸς σίτευσιν ὅταν γίνωσιν 8 ἢ 10 ἑβδομάδων.

Καὶ αἱ ἰνδικαὶ ὄρνεις ἐπωάζουσιν ὠὰ κόττας· εἰς ταύτας βάλλουσιν 25 ὠά. Αὗται δύνανται νὰ ἐπωάσωσι καὶ τετράκις ἢ πεντάκις κατὰ συνέχειαν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει ν' ἀφαιρῶνται τὰ ὀρνίθια καθόσον ἐκκολάπτονται, καὶ ν' ἀντικαθίστανται διὰ νέων ὠῶν.

Ἡ νέα κόττα γεννᾷ περὶ τὰ 150 ὠὰ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, 120 τὸ δεύτερον, 100 τὸ τρίτον· καθόσον ἡλικιοῦται, ἐλαττοῦνται τὰ ὠὰ αὐτῆς· διὰ τοῦτο συμφέρει νὰ πωλῆται μετὰ 4 ἔτη. Καὶ ἐπειδὴ δὲν διακρίνονται εὐκόλως αἱ νέαι κόττται ἀπὸ τῶν γηραιῶν, σημειοῦσιν αὐτὰς διὰ μικρῶν περικνημιδίων· κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος βάλλουσι περικνημίδιον εἰς τὸν δεξιὸν πόδα· τὸ δεύτερον, εἰς τὸν ἀριστερόν· τὸ τρίτον, καὶ εἰς τοὺς δύο· τὸ τέταρτον, ἀφαιροῦσι τὰ περικνημίδια ἀμφότερα καὶ τὰς πωλοῦσι. Συνήθως τὰ σημεῖα ταῦτα τίθενται κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ χειμῶνος.

Τὰ πτερὰ φυλάττονται, ἐπειδὴ χρησιμεύουσιν εἰς στρώματα. Σημειωτέον ὅτι, εἰς τὰς καλῶς διευθυνομένας ἐπαύλεις, τὰ μικρὰ πράγματα, αἱ μικραὶ οἰκονομίαι, δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητοι· ὅλα τὰ ὠφελήματα συγκεφαλαιοῦνται ἐν τῷ ἀθροίσματι τῶν προϊόντων. Διὰ τοῦτο τὰ ὀρνίθια, τὰ παρὰ πολλῶν ὀλιγωρούμενα ἀπερισκέπτως, εἶναι πρᾶγμα λίαν προσοδοφόρον· ἡ διατροφή των ἀποβαίνει ὀλιγοδάπανος ἐκ τοῦ ὅτι εὑρίσκουσι πάντοτε εἰς τὴν αὐλὴν κόκκους τῇδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένους, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ περισαρώματα τῶν φατνῶν καὶ εἰς τῶν ζώων τὰ περιττώματα. Οὗτοι οἱ κόκκοι, οἱ ἄλλως ἐπὶ ματαίῳ ἀπολλύμενοι, ἐξαρκοῦσιν εἰς τὸ τρίτον τῆς τροφῆς των· τὰ ἄλλα περισαρώματα τῶν ἀλωνίων ἢ τὰ σκύβαλα ἀναπληροῦσι τὴν λοιπὴν τροφήν. Τί ἄλλο ἀπαιτεῖται; ὀλίγον ψωμίον διὰ τοὺς νεοσσοὺς, καὶ τὸ γάλα μετὰ τῆς κριθῆς διὰ τὴν πίανσιν τῶν πωληθησομένων.

Ὑποθετέον· ἔχεις ἔπαυλιν ὅπου δύνασαι νὰ θρέψῃς 300 κόττας καὶ 30 ἀλέκτορας. Αἱ 300 κόττται, νέαι οὖσαι, τίκτουσιν ἑκάστη 120 ὠά. Ἀφαίρεσον ὅσα προσδιώρισες νὰ ἐκκολαφθῶσι, καὶ ὅσα χάνονται γεννώμενα εἰς μέρη ἀπόκρυφα, καὶ ὅσα τρώγονται ὑπ' ἄλλων ζώων, καὶ ὅσα κλέπτονται ὑπὸ ὑπηρετῶν ἀπίστων ἢ ξένων, καὶ ὅσα καταναλίσκονται ἐν τῇ οἰκίᾳ· μένουσιν ἐξ ἑκάστης κόττας 80 ὠὰ κατ' ἔτος πρὸς πώλησιν. Τῶν ὠῶν τούτων ἡ τιμὴ μεταβάλλεται κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους. Ἐν Γαλλίᾳ πωλοῦνται, κατὰ μέσον ὅρον, πρὸς 1 σολδίον περίπου (20 σολδία ἀποτελοῦσιν ἓν φράγκον). Λοιπὸν

300 κόττται πρὸς 80 ὠὰ δίδουσιν 24,000 ὠῶν· πρὸς 1 σολδίον γίνονται	φρ.	1,200
240 κόττται, ὀρνίθια καὶ ἀλέκτορες σιτευτοὶ, πρὸς 2 1/2 φράγκα	»	600
Ὁ βόλιτος ἢ ἡ κόπρος τῶν 330 κοττῶν καὶ ἀλεκτόρων (διότι καὶ ἐκ τούτου αἱ γαλλικαὶ ἐπαύλεις ἐπωφελοῦνται· ὅλα τὰ μετροῦσι·) πρὸς 8 ἑκατόλλιτρα εἰς τὰς 100 κεφαλὰς, 26 ἑκατόλλιτρα καὶ 40 λίτρα[1]· πρὸς 8 φρ. ἕκαστον, γίνονται	»	211
Τὸ ὅλον ἐκ τῶν 330 κεφαλῶν	»	2011

Τουτέστιν ἕκαστον ὀρνίθιον δίδει φρ. 6 καὶ 9 ἑκατοστά. Πρὸς ὅλα λοιπὸν τὰ ἄλλα τῆς ἐπαύλεως κτήνη παραβαλλόμενα τὰ ὀρνίθια ἀποφέρουσι πλειότερον κέρδος. Τῶν δαμάλεων, παραδείγματος χάριν, καὶ τῶν προβάτων ἡ τροφὴ ἀγοράζεται, ἐνῷ ἡ τῶν ὀρνιθίων κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἀδάπανος. Ἐκ τῶν οἰκιακῶν δὲ ζώων τὸ ὀρνίθιον δίδει ἀναλόγως τὸ πλεῖστον κρέας, σχετικῶς πρὸς τὰ ὀστᾶ του.

Ἐπὶ δύο ὀρνιθίων, τοῦ μὲν παχέος, τοῦ δὲ ἰσχνοῦ, ἐγένοντο αἱ ἑπόμεναι παρατηρήσεις·

Τὸ ἰσχνὸν, ζῶν, εἶχε βάρος 368 δραμίων· τὸ δὲ παχὺ, 1 ὀκκάδος καὶ 192 δραμίων.

Τὰ διάφορα μέρη τῶν δύο τούτων ὀρνιθίων ἔδοσαν τὰς ἑπομένας ἀναλογίας·

	Τὸ ἰσχνόν.	Τὸ παχύ.
Ζῶντα	ὀκ. 0,368 δρ.	ὀκ. 1,192 δρ.
Αἷμα	0,003	0,005
Πτερὰ	0,028	0,029
Κρέας καὶ λίπος	0,233	1,050
Ἐντόσθια καὶ περιττώματα .	0,059	0,060
Ὀστᾶ.	0,040	0,042
Ἐξάτμισις	0,005	0,006
	ὀκ. 0,368	ὀκ. 1,192

Ὥστε τὸ κρέας ὀρνιθίου, ἰσχνοῦ μὲν, περιέχει ἑνὸς ἕκτου περίπου ὀστᾶ· παχέος δὲ, ἑνὸς δωδεκάτου περίπου.

Θεωρεῖται προσέτι ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδημόνων ὡς ἀγαθὸν ἀνεκτίμητον, ὅτι τὰ ὀρνίθια ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῆς κοπρίας τὰ ἐν αὐτῇ κακὰ σπέρματα, καὶ οὕτως ἀπαλλάττουσι τὰ βλαστήματα ἀπὸ τῶν παρασίτων χόρτων. Ὥστε καὶ ἂν εἰς ἄλλο τι δὲν ἐχρησίμευον τὰ οἰκιακὰ ὀρνίθια, ὤφειλον οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ κηπουροὶ νὰ τὰ φέρωσιν εἰς τὰς ἐπαύλεις καὶ τοὺς κήπους των, ἁπλῶς πρὸς τὸν τῆς κοπρίας καθαρισμὸν ἀπὸ τῶν ἐπιβλαβῶν κόκκων.

ΑΛΛΟΣ ΚΥΝΑΙΓΕΙΡΟΣ.

Κατὰ τὴν ἐν Μεντάνᾳ μάχην, Ἄγγλος τις συμπολεμῶν μετὰ τῶν Γαριβαλδιανῶν, καὶ τραυματισθεὶς κατὰ τὸν βραχίονα, ἀνέμνησε τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιάτας διὰ τὴν ἀνδρίαν. Ὀνομάζεται John Sholey. Ὅταν ἐν τῷ νοσοκομείῳ ὅπου τὸν εἶχον μεταφέρει, ὁ χειροῦργος εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι ἐπῆλθε γάγγραινα εἰς τὴν πληγήν του, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔμελλε ν' ἀποβῇ ἀνυπέρθετος ἡ ἐκκοπὴ τοῦ βραχίονος, — Λοιπὸν, ἀπεκρίθη, τί τὸ τριγυρίζετε; Κάμετέ το εὐθὺς, νὰ τελειώνῃ.

Ἡτοίμασαν τότε οἱ περὶ τὸν χρειοῦργον τὰ ἐπιτήδεια. — Ἄκουσε, εἶπεν ὁ Ἄγγλος, καλῶς ἐφραζόμενος ἰταλιστί· ἐγὼ ἂν φωνάξω, πόνο πολὺ, σεῖς προσέχετε τίποτε· ἐμπρός· κόψε.

Τῷ ἐπρότεινον νὰ τὸν ἀποκοιμίσωσι διὰ χλωροφορμίου. — Ὄχι, ἀπεκρίθη· κόψε, κόψε.

(1) Ἄλλο ἡ λίτρα (livre), καὶ ἄλλο τὸ λίτρον (litre). Ἡ λίτρα σύγκειται ἐκ 500 γραμμαρίων. Τὸ λίτρον ἐξ 800. Δύο λίτραι καὶ ἡμίσεια ἰσοβαροῦσι πρὸς μίαν ὀκκάδα.

Οὐδόλως συνωφρυώθη ἐκ τῶν πόνων ἐπὶ τῆς χειρουργικῆς ἐγχειρήσεως, ἀλλ' ἔβλεπεν ἀπαθῶς, ὡς ἂν ἐγίνετο ἐπὶ ξένου σώματος. Ἀφοῦ δὲ ἐτέθησαν οἱ ἐπίδεσμοι, ἐζήτησε τὸν ἀποκοπέντα βραχίονά του, τὸν ἔλαβε διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τὸν παρετήρησε καταφρονητικῶς, ἔπειτα δὲ, στραφεὶς πρὸς καλογραΐαν τινα ἐκεῖ παροῦσαν· — Λάβε, τὴν εἶπεν· ἐμένα τίποτε χρησιμεύσει ἄλλη φορά· ἐσένα χάρισμα.

Ἐζήτησε δ' ἔπειτα τὴν πίπαν του, καὶ ἤρχισε νὰ καπνίζῃ ἀδιάφορος.

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΑΙΡΕΣΙΣ.

Ἀγγλική τις ἐφημερὶς (United service Gazette) ἀναγγέλλει ὡς κίνδυνον γενικὸν τὴν ὕπαρξιν θρησκευτικῆς τινος αἱρέσεως, πλείστους ἐχούσης ὀπαδοὺς μεταξὺ τοῦ πληρώματος τῶν στόλων τῆς Ἀγγλίας. Τὰ μέλη αὐτῆς, καλούμενα Γερμανῦται, πρεσβεύουσιν ὡς δόγμα τὸ ν' ἀπέχωσιν ἀπὸ πάσης θρησκευτικῆς λατρείας, καὶ ἀπὸ πάσης πολεμικῆς ἐπιθέσεως. Συνεπεῖς δὲ πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας, εἶναι ἄνθρωποι ἡσυχώτατοι, ἀποφεύγοντες τὰς ἔριδας καὶ ῥήξεις, τὰς συνηθεστάτας μεταξὺ θαλασσοπορούντων ἢ καὶ ἐλλιμενισμένων ναυτῶν. Καὶ τοῦτο μὲν τὸ τελευταῖον εἶναι θεάρεστον· ἀλλ' ἐάν ποτε ἐτύγχανον οὗτοι ἐναντίον ἐχθροῦ, κατὰ πόσον ἆρά γε θὰ ἐχρησίμευον ὡς στρατιῶται; Εἰς τὴν τῆς Μεσογείου ἀγγλικὴν μοῖραν εὑρίσκονται, ὡς φαίνεται, τοιοῦτοι πάμπολλοι.

ΤΑ ΘΩΡΗΚΤΑ ΠΛΟΙΑ.

Δὲν εἶναι πρᾶγμα ὅλως νέον ἡ ἐφαρμογὴ σιδηρῶν πλακῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν πλοίων, ὅπως ἀντέχωσι πρὸς τὰ τῶν πυροβόλων βλήματα· ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ἐγένετο πρώτη τις ἀπόπειρα προκαλύψεως, καὶ ὁ Βόσιος (Bosio) ἐν « Ἱστορίᾳ τῶν Ἱπποτῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ » περιγράφει γαλέραν τινὰ ἢ κάτεργον ναυπηγηθὲν ἐν ἔτει 1530 ἐν Νικαίᾳ ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν τούτων, καὶ θωρακισθὲν ὅπως ἀντέχῃ πρὸς τὰς κανονοβολάς. Εἶχε δὲ ὀνομασθῆ Ἁγία Ἄννα, καὶ ἐστάλη καὶ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Καρόλου Ε' μετὰ τοῦ λοιποῦ στόλου κατὰ τῆς Τύνιδος, πρὸς ἅλωσιν τῆς ὁποίας μεγάλως συνέτεινεν. Εἶχεν ἓξ καταστρώματα, πολλὰ καὶ μεγάλα πυροβόλα, πλήρωμα ἐκ 300 ἀνδρῶν, ναῦσκον ἀρκούντως εὐρύχωρον, καὶ ἀρτοποιεῖον. Τὸ προκάλυμμά του ἦτο ἐκ μολύβδου, καὶ ὅμως, κατὰ τὸν μνησθέντα ἱστορικὸν, τοῦτο δὲν ἔβλαπτε τὴν ἐλαφρότητά του· ἀρκούντως δὲ καὶ ἀντέσχε πρὸς τὸ πυροβολικὸν τῶν Τυνησίων καθ' ὅλην τὴν πολιορκίαν.

Αἱ μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἀπόπειραν γενόμεναι ἄλλαι ἀπέβησαν ἀτυχέστεραι. Ἐν ἔτει 1782, γάλλος τις ἱππότης (d'Ançon) ἐπειράθη νὰ κυριεύσῃ τῆς Γιβραλτάρης διὰ πλωτῶν τινων κανονοστοιχιῶν, ἀλλ' ἀπέτυχεν οἰκτρῶς· μόλις δὲ ἀπὸ τοῦ 1813 ἐπενοήθη τοιοῦτό τι ἀληθῶς σπουδαῖον ἐκεῖθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, καὶ τοῦτο κατὰ προτροπὴν καὶ ὑπόδειγμα τοῦ περιφανοῦς Φούλτωνος. Τὸ πρῶτον θωρηκτὸν ἀτμοκίνητον σκάφος ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν Δημολόγος (Démologos), μετονομασθὲν ἔπειτα Φούλτων. Τοῦτο εἶχε μῆκος μὲν 47 μέτρων καὶ 60 ἑκατοστῶν, πλάτος δὲ μέτρων 17,

βάθος 6.10, καὶ κάθεσιν ἐν τῷ ὕδατι 3.05. Ἦτο δὲ ἐκ ξύλου δρυὸς, προκεκαλυμμένου διὰ πλακῶν πάχους ἀρκετοῦ ὡς πρὸς τὸ πυροβολικὸν τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Ἔφερεν 20 πυροβόλα, τεθειμένα εἰς κανονοστοιχίαν ἐστεγασμένην. Πλὴν δὲ τούτων εἶχε καὶ καμίνους πρὸς πύρωσιν τῶν σφαιρῶν, καὶ μηχανὰς ἐπιτηδείας, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξέθρωσκε ζέον ὕδωρ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ ὑποβρύχια πυροβόλα, κτλ. Ἀλλ' οἱ τροχοὶ αὐτοῦ ἔκειντο ἐν τῷ μέσῳ· θέσις ἀναρμόδιος ἐπὶ ναυμαχιῶν· ὁ δὲ δρόμος του δὲν ὑπερέβαινε τὰ 4 $^1/_2$ μίλια καθ' ὥραν.

Ὁ Δημολόγος, ἢ Φούλτων Α΄, ἀνετινάχθη ἐν ἔτει 1829 τυχαίως πως· καὶ τότε ἐναυπηγήθη δευτέρα τις πλωτὴ κανονοστοιχία, ὀνομασθεῖσα Φούλτων Β΄. Τὸ σκάφος τοῦτο, ἓν τῶν ταχυπορωτάτων τοῦ ἀμερικανικοῦ ναυτικοῦ, σώζεται ἔτι· ἀλλ' ἄνευ τοῦ προκαλύμματός του.

Τῷ 1842, δύο διάσημοι μηχανικοὶ, ὁ Ῥοβέρτος (Robert) καὶ ὁ Στίβενσος (Edwin Stevens), ἀναλαβόντες τὴν ἰδέαν τοῦ Φούλτωνος, ὑπέβαλον εἰς τὴν ἀμερικανικὴν Κυβέρνησιν σχέδιον πλωτῆς κανονοστοιχίας, ἐπιδοκιμασθέν. Ἔκτοτε ἀπέδειξεν ἡ πεῖρα, ὅτι τοῖχος σιδηροῦς, πάχους δακτύλων 4 $^1/_2$, ἀντεῖχε κατὰ τοῦ πυροβολικοῦ· ἀλλὰ μόλις ἤρξατο ναυπηγούμενον τὸ παραγγελθὲν εἰς αὐτοὺς πρῶτον τοιοῦτο σκάφος, ἐν ἔτει 1854, ὅτε καὶ οἱ Γάλλοι ἐπεχείρησαν τὴν κατασκευὴν πλωτῶν κανονοστοιχιῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνάγκη τις πρὸς ἀποπεράτωσιν ἐκείνου δὲν ὑπῆρχεν, ἠμελήθη ἐκ νέου, μέχρις οὗ ὁ ἐκραγεὶς πόλεμος πρὸς τοὺς νοτίους παρώτρυνε τὴν ἀμερικανικὴν ὁμοσπονδίαν νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξακολουθεῖ ἀνενδότως μέχρι σήμερον.

Ὅτε λοιπὸν ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν ποταμὸν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ὁ Μερρίμακ καὶ ὁ Μονίτωρ, οἱ Ἀμερικανοὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη κατεγίνοντο εἰς δοκιμὰς τοιούτων ναυπηγημάτων, καίτοι διατελοῦντες ἐν πλήρει εἰρήνῃ, καὶ ἐνῷ οὐδόλως προεβλέποντο εἰσέτι αἱ μέλλουσαι ἀξιόλογοι πρόοδοι τοῦ πυροβολικοῦ· πρόοδοι ταχεῖαι, ὡς γνωστὸν, καὶ παντοῖαι. Μεγάλη τῳόντι ἐπεφάνη ἅμιλλα μεταξὺ Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐπὶ τούτοις, καὶ οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὰ ἔργα καὶ ὀνόματα τῶν Παιξάνων, Ἀρμστρόγγων, Δαγγρένων, Οὐϊθβόρθων, κλπ. Ἀρκούμεθα ἀναφέροντες μόνην τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ περιφανοῦς στρατηγοῦ Παιξᾶνος (Paixhans). Οὗτος ἐπενόησε πῶς νὰ ῥίπτωνται ὁριζοντείως ὑπερμεγέθη κοῖλα βλήματα

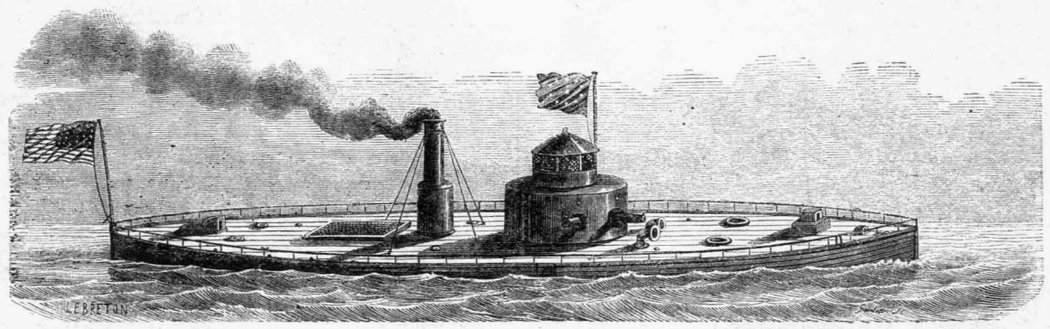

Ὁ Μονίτωρ, κανονοφόρος ἀμερικανική.

μεθ' ὅσης εὐθυβολίας καὶ τὰ πλήρη· ἐξ οὗ εἶδον οἱ περὶ ταῦτα καταγινόμενοι, ὅτι τὰ ξύλινα πλοῖα δὲν ἠδύναντο πλέον ν' ἀντέχωσι πρὸς τὰ νέα βλήματα, ἐπειδὴ μία καὶ μόνη σφαῖρα κοίλη, εἰσχωροῦσα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, δύναται ἐκρηγνυμένη ν' ἀνοίξῃ χάσμα κατ' οὐδένα τρόπον φραττόμενον· τουτέστι νὰ βυθίσῃ τὸ σκάφος διὰ τῆς τῶν ὑδάτων εἰσροῆς.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν θωρηκτὸν στόλον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἔπειτα δὲ λέγωμεν καὶ περὶ τῶν ἄλλων. Πρῶτον θωρηκτὸν αὐτῶν πλοῖον βληθὲν εἰς τὴν θάλασσαν εἶναι τὸ κληθὲν Μονίτωρ, πλοῖον τὸ ὁποῖον κατέστη περίφημον.

Ὁ Μονίτωρ, ὅστις καὶ ἐβυθίσθη τὴν νύκτα τῆς (18) 30 δεκεμβρίου 1862, ἦτο ἔργον τοῦ Ἐριξῶνος, ἑνὸς τῶν τὰ μάλιστα διακεκριμένων μηχανικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Εἶχε δὲ μῆκος 124 ποδῶν, καὶ συνέκειτο ἐκ δύο μερῶν διαφόρων· ἐκ τῆς σκάφης τῆς ἐσωτερικῆς, καὶ ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐδραιώματος, ὑπερέχοντος τῆς σκάφης 24 πόδας εἰς τὰ ἐμπρὸς καὶ 2$^1/_2$ εἰς τὰ ὀπίσω. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλοίου ἠγείρετο κυλινδρικός τις πύργος ὕψους 9 ποδῶν, ἐξωπλισμένος μετὰ δύο δαλγρενείων πυροβόλων, βάρος ἐχόντων λιτρῶν 15,600. Οὗτος ὁ πύργος, ἡ σκοπιὰ τοῦ πηδαλιούχου καὶ καπνοδόχη τις μικροτάτη, ἦσαν τὰ μόνα τοῦ Μονίτορος φαινόμενα πράγματα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ ναυμαχίας. Ὁ θώραξ αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ πλακῶν διαφόρου πάχους, ἐπιτεθειμένων εἰς τρόπον ὥστε ἡ συναρμογὴ τῶν ἐξωτάτων νὰ μὴ συμπίπτῃ μετὰ τῆς τῶν ἐνδοτέρων. Διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν μάχην τῆς 9 μαρτίου 1862, ὁ Μονίτωρ, ἐνῷ ἐκρούσθη ὑπὸ 23 σφαιρῶν, οὐδεμία τὸν διετρύπησε. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντέχῃ ἐπίσης καὶ κατὰ τῆς τρικυμίας τῆς θαλάσσης. Ἤδη εἶχε παρατηρηθῇ ἐπὶ τοῦ διάπλου του ἀπὸ Νεοβοράκου, ὅπου κατεσκευάσθη, εἰς Χαμπτῶνα, ὅπου ἤθλησεν, ὅτι καίτοι ὁ ἄνεμος ἦτο ἀρκούντως οὔριος, αἱ ψακάδες τῶν κυμάτων εἰσήρχοντο διηνεκῶς εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς καπνοδόχης, ἀπὸ τῶν ἀναπνευστηρίων σωλήνων, καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου αὐτοῦ. Ἔμελλε λοιπὸν νὰ καταποντισθῇ τὸ σκάφος ἐκεῖνο, ὡς καὶ κατεποντίσθη ἐπὶ τῆς πρώτης τρικυμίας ἣν ἀπήντησε, διδάξαν διὰ τοῦ παθήματός του κατὰ πόσον τὰ σιδηρόφρακτα πλοῖα ἀξίζουσιν, ὅταν ἦναι σχετικῶς μικρὰ, καὶ τύχωσι μεταξὺ τῶν μεγάλων τοῦ Ὠκεανοῦ κυμάτων.

Καθὼς ἐβυθίσθη ὁ Μονίτωρ, οὕτως ἀπωλέσθη καὶ ὁ φοβερὸς αὐτοῦ ἀντίπαλος, ὁ Μερρίμακ· τοῦτον ἀνετίναξαν οἱ νότιοι, ἵνα μὴ περιέλθῃ εἰς τοὺς βο-

ρείους. Ὁ Μερρίμακ ἦτο παλαιά τις φρεγάτα, τὴν ὁποίαν ἡμίκαυστον εἶχον καταβυθίσει οἱ βόρειοι, ὅτε παρήτησαν τὴν Νορφόλκην· ἀφοῦ δὲ οἱ νότιοι τὴν ἐπεσκεύασαν, ἀνήγειρον ἐπὶ τοῦ καταστρώματός της εὐρὺν θάλαμον, ἐκτεινόμενον ἀπὸ ἄκρας εἰς ἄκραν τοῦ πλοίου, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ πλευραὶ ἠνοῦντο σχεδὸν πρὸς τὰ ἄνω. Τὸ δ' ὅλον προεκαλύφθη ὑπὸ σιδηρῶν τροχιῶν (rails) σιδηροδρόμου. Ἦτο δ' ἐξωπλισμένος ὁ Μερρίμακ διὰ δύο πυροβόλων ἐπὶ τῆς πρώρας, δύο ἄλλων ἐπὶ τῆς πρύμνης, καὶ τεσσάρων κατὰ τὰς πλευράς. Εἰς τὸν θεατὴν ἐφαίνετο ὡς πᾶν ἄλλο ἢ πλοῖον, ὄγκος τις ἄμορφος. Πεντήκοντα ἢ ἑξήκοντα σφαῖραι τὸν εἶχον προσβάλει, καὶ οὐδεμίαν ἔπαθεν ἐξ αὐτῶν ζημίαν ἀξιόλογον· τόσον ἦτο ἰσχυρὸν τὸ προκάλυμμά του. Ἀλλ' ἔφερε καὶ κέρας (éperon) ἐπὶ τῆς πρώρας, ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, κέρας ἀποδειχθὲν φοβερώτατον, ἐπειδὴ ἐκ πρώτης ἐφόδου εἶχε καταβυθίσει μίαν φρεγάταν, τὴν Κουμβερλάνδην.

Ἕτερον τοιοῦτο σκάφος, Κεοκοὺκ ὀνόμαζόμενον, ἐφωδιάσθη ὑπὸ δύο πύργων ἀνθ' ἑνὸς, καὶ ἐναυπηγήθη εἰς τρόπον ὥστε, ἐπιπίπτον πρὸς τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, νὰ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὰ ὅ,τι ἄλλοτέ ποτε εἰς τὰ τείχη ὁ κριός. Οἱ πύργοι εἶναι προσκεκολλημένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἀλλὰ τὸ πυροβόλον αὐτῶν δύναται νὰ στρέφεται κατὰ τρεῖς διαφόρους διευθύνσεις, ἐπειδὴ ἕκαστος τῶν πύργων ἔχει τρεῖς θυρίδας. Τὸ πάχος τῶν πύργων εἶναι 6 $^1/_4$ δακτύλων, ὧν οἱ 4 δάκτυλοι σίδηρος. Αἱ σφαῖραι τῶν πυροβόλων του ἔχουσι βάρος 180 λιτρῶν. Ὑπὸ τὸ κατάστρωμα ὑπάρχει αὐλὸς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου πύργου πρὸς ἀερισμὸν τῶν κάτω μερῶν αὐτοῦ. Ἡ ἔλλειψις ἱκανοῦ ἀερισμοῦ εἶναι εἷς τὰ θωρηκτὰ πλοῖα σημαντικὸν κακόν. Τὸ Κεοκοὺκ μόνον εἰς ποταμοὺς δύναται νὰ πλέῃ.

Τὸ Νέον Ἀϊρονσάϊτ (Ironsides), ὃ ὑποδεικνύει ἡ δευτέρα τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀναγνώστου εἰκόνων, εἶναι τὸ μέγιστον τῶν θωρηκτῶν πλοίων τοῦ ἀμερικανικοῦ ναυτικοῦ. Τοῦτο ἔχει χωρητικότητα μὲν 3,250 τόννων, ἡ δὲ δύναμις του λογίζεται ὅση 1,000 ἵππων. Αἱ σιδηραῖ πλάκες αἵτινες τὸ προκαλύπτουσιν ἄρχονται ἀπὸ 4 ποδῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων καὶ ἀναβαίνουσι μέχρι τοῦ ἐπικαταστρώματος. Ἀλλὰ μόνον τὸ μέρος τὸ φέρον τὰ πυροβόλα εἶναι σιδηρόφρακτον· τὸ δὲ πρὸς τὴν πρώραν καὶ τὴν πρύμνην,

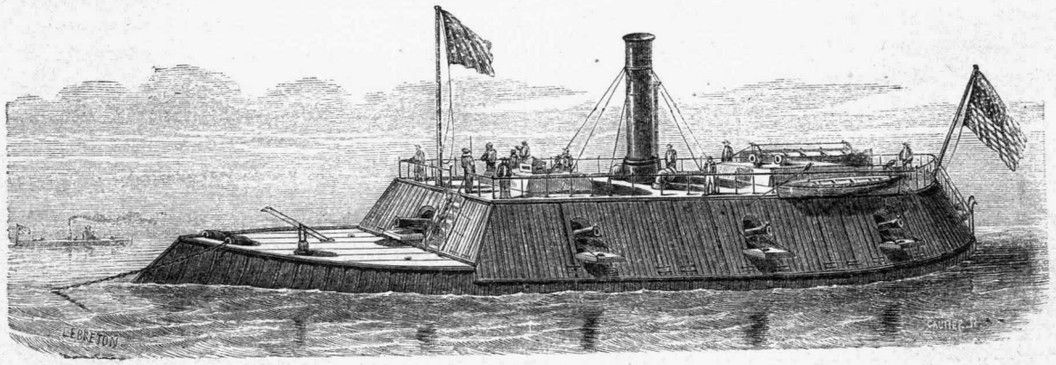

Τὸ Νέον Ἀϊρονσάϊτ, κανονοφόρος ἀμερικανική.

ἤτοι ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω, μένει ἀπροφύλακτον. Αἱ πλάκες τοῦ θώρακος ἔχουσι πάχος μὲν 4 δακτύλων, μῆκος δὲ 15, πλάτος δὲ 25 ἕως 30. Θυρίδας ἔχει ὀκτὼ ἀφ' ἑκάστης πλευρᾶς· αὗται δὲ κλείονται διὰ δύο σφυρηλάτων σιδηρῶν πλακῶν, συναπτομένων ἐκ τῆς ἀναπoδίσεως τοῦ πυροβόλου μετὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν, κατὰ τὴν ἀμερικανικὴν μέθοδον.

Τὸ σκάφος τοῦτο ἔχει μῆκος 232 ποδῶν· κέκτηται δὲ καὶ αὐτὸ ἰσχυρὸν κέρας πρὸς ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματός του ἵστανται εὐρύχωρος τις διὰ τὸν πρωρέα θάλαμος κυκλοτερὴς καὶ σιδηρόφρακτος, ὡς ἔχουσιν ἄλλως τε τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων σκαφῶν, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὁ πλοίαρχος μεταδίδει ἀκινδύνως καὶ ἀμέσως τὰ παρακελεύσματα πρὸς τὸν πηδαλιοῦχον ἢ τοὺς πυροβολιστάς.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἠρίθμουν μέχρι τοῦ τέρματος τῆς τελευταίας αὐτῶν διχοστασίας 28 θωρηκτὰ πλοῖα ἐπιτήδεια πρὸς ποντοπορίαν, καὶ 72 εἰς ποταμοὺς μόνον χρήσιμα. Ἐν ἐξ αὐτῶν, Roanoke ὀνομαζόμενον, ἔχει τρία πυργία καὶ κέρας. Ἕτερόν τι, ὁ Benton, εἶναι παλαιόν τι σκάφος τοῦ Μισσισίπη ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀκολούθως ἐθωρακίσθη· σύγκειται δὲ ἐκ δύο σκαφῶν συναφθέντων εἰς ἓν, ἔχον μῆκος μὲν ποδῶν 186, πλάτος δὲ 74, καὶ διαιρούμενον εἰς 40 διαμερίσματα, ὅλα ἀδιαχώρητα πρὸς τὸ ὕδωρ. Αἱ πλευραί του κλίνουσι πρὸς τὰ ἔσω καθόσον ἀνυψοῦνται. Ἡ πρώρα του, ἐκτὸς τοῦ σιδηροῦ προκαλύμματος, ἐνισχύθη καὶ δι' ἄλλων πλακῶν, προφυλαττουσῶν αὐτὴν κατὰ τῆς βόμβας· ἐὰν δέ ποτε ἐπὶ δεινῆς ναυμαχίας ἀνηρπάζετο τὸ πρωρήσιον κυρτὸν αὐτοῦ ξύλον, θὰ ἐπέμενε πλέον, καὶ τῶν πυροβόλων τὸ πῦρ οὐδόλως ἐκ τούτου θὰ ἔπαυε· τέλος δὲ οἱ τροχοὶ κεῖνται ἐντὸς τῆς σκάφης τοῦ πλοίου τούτου, πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὅπου ἂν ἠγωνίσθησαν ὁ Benton καὶ τὰ ὅμοια πρὸς αὐτὸν ἄλλα πλοῖα, μεγάλως ἠδοκίμησαν ἐλαχίστας παθόντα ζημίας, καίτοι πολλάκις ὑπέστησαν τὸ φοβερὸν καὶ φονικώτατον πῦρ τῶν πολεμίων ὀχυρωμάτων.

Οὐχ ἧττον ἀξιοπερίεργος εἶναι εἰς τὸ εἶδός του καὶ ὁ Ἔσσεξ, καίτοι δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ προειρημένου. Ἡ δὲ Ἰνδιάνολα ἀνάγεται εἰς νέαν τινὰ τάξιν πλοίων, διακρινομένων ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις διὰ τοῦ ὀνόματος Κριῶν σιδηροκαταφράκτων, τῆς Δύσεως. Τὸ πλοῖον τοῦτο συγκατέχει τὰς ἰδιότητας τῆς κανονοφόρου καὶ τοῦ κριοῦ.

Μετὰ τὰ σκάφη ταῦτα, οἱ βόρειοι παρήγγειλον περὶ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου καὶ ἄλλα σιδηρόφρακτα,

ἐν οἷς τὸν Ὀδοντάγαν, κανονοφόρον ἄλλου συστήματος παρὰ τὸ τοῦ Ἐριξῶνος, ἐλαφροτέραν καὶ πλατυτέραν· τὸν Δικτάτορα καὶ τὸν Ἡουριτανόν, θαλασσίους κριούς· ἕτερον τοιοῦτον ἑλικοκίνητον, τὸν Δώνδερβεργ, οὗτινος ὁ θώραξ ἔχει πάχος οὐχ ἧττον 7 ποδῶν· τέλος δὲ πλῆθος ἄλλων θωρηκτῶν πλοίων, λεγομένων τοῦ Ἱττεσβούργου, ἐπιτηδείων πρὸς ποταμοπλοΐαν, καὶ τὰ περίφημα Iron Clads τῆς Δύσεως, ταῦτα παντοίων σχημάτων, ταχυπλοότατα καὶ ἀβαθῆ, τὰ μὲν πυργοφόρα, τὰ δὲ μετὰ κανονοθυρίδων.

Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς συντόμου ταύτης ἀφηγήσεως, οἱ Ἀμερικανοί, οἱ πρῶτοι οὗτοι ἐφευρεταὶ τῶν ἀρίστων σιδηροφράκτων πλοίων, δὲν ἔπαυσαν ἐπιδιώκοντες μέχρι σήμερον τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν. Μεταβαίνομεν εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ Γάλλους.

(Τὴν συνέχειαν εἰς ἄλλο φύλλον.)

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, τὴν σπανίως ἐνασχολουμένην εἰς πράγματα ἔχοντα ὑπερφυσικὸν χαρακτῆρα, ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὁ Κ. Λώμης (Loomis), ἀνέγνωσε κατ' αὐτὰς ὑπόμνημα περὶ ἠλεκτρικῶν τινων φαινομένων, παρατηρηθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἐσχάτως ἐν Νεοβοράκῳ τῆς Ἀμερικῆς.

Συνέβη κατὰ φεβρουάριον 1867, εἴς τινα οἰκίαν τῆς δεκάτης τετάρτης ὁδοῦ (εἰς τὴν Ἀμερικὴν, αἱ ὁδοὶ δὲν ἔχουσιν ὡς παρ' ἡμῖν ὀνόματα, ἀλλ' ἀριθμοὺς τάξεως). Τὸ σανιδόστρωτον τῆς οἰκίας ταύτης ἔδαφος ἐσκεπάζετο ὑπὸ ταπήτων παχέων, θερμάστραι δὲ εἰς ὅλα τὰ δώματα διέχεον θερμότητα 21 βαθμῶν.

Ὁ οἰκοδεσπότης, Κ. Κόλλιν, καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, παρεκάλεσαν τὸν Κ. Λώμην νὰ φορέσῃ, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐφόρουν, πέδιλα οἰκιακὰ ἐντελῶς ξηρά, καὶ οὕτως ἤρχισαν καὶ οἱ τρεῖς νὰ περιπατῶσιν ἑλικοειδῶς ἐν τῷ προδόμῳ. Ἄφνης, βλέπουσιν ἐκπηδῶντας ἐκ τῶν χειρῶν καὶ ἐκ τῶν δακτύλων των σπινθῆρας ἠλεκτρικούς, ὅταν μάλιστα ἐπλησίαζον αὐτοὺς πρὸς τὸ μέταλλον τῶν λυχνιῶν, ἢ πρὸς ἄλλα σώματα εὐθέρμαντα, διατελοῦντα εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐδάφους. Τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν προήρχετο ἐξ ἀτμίδος (gaz)· ἡ ἀτμὶς ἑνὸς τῶν προστομίων τῆς λυχνίας ἀνήφθη διὰ σπινθῆρος φυγόντος ἀπὸ κλειδίου τινός, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ἡ οἰκοδέσποινα. Ὡσαύτως ἡ κυρία Κόλλιν ἔφλεξε διὰ τοῦ δακτύλου αὐτῆς οἰνόπνευμα εὑρισκόμενον ἐντὸς μεταλλικοῦ ποτηρίου, κρατουμένου ὑπὸ τοῦ συζύγου της, καὶ πρὸς τούτοις παρήγαγε σπινθῆρα μεταξὺ δύο σφαιρῶν ὀρειχαλκίνων, κρατουμένων εἰς ἀπόστασιν ἓξ χιλιοστομέτρων.

Ὁσάκις ἐν τῷ σκότει οἱ δάκτυλοι ἥπτοντο τῶν χαρτίων διὰ τῶν ὁποίων οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐμπεπετασμένοι, ζωηροὶ σπινθῆρες διέτρεχον ὀφιοειδῶς μεταξὺ τῶν κεχρυσωμένων σχεδιογραφημάτων τῶν χαρτίων τούτων, ἐπὶ διαστήματος τοῦ ὁποίου ἡ διάμετρος ὑπερέβαινε τὰ 30 ἑκατοστόμετρα.

Τὰ αὐτὰ ταῦτα πειράματα ἐπανελήφθησαν καὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 5 μαρτίου, μιᾶς τῶν ψυχροτάτων ἡμερῶν τοῦ χειμῶνος. Ὁ ἠλεκτρισμὸς κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἀνεπτύχθη πολὺ ἀφθονώτερος, καὶ ὁ Κ. Λώμης ἤναψεν ἀκόπως τὰς λυχνίας καὶ τὸ οἰνόπνευμα τοῦ ποτηρίου διὰ σφαίρας ὀρειχαλκίνης, ἣν ἐκράτει ἐν τῇ χειρί· τὸ μῆκος τοῦ σπινθῆρος μεταξὺ τῶν δύο ἀπομεμονωμένων σφαιρῶν εἶχε προβῆ μέχρι δέκα σχεδὸν χιλιοστομέτρων.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα ἀναμιμνήσκουσιν ἄλλα τινὰ ὅμοια, τῶν ὁποίων πολλοὶ εἶχον γίνει αὐτόπται εἰς τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1854, 1855, ἰδίως δὲ ἔν τινι παρθεναγωγείῳ τῆς πόλεως Κλεβελάνδης (εἰς τὸν Ὄχιον). Τὸ παρθεναγωγεῖον ἦτο κτισμένον ἐκ πλίνθων ὀπτῶν· συνέκειτο δ' ἐκ τριῶν ὑψηλῶν ὀροφῶν, ᾠκοδομημένων ἐπὶ κρηπῖδος ἐξ ἀμμολίθων. Τὴν ἡμέραν ἐθερμαίνετο ὑπὸ τριῶν πυραύνων διὰ γαιανθράκων λιπαρῶν· τὴν νύκτα, τὸ πῦρ ἠλαττοῦτο μὲν, δὲν ἀπεσβύνετο δ' ἐντελῶς· ὥστε ἡ θερμοκρασία τῶν αἰθουσῶν διετηρεῖτο μεταξὺ 15 καὶ 20 βαθμῶν· οὐδέποτε μετριωτέρα.

Εἰς τοὺς προθαλάμους λοιπὸν τοῦ πρώτου πατώματος, ἤτοι ἄνωθεν τῶν χαμογαίων οἰκημάτων, ἐστρωμένους ὄντας διὰ ταπήτων παχέων τῶν Βρυξελλῶν, παρετηροῦντο τὰ ἠλεκτρικὰ φαινόμενα, μάλιστα δὲ κατὰ τὰς ψυχροτάτας τῶν ἡμερῶν τοῦ χειμῶνος, ἐξασθενοῦντα ὅταν τὸ ὑγρὸν ἐμετριάζετο, καὶ παύοντα ἐντελῶς ὅταν ἐπήρχετο βροχή. Καὶ ἐπειδὴ τῶν ἄλλων δωμάτων οἱ τάπητες ἦσαν λεπτότεροι, καὶ ὑφασμένοι ἐκ μαλλίου, βαμβακίου ἢ λίνου, ἐκεῖ οὐδὲν φαινόμενον ἠλεκτρισμοῦ διεκρίνετο.

Τοὐναντίον, εἰς τοὺς προθαλάμους τοῦ πρώτου πατώματος, καὶ καθ' ὅλην μὲν τὴν ἡμέραν ἐπεκράτει ῥαγδαῖος, τὸ ἑσπέρας ὅμως, μετὰ τὴν ὥραν τῆς ψυχαγωγίας, ἀφοῦ αἱ μαθήτριαι ἐπέστρεφον ἐκ τῶν γυμναστικῶν παιδιῶν τῆς ἡλικίας των, ὑπερηύξανε· τόσον, ὥστε εὐκολώτατα ἠδύνατό τις νὰ φλέξῃ δι' αὐτοῦ τὸ οἰνόπνευμα, ἔτι δὲ καὶ κόνιν ῥητίνης. Οἱ σπινθῆρες ἐξέθρωσκον εἰς ἀπόστασιν ἑκατοστομέτρου, μεταξύ τινος ὀρειχαλκίνης σφαίρας ἀπομεμονωμένης, καὶ τοῦ σιδηροῦ πυραύνου. Ἅπαντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐξῆγον σπινθῆρας ὅσους ἂν ἤθελον ἐκ τῶν εὐθερμάντων σωμάτων, πλησιάζοντες πρὸς αὐτὰ τὸν δάκτυλον· ἀλλ' οἱ μακρότατοι τῶν σπινθήρων τούτων ἐξήρχοντο ἐκ τῶν πρὸς τὰ ἄκρα λεπτῶν δακτύλων δύο μάλιστα κορῶν, τῆς μὲν ἐννεαέτους, τῆς δὲ ἑνδεκαέτους, αἵτινες πρότερον ἔτρεχον ὀλίγην ὥραν, ἢ περιεφέροντο ὀλισθηρῷ ποδὶ ἐπὶ τοῦ τάπητος. Αὗται αἱ δύο κορασίδες ἐφόρουν ἐσθῆτας μαλλίνας καὶ πέδιλα οἰκιακὰ ξηρότατα· καὶ ἡ μὲν εἶχε καὶ μάλλινον ὑποχιτώνιον ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς, ἡ δὲ βαμβάκινον· ἡ τελευταία, εὐρωστοτέρα οὖσα καὶ πολὺ ζωηροτέρα κατὰ τὰς κινήσεις, ἐξεκόντιζε πανταχόθεν αὐτῆς σπινθῆρας γοργοὺς καὶ λαμπάζοντας.

Οἱ παρεστῶτες ἵσταντο ἐκστατικοὶ πρὸ τῶν παραδόξων φαινομένων τούτων· ὅταν μάλιστα εἰσερχόμενοι ὑφίσταντο τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν ἠλεκτρικῶν κρουσμάτων, καὶ ὅταν λαμβάνοντες τὴν χεῖρα τῆς ὑποδεχομένης αὐτοὺς οἰκοδεσποίνης, εἰς τεκμήριον φιλότητος, ἔβλεπον σπινθῆρας πανταχόθεν ἐκθρώσκοντας, ἔμενον ἐννεοί· διότι οὔτε μηχαναὶ ἐφαίνοντο ἐκεῖ ἠλεκτρικαὶ, ὁποῖαι εἰς τὰ τῆς φυσικῆς ἐργαστήρια, οὔτε δίσκοι ὑάλινοι, οὔτε ὁ σπινθηροβόλος κύλινδρος τῶν συνήθων ἠλεκτρικῶν πειραμάτων.

Ἀλλ' ὅμως, ὅσον καὶ ἂν ὦσι θαυμαστὰ τὰ φαινόμενα ταῦτα, πάντως ὑπερτεροῦσιν αὐτῶν ἄλλα τινὰ τε-

ράστια, διὰ τῶν ὁποίων Τοβῖνός τις (M. Thomas Tobin) ἀνὴρ ἐπιστήμων, ἐξέπληξεν ἐσχάτως τοὺς Ἄγγλους ἐν τῷ Βασιλικῷ Πολυτεχνείῳ τοῦ Λονδίνου.

Δὲν εἴδομεν ἡμεῖς αὐτοὶ, ἀλλ' ἀρυόμεθα ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. Ὁ Τοβῖνος οὗτος, λαλήσας πρῶτον διὰ μακρῶν περὶ τῆς πλάνης τῶν διατεινομένων ὅτι τὰ πνεύματα (ἄλλως δαιμόνια) φανεροῦνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀπέδειξεν ὅτι φυσικώτατα δύναταί τις νὰ παραγάγῃ κινήσεις, φαινομένας ὡς θαύματα. Ἤρθη μετέωρος· ὄχι δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔστη μετέωρος, — τοὐλάχιστον εἰς οὐδὲν στηριζόμενος ὁρατόν, — ἐνῷ καὶ τράπεζά τις, εἰς τὴν προσταγήν του ὑπείκουσα, ἤρθη μετέωρος καὶ αὐτή. Αὐτός τε δὲ καὶ ἡ τράπεζα ἐπανέλαβον πολλάκις τὸν αὐτὸν τοῦτον ἀνεξήγητον μετεωρισμὸν ἐνώπιον πλείστων θεατῶν ἐξισταμένων.

Ἐλπίζεται ὅτι ὁ ἐπιστήμων οὗτος ἀνὴρ ὁσονούπω θὰ γνωστοποιήσῃ τὸ μυστήριόν του, ὅπως διαλυθῇ ἡ μωρὰ περὶ ἐπιφοιτήσεως τῶν πνευμάτων πίστις, ἥτις ἀπό τινων χρόνων διέστρεψε πολλῶν κεφαλάς. Εἶναι δὲ οὗτοι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ λεγομένου σπιριτισμοῦ ἢ πνευματισμοῦ, ἢ μᾶλλον οἱ δαιμονομανεῖς, περὶ ὧν πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν βεβαίως ἤκουσαν.

ΚΕΡΑΥΝΟΣ.

Ἐν ὥρᾳ θυέλλης, ποῦ μᾶλλον νὰ καταφεύγῃ τις πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κεραυνοῦ;

— Εἰς ἀπόστασιν δέκα ἢ δεκαπέντε πήχεων ἀπὸ δένδρου τινὸς μεγάλου, ἢ κτιρίου ὑψηλοῦ· καὶ οὔτε πλησίον ποταμοῦ.

ΦΙΛΙΑ ΘΗΡΙΟΥ.

Εἰς τὸ δημόσιον θηριοτροφεῖον τοῦ Λουγδούνου ὑπάρχει καθειργμένη ὕαινα ῥαβδωτὴ ἐκ τῶν ἀγριωτάτων τοῦ γένους της. Καὶ ὅμως εἶχε συλλάβει παράδοξον ἀγάπην πρὸς μεγάλην τινὰ κύνα οὐλόμαλλον, εἰσαχθεῖσαν εἰς τὸν σιδηροῦν κλωβὸν τῆς ὑαίνης· καθὼς δὲ συμβαίνει εἰς τὰ πεφυλακισμένα σαρκοβόρα θηρία, ὁσάκις τὸ αἴσθημα τῆς φιλότητος ὑπερισχύσῃ τοῦ αἱμοχαροῦς αὐτῶν ὁρμήματος, ἡ κύων μετ' οὐ πολὺ ἐξουσίασε τὸ οἴκημα τῆς ὑαίνης, τὴν ὁποίαν καὶ κατέστησε δούλην τῶν πλεονεκτικῶν ὀρέξεών της καὶ τοῦ θυμώδους τρόπου της.

Ἡ κύων αὕτη ἔπαυσε τοῦ ζῆν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Ἡ ὕαινα τὴν περιεποιήθη φιλοστοργότατα, ψυχορράγοῦσαν, περιθάλπουσα διὰ τῶν ποδῶν τὸ σῶμά της καὶ λείχουσα αὐτὸ περιπαθῶς. Εἰκοσιτέσσαρας ἤδη ὥρας ἡ κύων οὐδὲν πλέον ἔδιδε σημεῖον ζωῆς, καὶ ἡ ὕαινα ἐξηκολούθει περιπτυσσομένη τὸ πτῶμα, τὸ ὁποῖον ἔσυρεν εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ κλωβοῦ, εἰς τὸ σκοτεινότατον αὐτοῦ παράβυστον. Φοβηθέντες ἐπὶ τέλους οἱ φύλακες μήποτε ὁ ἀὴρ μιανθῇ ἐκ τῆς σήψεως, ἔσυρον δι' ἁρπάγης τινὸς τὸ πτῶμα ἔξω τοῦ κλωβοῦ.

Τότε εἶδον ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θηρίου πρὸς τὴν τεθνεῶσαν συναιχμάλωτον αὐτοῦ, τοσοῦτον στενὴ καὶ ἐγκάρδιος εἶχε καταντήσει, ὥστε ὁ χωρισμός των ἀπέβαινε πρᾶγμα ἀδύνατον. Ἡ ὕαινα εἶχε συνταυτισθῇ μετὰ τῆς ποθεινῆς φίλης της· δηλαδὴ τὴν εἶχε φάγει, διότι ἀναμφιβόλως ἠθέλησε νὰ τὴν ἀναπαύσῃ τοῦ λοιποῦ ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστατα εἰς τὴν καρδίαν της· τὸ δὲ ἐξαχθὲν διὰ τῆς ἁρπάγης ἦτο μόνη ἡ μακρόμαλλος τῆς κυνὸς δορὰ, θαυμασίως καθαρισμένη, καὶ ἐξεσμένη ὡς δι' ἐπιτηδειοτάτων χειρῶν.

Ἂν τὸ χρέος τοῦ ἀνθρώπου ἦτο πάντοτε χαρμόσυνον, δὲν θὰ ἐκαλεῖτο χρέος.

Κυκλοφορεῖ ἐν τῷ κόσμῳ καί τις φθόνος κουφόπτερος, τρεφόμενος ἐκ συνομιλίας. Οὗτος καλεῖται κακολογία. Καὶ λέγει μὲν ἀπερισκέπτως ὅ,τι κακὸν ἀβέβαιον, σιωπᾷ δ' ἐσκεμμένως ὅ,τι γινώσκει καλόν.

ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Κατά τινας δημοσιογράφους, ἐκ τῆς διορυγῆς τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Σουέζης θὰ ἐπέλθῃ ἐπέκτασις τῆς ἀγγλικῆς δυνάμεως. Οἱ Ἄγγλοι, λέγουσιν, αὐτοὶ οἵτινες κατέλαβον τὴν νῆσον Περίμην, πάντως θὰ ζητήσωσι νὰ καρπωθῶσι καὶ ἐκ τῆς νῦν ἐκστρατείας αὐτῶν ἐν τῇ Ἀβυσσινίᾳ· ἤτοι ν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν Ἀδούλιδα, κειμένην εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου Δόκνου, ὅστις ἐν τῷ χάρτῃ γράφεται κόλπος τοῦ Ἀννεσλὺ, ὅπως σεβασθῶσι τὴν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ κυριότητα αὐτῶν. Ἡρὸς τοῦτο δὲ καὶ κτίζουσιν ἐν Σουέζῃ νοσοκομεῖον, τὸ ὁποῖον, ὡς προσθέτουσι, μᾶλλον δύναται φρούριον νὰ ὀνομασθῇ.

Ἄλλοι ὅμως θεωροῦσι τοὺς φόβους τούτους ὡς ὑπερμέτρους, καὶ μᾶλλον ἀνυποστάτους· διότι, πρῶτον (ἀντεπιφέρουσιν οἱ τελευταῖοι οὗτοι), ἡ διώρυξ τῆς Σουέζης οὐδόλως προεβλέπετο ὅτε οἱ Ἄγγλοι εἶχον στήσει τὴν σημαίαν των ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀδένου, ὃν καὶ ὠχύρωσαν· οὐδ' ἄλλον τινὰ λόγον εἶχον πρὸς κατοχὴν τῆς Γιβραλτάρης, τῆς ὁποίας κατέστησαν κύριοι παρὰ πᾶσαν θέλησιν τῆς Ἱσπανίας, ἐκτὸς μόνου τοῦ συμφέροντος αὐτῶν. Καὶ οὔτε τοῦ Ἀδένου εἶχον χρείαν, θέλοντες νὰ ἐπικρατῶσι τῆς Ἐρυθρᾶς ὡς καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. Κύριος τῆς Ἰνδικῆς, τὸ βρετανικὸν ἔθνος ἐπεκράτει ἤδη ἀνὰ πᾶσαν θάλασσαν, ὅπου ἂν συμφέρῃ αὐτῷ νὰ περιπλέωσιν οἱ στόλοι του, καὶ οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ διώρυξ τῆς Σουέζης. Περὶ δὲ τῆς νήσου Περίμης, τῆς ἀφορμὴν λόγων πολλῶν παρασχούσης ποτὲ, αὕτη εἶναι βράχος ἀνάξιος τοῦ τοσούτου ἐκείνου κρότου· στερεῖται ὕδατος ποτίμου, οὔτε ἐπικρατεῖ τοῦ στομίου τῆς Ἐρυθρᾶς, καὶ οὔτε ἠγέρθησαν ἐπ' αὐτῆς ὀχυρώματα. Ἴσως τῆς Περίμης ἡ κατοχὴ εἶχεν ἐξυπηρετήσει τὴν πολιτικὴν τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὡς ἐπίδειξις· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἡ ἀγγλικὴ καλῶς γνώσκει, ὅτι οὐδὲν ἐκεῖ δύναται νὰ ἱδρυθῇ σπουδαῖον κατάστημα.

Ἀλλ' ἡ σχεδιαζομένη ἵδρυσις ἐμπορείου εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀδούλιδος ἔχει πάντα διάφορον χαρακτῆρα, — καὶ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἑλλήνων ἐμπόρων εἰς τοῦτο, ὡς ἄξιον τῆς σπουδῆς αὐτῶν· — οἱ Ἄγγλοι ἐνόησαν ὅτι, ἀφοῦ ἅπαξ θ' ἀνοιχθῇ ἡ διώρυξ τῆς Σουέζης, συμφέρει νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ τόπον τινὰ πρὸς ἐπισιτισμὸν (ravitaillement), καί τι κέντρον πρὸς ἀνταλλαγὴν εἰδῶν διαφόρων μετὰ τῆς Ἀβυσσινίας· τοῦτο ἔσται καὶ ὁ φυσικὸς καρπὸς τῆς σημερινῆς ἐκστρατείας των· οὐδ' ἐνέχεται εἰς αὐτὸ ἡ διώρυξ τῆς Σουέζης, ἥτις ὅμως θὰ ὠφεληθῇ.

Ὅλου τοῦ κόσμου λοιπὸν τὸ ἐμπόριον ὡς καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐνδιαφέρονται εἰς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἄγγλων, ἐπειδὴ πρόκειται ν' ἀνοιχθῇ τῆς Ἀφρικῆς τὸ ἐνδότερον εἰς τὰ προϊόντα παντὸς τόπου τῆς ὑφηλίου. Οἱ Ἄγγλοι, ὡς πρεσβεύουσι τὴν περὶ τὸ ἐμπορεύεσθαι ἐλευθερίαν, οὐδένα θὰ ἐμποδίσωσι τοῦ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ νέου τούτου σταθμοῦ των, οἱ δ' ἐπιτηδειότεροι θὰ καρπωθῶσι δαψιλῶς. Παρατηρήσατε τοὺς Κινέζους εἰς τὴν Σιγγαπούρην· οἱ ἄλλοι οὗτοι Ἑβραῖοι τῆς μεγάλης Ἀσίας ἔχουσιν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς ἀγγλικῆς ἐκείνης πόλεως· ὑπερτεροῦσι δὲ καὶ τῶν Ἄγγλων αὐτῶν, ὡς δραστηριώτατοι καὶ ἐπινοητικώτατοι ἐν τῷ ἐμπορεύεσθαι. Τούτους ἕκαστος ὤφειλε νὰ μιμηθῇ.

Δὲν εἶναι μικρὰ πρὸς τὸ ἐμπόριον ὑπηρεσία ἡ εἰς αὐτὸ παροχὴ ἀμέσων μετὰ τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Ἀφρικῆς σχέσεων, γράφει ἐκ Παρισίων γάλλος τις πρὸς τὴν « Βελγικὴν Ἀνεξαρτησίαν », τὴν ἐφημερίδα τῶν Βρυξελλῶν· πρέπει δὲ μάλιστα νὰ χαρῶμεν ὅτι ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα, τῆς ὁποίας ὁ διάπλους εἶναι σχεδὸν ἑξακοσίων λευγῶν, θὰ λάβῃ κίνησιν ἐμπορικὴν, τῆς ὁποίας ἀπὸ πολλοῦ ὑπῆρχεν ἀπεστερημένη. Ἓν ἐκ τῶν μεγίστων προσκομμάτων εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὸ ἐνδότερον, εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς διαβάσεως διὰ τῶν φυλῶν αἵτινες κατέχουσι τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς. Αἱ φυλαὶ αὗται ἀποτελοῦσιν οἱονεὶ φραγμὸν μεταξὺ τῶν ἐμπόρων τοῦ ἐνδοτέρου καὶ τῶν Εὐρωπαίων. Ἀμφοτέρων τούτων ὁ πλοῦτος ἀπόκειται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀγρίων ἐκείνων λαῶν, ὁτὲ μὲν διαρπαζόντων τὰ ἐμπορεύματα, ὁτὲ δὲ ἐπιβαλλόντων εἰς αὐτὰ δασμοὺς βαρυτάτους. Διὰ τοῦτο αἱ Κυβερνήσεις τῶν πρωτίστων ἐμπορικῶν ἐθνῶν συνέστησαν ἐπὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς ἐμπορεῖα (comptoirs), ἐξ ὧν προσπαθοῦν νὰ ἐκτείνωσιν ἐπέκεινα τῆς ζώνης τῶν παράλων νομαδικῶν φυλῶν τὰς ἐργασίας των.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια. Οἱ Εὐρωπαῖοι, ἱδρύοντες κατὰ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν καταστήματα, τείνουν ὅπως διατρυπήσωσι τὸ περικυκλόνον τὴν ἀφρικανὴν ἤπειρον παχὺ τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀρπαγῆς λέπος, καὶ εἰσδύσωσι μέχρι τῆς καρδίας τοῦ τόπου, ἔνθα αἱ φιλόπονοι φυλαὶ καὶ τῶν προϊόντων αἱ πηγαί. Ἂν τὸ κατώρθουν, θὰ ἠνοίγετο ὥς τι ῥυάκιον εἰς λίμνην, ἀπὸ τῆς ὁποίας θὰ ἐξέῤῥεον οἱ θησαυροὶ τοῦ τόπου πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὥστε ναὶ μὲν πράττουσι πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, ἀλλ' ἐνταὐτῷ ὑπηρετοῦσι τὸ γενικόν· τὸ συμφέρον ὄχι μόνον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς φιλανθρωπίας, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἐμπορευομένων λαῶν.

Ἐν ἔτει 1774, οἱ Ἄγγλοι εἶχον ζητήσει παρὰ τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς, τὸν ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς ἀποκλεισμὸν παντὸς εὐρωπαϊκοῦ πλοίου· μετά τινα δὲ καιρὸν, ὁ Σουλτάνος ἀπηγόρευσεν ἐκ νέου διὰ φερμανίου τὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκείνην εἴσπλουν παντὸς πλοίου χριστιανικοῦ, ἐπιφυλαττομένων, ὡς ἔλεγε, τῶν ὑδάτων αὐτῆς εἰς μόνην τὴν ἱερὰν τῆς Μέκας προσκύνησιν. Σήμερον ὅμως, οἱ Ἄγγλοι ἀφ' ἑνὸς, ἱδρυόμενοι ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ ἡ ἑταιρία τοῦ Ἰσθμοῦ ἀφ' ἑτέρου, ἀνοίγουσα τὴν διώρυγα τῆς Σουέζης, τρανῶς διαμαρτύρονται κατὰ τῶν βαρβάρων ἐκείνων ἀπαγορεύσεων. Περιττὸν εἰπεῖν ὅτι καὶ ἡ πρόσοδος τῆς διώρυγος θὰ αὐξήσῃ μεγάλως ἐκ τῆς νέας ταύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων. Ἤδη ἱδρύθη ἐκεῖ ἐν κατάστημα· πλεῖστα δὲ θὰ ἱδρυθῶσι καὶ ἄλλα, γαλλικά τε καὶ ἀγγλικὰ καὶ ἀμερικανικά. Ὅσα πλείονα, τόσον ὄφελος πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, τόση αὔξησις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας.

Ὅτι δὲ προσδεύει κατ' εὐχὴν ἡ διορυγὴ τοῦ ἰσθμοῦ εἶναι ἤδη πασίγνωστον. Ὁ ἀναγνώστης δὲν θὰ μάθῃ ἐξ ἡμῶν πρῶτον ὅτι ὁ προαγωγὸς τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου, ὁ γάλλος Λεσέψος, ἵνα πραγματοποιήσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν ἄμεσον μετάβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἀπεκατέστησεν ἤδη τακτικὴν ὑπηρεσίαν ῥυμουλκῶν τε (remorqueurs) καὶ νηουλκῶν ἀτμοκινήτων (toueurs), εἰς ἀμφοτέρας τὰς διώρυγας, τοῦ τε ποταμίου ὕδατος καὶ τοῦ θαλασσίου.

Φαντάζεται ἕκαστος ὁποῖον θαυμασμὸν προξενεῖ εἰς τοὺς θεατὰς αὕτη ἡ νηουλκία ἐν μέσῳ τῆς πρώην ἐρήμου, ἣν ἡ νεωτέρα βιομηχανία ὑπερενίκησε καὶ ἤδη ἤρχισε νὰ πολιτίζῃ. Ἤδη ἀποκατέστησαν ἔμποροι πολλοὶ εἴς τε τὴν Σαΐδαν, ἐπὶ τὸ στόμιον τῆς διώρυγος πρὸς τὴν Μεσόγειον, καὶ εἰς τὴν Ἰσμαηλίαν, νέαν πόλιν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἰσθμοῦ, ὁπόθεν ἐλάβομεν κατ' αὐτὰς ἐπιστολὰς συνδρομητῶν πρὸς τὰ Μυρία Ὅσα. Ἐπαινεῖται δὲ ἡ τάξις καὶ ἀκρίβεια τῆς ναυστολίας ταύτης, ἥτις λέγεται καὶ ἀσυγκρίτως οἰκονομικωτέρα τῆς διὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ σιδηροδρόμου μετακομιδῆς. Ἀνέγνωμεν ὅτι ἡ διαφορὰ εἶναι ὡς 90 τοῖς 100, καὶ εἰς τοῦτο μᾶς καθιστᾷ εὐπίστους ὁ ἑπόμενος πίναξ, μαρτυρῶν τὴν αὔξουσαν χρῆσιν τῆς διώρυγος ἐν ἔτει 1867.

ΤΡΙΜΗΝΟΙ ΠΡΟΣΟΔΟΙ.

Πρώτη τριμηνία	φρ.	255,149.67
Δευτέρα τριμηνία	»	262,754.27
Τρίτη τριμηνία	»	300,321.56
Ὁλικὴ πρόσοδος τῶν 9 πρώτων μηνῶν τοῦ 1867 ἔτους	φρ.	818,225.50
Πρόσοδος τοῦ ὀκτωβρίου 1867	»	231,996.41
Ὁλικὴ πρόσοδος τῶν 10 πρώτων μηνῶν τοῦ 1867 . .	φρ.	1,050,221.91

Παρατηρητέον ὅτι ὁ ὀκτώβριος ἔδοσε μόνος ὅσα καὶ οἱ πρῶτοι τρεῖς μῆνες τοῦ ἔτους.

Τὸ ἀπέναντι σχέδιον ἐξεικονίζει τὴν διώρυγα τοῦ ποταμίου ὕδατος· πρὸς τὰ ἄνω διακρίνεται εἰς ἀπόστασιν, δεξιόθεν μὲν, ἡ λίμνη Τίμψα καὶ σκάφη πλέοντα ἐν αὐτῇ, ἀριστερόθεν δὲ ἡ Ἰσμαηλία, ἧς οἱ κάτοικοι ἀριθμοῦνται σήμερον 5,000, ἀληθὴς πρωτεύουσα τοῦ ἰσθμοῦ, κτισθεῖσα ἐντὸς τῆς ἐρήμου, ἐπὶ τῆς θέσεως ἔνθα συνάπτεται ἡ θαλασσία διώρυξ μετὰ τῆς λίμνης. Ἰδοὺ καταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Ἰσμαηλίας νηουλκοὶ σύρουσαι κατόπιν αὐτῶν, ὄχι μόνον φορτηγὰς ἀκάτους, ἀλλὰ καὶ ἱστιοφόρα πλοῖα μεταβαίνοντα εἰς τὴν Ἐρυθράν. Ἡ γαλλικὴ γωλέτα αὕτη ὑπῆρξε τὸ πρῶτον πλοῖον τὸ ἀπὸ Μασσαλίας μεταβὰν εἰς τὴν Σουέζην, πολίχνιον κείμενον εἰς τὸ ἄλλο στόμιον τῆς διώρυγος, ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς· διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶναι σημαιοσόλιστος. Ὀνομάζεται Suzette, καὶ χωρεῖ τόννους 100.

Δεύτερον πλοῖον, διελθὸν ὡσαύτως τὴν διώρυγα ἀπὸ τοῦ λιμένος τῆς Σαΐδης μέχρι τῆς Σουέζης, ἐσημειώθη ἑλληνική τις γωλέτα, Ἡ Φανερωμένη. Ἔστω αὕτη οἰωνὸς φανερώσεως ὁριζόντων νέων, πρὸς πλουτισμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ ναυτικοῦ.

Ἔκτοτε καθεκάστην μεταβαίνουσι τοιαῦτα σκάφη πολλὰ ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν, ἀπ' εὐθείας· ἐλπίζεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν 1ην ὀκτωβρίου

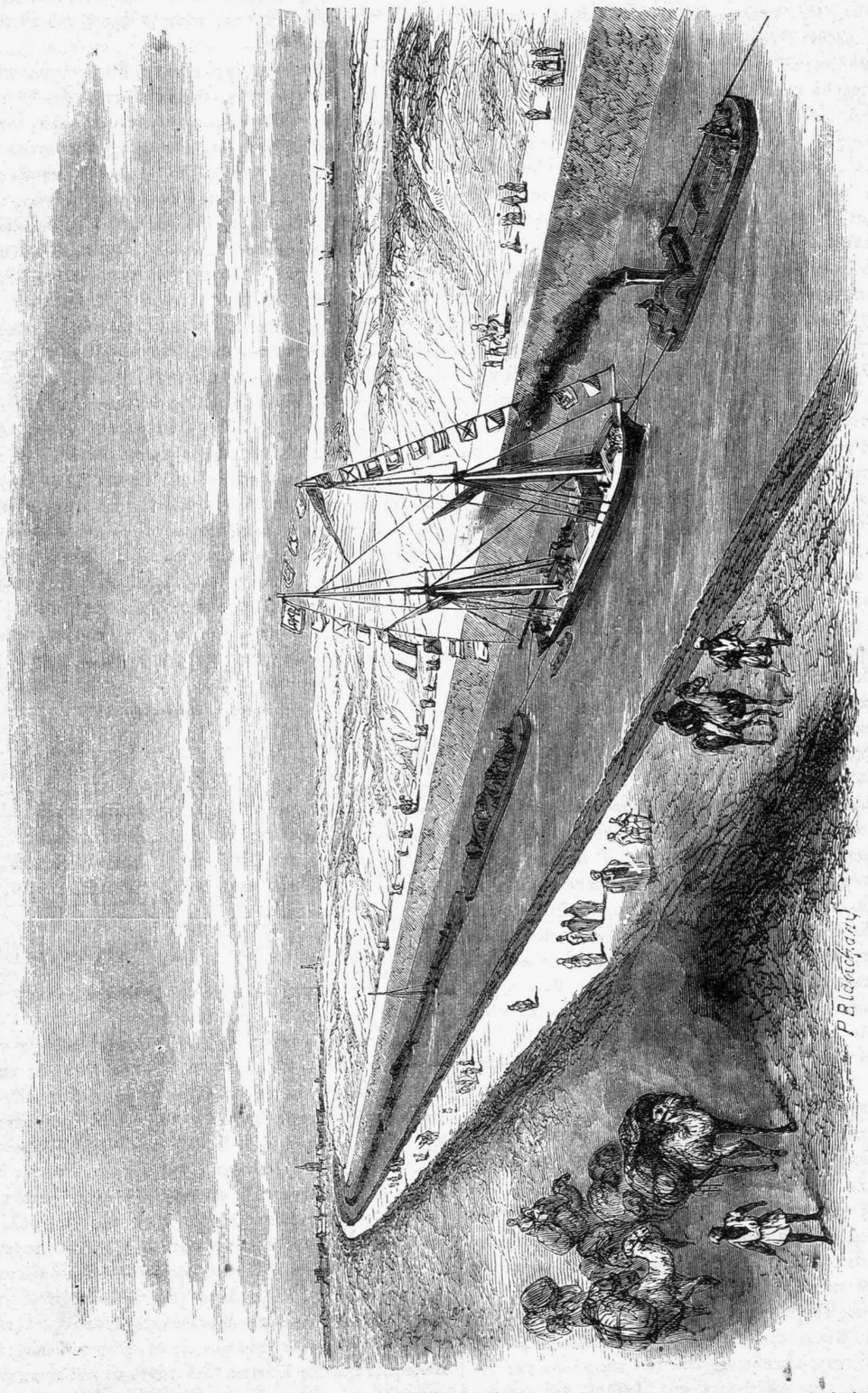

Ἡ Διώρυξ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Σουέζης. P. Blanchard

1869 (ν. ἔ.) ἡ διώρυξ θ' ἀνοιχθῇ καὶ πρὸς τὰ μεγάλα πλοῖα. Τῶν μηχανικῶν οἱ ὑπολογισμοὶ, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυβικῶν μέτρων ἄτινα ἀπολείπονται εἰσέτι πρὸς ἀνασκαφὴν, παραβαλλόμενος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μέχρι τοῦδε σκαφέντων καὶ πρὸς τὰ νῦν ἐν ἐνεργείᾳ μέσα, βεβαιοῦσι τὸ ἀλάνθαστον ταύτης τῆς προῤῥήσεως.

ΑΙ ΔΙΟΠΤΡΑΙ.

(Ἴδε σελίδα 38. — Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Φῶς τῆς Ἀνατολῆς! Ὁποῖον νέφος ἐπεσκίασε τὴν σεπτὴν ἰλαρότητα τοῦ σοῦ προσώπου; Λίαν δυσηρεστημένος φαίνεσαι. Τί συμβαίνει ἀπαίσιον;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Καὶ πῶς νὰ μὴ ἀγανακτῶ, ἐνῷ βλέπω τὰ δηλητήρια τῆς Φρεγκιστάνης καὶ τῶν φιλοσόφων τὰ μιάσματα μεταδιδόμενα καὶ παρ' ἡμῖν; Ματαίως ὁ μέγας Προφήτης ἀπηγόρευσεν ἡμῖν τὸν οἶνον· χιλιάκις εἶναι χείρων ἡ ἠθικὴ μέθη εἰς ἣν περιπίπτομεν· ἡ μέθη, λέγω, τῆς ἀλαζονείας, ἥτις, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν ματαίας τινὸς κενοδοξίας, μᾶς ἀποστερεῖ τῶν ἀτελευτήτων ἐκείνων τρυφῶν, τὰς ὁποίας ὁ Προφήτης μᾶς ὑπέσχετο. Ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἵνα ὑποτάσσεται, θέλει σήμερον νὰ ἐρευνᾷ· ἀντὶ νὰ διατελῇ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ μόνον νὰ ὑπακούῃ, τολμᾷ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ζητῇ τὸν λόγον παντὸς πράγματος. Ταῦτα κλονίζουσι τὰς ῥίζας τῆς πίστεως. Ἔτι ὀλίγον, καὶ ἡμεῖς πλέον παύομεν τοῦ νὰ ἤμεθα οἱ μόνοι τῆς σοφίας διερμηνεῖς. Ἰδὲ τί εἰσάγουσι παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς Δύσεως· τὰς χειρίστας τῶν δοξασιῶν· ἀνεξιθρησκείαν... Ἀκούεις ἀνεξιθρησκείαν! Ἰσότητα ἐνώπιον τοῦ νόμου, ἐλευθερίαν πολιτικὴν καὶ ἀστυκήν. Ἀκούεις σατανικὰ πράγματα! Καὶ σιμὰ εἰς ὅλα, καὶ σχολεῖα φραγκικὰ διὰ τὰ τέκνα τῶν Δὶν Ἰσλάμων, ἀλληλοδιδασκόμενα μετὰ τῶν Γιαούρων!

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Καὶ πῶς νὰ τὰ φοβῆσαι, αὐτὰ ὅλα; Ἂν ἐδίδασκες τὴν πλάνην καὶ ὄχι τὴν ἀλήθειαν, θὰ σὲ ἐνόουν· ἂν ἠγωνίζεσο ὑπὲρ τῶν ἰδίων σου συμφερόντων μᾶλλον ἢ ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἠθικῆς· ἂν ὑπερασπιζόμενος τὰ σά, καὶ ὄχι τὰ τῆς θεότητος, μᾶς ἔλεγες ἀντὶ χρησμῶν μύθους χυδαίους, ἀνικάνους ν' ἀνθέξωσιν ἐνώπιον τοῦ φωτὸς τὸ ὁποῖον ἐπιχέει τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἡ δᾶς, δὲν θὰ ἠπόρουν βλέπων σε θέλοντα τὴν ἀπόσβεσιν τῆς δᾳδὸς ταύτης. Ἀλλὰ λησμονεῖς ὅτι οἱ ἄγγελοι τοὺς ὁποίους ἐξαποστέλλει ὁ Ὕψιστος εἶναι ἄγγελοι φωτὸς καὶ ὄχι σκότους; Τί σε μέλει λοιπὸν ἂν ἡ νεολαία ἡμῶν μάθῃ ὅσον τάχιστα, ἐξ αὐτῶν τῶν πηγῶν τῆς σημερινῆς παιδείας, πᾶν ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος καὶ γνῶσιν τῶν ἰδίων της χρεῶν;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Βεζίρη, Βεζίρη! αἱ τρίχες σου ἐλευκάνθησαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν σὲ προσέβαλεν, ὡς βλέπω, τοῦ αἰῶνος ἡ διαφθορά. Ἤγουν δὲν καταλαμβάνεις ὅτι, ἂν οἱ ἄνθρωποι φωτισθῶσι καὶ ζητήσωσι παντὸς πράγματος τὸν λόγον, ἀπόλλυται τὸ πᾶν; Ἡ ἰσχὺς ἡμῶν, πὶρ παρᾶ πλέον· ὅλαι αἱ πηγαὶ τοῦ πλουτισμοῦ ἡμῶν θὰ στειρεύσωσιν, ὅταν αἱ προλήψεις ἐξαλειφθῶσιν, ἡ δὲ ἀσέβεια ἐπικαλῆται τοὺς νόμους κατὰ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν. Καὶ σὺ αὐτὸς, Βεζίρη, καὶ σὺ αὐτὸς θὰ παύσῃς πλέον τοῦ νὰ ἡγεμονεύῃς, ἀναγκαζόμενος ν' ἀκούῃς τὴν κοινὴν γνώμην, ἀντὶ τοῦ νὰ πράττῃς τὰ ἰδιά σου θελήματα· καὶ τί λέγω σύ; ὁ Σουλτάνος αὐτὸς θὰ βλέπῃ γύρω του, ὄχι πλέον ἀφωσιωμένους αὐλικοὺς, ἀλλ' ὀχληροὺς ἐξελεγκτάς.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Μουφτὴ ἐφφέντη μου, ὅ,τι νομίζεις δυστύχημα, αὐτὸ μάλιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ μέγιστον τῶν εὐτυχημάτων τοῦ τε λαοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ βασιλεὺς τότε μόνον βασιλεύει ἀληθῶς, ὅταν κλίνῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ του. Τοῦτο ὑποτάσσει τὰς καρδίας τῶν ὑπηκόων πολὺ μᾶλλον ἢ ὁ φόβος, ἢ καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτή. Ὁ δουλικὸς φόβος ἐπιβάλλει εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν βασιλέα τύραννον· ἡ ὠνιος ἐλπὶς δεσπότην· ἐνῷ ἡ ὑποταγὴ, ἡ ἐκ τοῦ χρέους προερχομένη, ἐνθρονίζει εἰς τὰς καρδίας βασιλέα νόμιμον.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἄ! ἂν δὲν ἦσο βεζίρης, πῶς θὰ ἐτιμώρουν αὐτήν σου τὴν αὐθάδειαν! Ἀλλ' ὅμως ἀπατᾶσαι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν μου. Γίνωσκε, ὅτι οὔτε κακὸς εἶμαι, οὔτε αὐλικός· ἐγὼ ζητῶ τὸν πλοῦτον πρὸς βοήθειαν τῶν πενήτων· ἐγὼ φοιτῶ εἰς τὴν αὐλὴν πρὸς φωτισμὸν αὐτῆς, καὶ οὐδὲν ἄλλο· ἂν φαίνωμαι αὐστηρὸς, τὸ ἀπαιτεῖ ἡ προστασία τοῦ τεμένους καὶ τοῦ θρόνου. Ἀπονέμων εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐπαίνους, προσπαθῶ νὰ τὸν φιλοτιμήσω ὅπως γίνῃ ἄξιος αὐτῶν. Ἂν μὲ ἤκουεν, ἡ δικαιοσύνη του θὰ ἐξήλειφεν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς πάντα μὴ ὑποτασσόμενον τυφλῶς εἰς τὸ θεμελιῶδες τοῦτο ἀξίωμα· « ὅτι ἑνὸς μόνου νόμου, καὶ ἑνὸς κυρίου, καὶ μιᾶς πίστεως ἐστι χρεία παντοῦ καὶ πάντοτε. » (Ἀφαιρεῖ τὰς διόπτρας.) Αὕτη ἡ κατηραμένη ὕαλος κατέστη τόσον μέλαινα καὶ τόσον ἐρυθρὰ, ὥστε δὲν διακρίνω πλέον τίποτε. (Ἀναγινώσκει τὰ λεχθέντα, ἔπειτα δὲ προσθέτει·) Πόσον τυφλόνει τὸν ἄνθρωπον τὸ ἴδιον συμφέρον! Ἀλλ' ὅμως ὁ Μουφτὴς ἔχει κατά τι καὶ δίκαιον. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ πολλὴ ἀγαθότης καταντᾷ ἀδυναμία· ὅταν δὲν φοβῶνται τὴν ἐξουσίαν, τότε οὔτε τὴν σέβονται· καὶ ἐάν τις ἀφίσῃ τὸ στάδιον ἐλεύθερον εἰς τὴν διάνοιαν, καὶ δὲν κρατῇ τὸν χαλινὸν τῆς κοινῆς γνώμης...

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Πρόσεξε, Σουλτάνε μου· ἀνεπαισθήτως ἐπανέλαβες τὰς ἰδίας σου διόπτρας· καὶ τὰς διόπτρας ταύτας οὐδόλως θὰ ἐτόλμων νὰ σοὶ ἐγχειρίσω ἐγὼ αὐτός.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἔστω· σὲ ἐννοῶ, πανουργότατε. Νὰ καλέσῃς λοιπὸν τὸν Σεχισλάμην καὶ ὅλον τὸν κλῆρον, καὶ νὰ τοὺς διατάξῃς ἐν ὀνόματί μου, νὰ φροντίζωσι μόνον περὶ ἠθικῆς καὶ θρησκείας· νὰ κηρύττωσι δὲ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν, οὐδέποτε ἀναμιγνύμενοι εἰς τὰ πολιτικά.

Αὗται δ' αἱ ἄλλαι διόπτραι, αἱ μικρόταται καὶ ποικιλόχροοι;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Εἶναι αἱ τῶν γυναικῶν τοῦ χαρεμίου σου.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Θὰ ἦτο γελοῖον ἂν καὶ πρὸς στιγμὴν ἐζήτουν νὰ ἴδω πῶς φαίνονται τὰ πράγματα δι' αὐτῶν.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Καὶ ὅμως δὲν θὰ ἦσο ὁ πρῶτος τῶν ἡγεμόνων, οἵτινες εἶδον δι' ὁμοίων διοπτρῶν τὰ πάντα, καὶ τὰ σπουδαιότατα αὐτά.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν! (Τὰς πλησιάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.) Ὢ τοῦ πλήθους τῶν ζηλοτυπιῶν! τοῦ πλήθους τῶν ματαιοτήτων! τῶν ἐρίδων! τῶν ἀστασιῶν! τῶν κολακειῶν! τῶν κακιῶν! τῶν ἐκδικήσεων! Θέλω νὰ δοκιμάσω τὴν σκωριασμένην ταύτην. Ὑποθέτω ὅτι θὰ ἦναι γραίας τινός· ἴσως αὕτη παριστᾷ τὰ πράγματα σοβαρώτερα παρ' ὅσον αἱ ἄλλαι.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Θυμωμένην σὲ βλέπω, Φατίμη. Τί τρέχει; ὁποῖον τὸ αἴτιον τῆς τόσης σου ὀργῆς;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἡ ἀδικία σου καὶ ἡ ἀχαριστία σου. Γέρων τις πτωχαλαζὼν καὶ δοκησίσοφος, ἔχων τὴν ἀξίωσιν ὅτι θὰ βάλῃ τὸν κόσμον εἰς τάξιν, διερρήγνυτο πρὸ μικροῦ κατὰ τῶν κακιῶν δῆθεν τῆς γυναικός. Ὁ ἄθλιος! τίς οἶδε τί βλάξ θὰ ἦτο νέος, καὶ δὲν ἐστράφη κάμμία νὰ τὸν ἴδῃ, ἢ τίνα ἰδέαν θὰ ἔχῃ περὶ ἑαυτοῦ γέρων, καὶ ἀδημονεῖ ὅτι οὐδεμία δίδεται εἰς τὰ θέλγητρά του προσοχή! Τί κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ ἰδικόν μας! Λέγουν, λέγουν κατὰ τῶν γυναικῶν. Ἀησμονεῖτε ὅτι αὐταὶ προστατεύουσι τὴν κοιτίδα σας, αὐταὶ σᾶς ἐπιμελοῦνται εἰς τὰ σπάργανά σας, αὐταὶ στεφανοῦσι καὶ στολίζουσι τὴν νεότητά σας, αὐταὶ σᾶς εὐφραίνουσιν ὡρίμους, καὶ αὐταὶ σᾶς παρηγοροῦσι γέροντας. Τὰς καταδικάζετε νὰ πράττωσιν ἀδιαλείπτως ἀρετὰς, τὰς ὁποίας μόνον ἐξ ἀκοῆς σεῖς γινώσκετε, καὶ νὰ ἐκπληρῶσι χρέη, εἰς τὰ ὁποῖα οὐδέποτε καθυποβάλλετε σεῖς ἑαυτούς. Ἔχομεν, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, ἐλαττώματα· ὅλα ὅμως προέρχονται ἐκ τῶν ἀνδρῶν. Φαινόμεθα μάταιαι καὶ φιλάρεσκοι, ἐπειδὴ πῶς ἄλλως νὰ κάμωμεν, ἀφοῦ θέλετε νὰ σᾶς ἀρέσκωμεν; Ἂν ζηλοτυπῶμεν, εἰς τοῦτο μᾶς φέρει ἡ ἀστασία σας· ἂν γινώμεθα φιλόνεικοι καὶ φιλέκδικοι, εἰς τοῦτο μᾶς παροτρύνουν αἱ θλίψεις τὰς ὁποίας μᾶς προξενεῖτε· τέλος δὲ προσπαθοῦμεν βέβαια νὰ ἐξουσιάσωμεν τοὺς τυράννους ἡμῶν, ἵνα μὴ διατελῶμεν δοῦλαι αὐτῶν καὶ θύματα. Τὸ κάτω τῆς γραφῆς, αἱ μὲν ἀρεταὶ ἡμῶν ἀνήκουσιν εἰς ἡμᾶς, αἱ δὲ κακίαι ἡμῶν προέρχονται ἐκ τῶν ἀνδρῶν.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Παράδοξον! ἐγὼ ἡτοιμαζόμην ν' ἀκούσω ἀφροσύνας, καὶ ἰδοὺ λόγοι φρόνιμοι.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ (Ἀφαιρῶν τὰς διόπτρας). — Ἀλλ' ἡ γραῖα, Βεζίρη, δὲν ἔχει ἄδικον. Ἐγὼ, νὰ σὲ εἴπω, ἤθελα πολὺ νὰ μεταρρυθμίσω τῶν γυναικῶν τὰ ἤθη, διότι ἐξ αὐτῶν ἐξήρτηται ἡ πρώτη μόρφωσις τῶν ἀνδρῶν· ἀλλὰ τοῦτο εἰς ἡμᾶς ἀκόμη δὲν ἐφαρμόζεται. Εἴμεθα πολὺ ὀπίσω. Παρ' ἡμῖν ἡ μεταρρύθμισις εἶναι ἀνάγκη ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν.

Αὗται δὲ αἱ παμμεγέθεις διόπτραι, τὰς ὁποίας μόλις δύναμαι νὰ κρατῶ, εἰς τί χρησιμεύουσι;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Δι' αὐτῶν ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφανία παντὸς λαοῦ παρατηρεῖ καὶ κρίνει ἑαυτήν. Ἕκαστος, μόνον τὴν καλὴν αὐτοῦ βλέπων φάσιν, νομίζεται ὑπέρτερος ὅλων.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Βοήθει με νὰ ἴδω ὀλίγον. Τῷόντι, ὁ Ῥῶσσος φρονεῖ ὅτι ἐξέχει πάντων διὰ τῆς δυνάμεως· ὁ Ἄγγλος διὰ τοῦ νοός· ὁ Γάλλος διὰ τῆς εὐφυΐας· ὁ Γερμανὸς διὰ τῆς χρηστότητος· ὁ Ἰταλὸς διὰ τοῦ ἔρωτος πρὸς τὰς ὡραίας τέχνας· ὁ Κινέζος διὰ τῆς σταθερότητος εἰς τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς νόμους του· ὁ Ὀθωμανὸς διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας του· ὁ Ἑβραῖος διὰ τῆς πίστεώς του εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωσέως· ὁ Ἕλλην... (Ὁ Σουλτάνος ἀφίνει τὴν διόπτραν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Βεζίρου.)

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Ἀκόμη, Ἐφφέντη μου, αὐτὴν ἂν ἤθελες τὴν διόπτραν νὰ ἴδῃς. Εἶναι ἄλλου τινὸς λαοῦ πανταχοῦ διεσπαρμένου, καὶ πανταχοῦ τοῦ αὐτοῦ. Τοῦ λαοῦ τῶν αὐλικῶν.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Τὴν γνωρίζω αὐτὴν, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἀηδιάζω. Εἶναι ἄλλως τε πλήρης κηλίδων καὶ ῥύπων. Ταύτην μόνη ἡ φιλαυτία δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ἄνευ βδελυγμίας. Ἀλλ' ἐκείνας τὰς τελευταίας, διατί τὰς ἔβαλες κατὰ μέρος;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Ἔχω τοὺς λόγους μου. Ὥρα εἶναι ν' ἀναπαυθῇ πλέον ἡ Μεγαλειότης σου. Αἱ διόπτραι αὗται πολὺ θὰ τὴν διετάραττον, καὶ θὰ τῆς ἀφήρουν τὸν ὕπνον. Ταύτας φοροῦσι δύο ἀντίπαλοι φατριασταί, ὧν ὁ μὲν βλέπει τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ κοινοῦ, ὁ δὲ ὑπὸ τὴν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος. Ἑπομένως....

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἀρκεῖ. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἀπαθεστέραν μελέτην· ἔχω ἄλλως τε ἀπόφασιν νὰ συντρίψω ἐν τῇ δικαιοσύνῃ μου πᾶσαν διόπτραν φατριαστικήν. Ὅλαι αὗται πρέπει νὰ ἐκλείψωσιν ἐνώπιον τῆς τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, τῆς μόνης ἣν ὤφειλε νὰ μεταχειρίζεται πᾶς ἡγεμὼν τῷόντι ἀγαθός. Ἐν τούτοις δὲ σ' εὐχαριστῶ, ὅτι δι' ὅλων τῶν διοπτρῶν τούτων μ' ἐφώτισες. Τοῦ λοιποῦ ἔσομαι ἐπιεικέστερος πρὸς τοὺς ὑπηκόους, γινώσκων ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἠπατημένοι μᾶλλον ἢ κακοὶ, καὶ ὅτι ἕκαστος θεωρεῖ τὰ πράγματα κατὰ τὴν θέσιν ὅπου εὑρίσκεται. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ τοὺς καταθλίβωμεν, πρέπει μάλιστα νὰ τοὺς φωτίζωμεν· νὰ τοὺς φέρωμεν ἠρέμα εἰς συνδιαλλαγὴν τῶν διαφόρων αὐτῶν συμφερόντων, ὅπως οὕτω συντείνωσιν ἔπειτα ὅλοι εἰς τὸ γενικὸν καλόν. Αἱ ὀρέξεις, αἱ ἐφέσεις, τὰ πάθη, εἶναι καὶ ἔσονται αἰωνίως παντοῖα· — ἀέρες ὑπὸ τῶν ὁποίων συνταράσσεται τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ὁ ὠκεανός. Καὶ ὡς ἀέρες λοιπὸν, βοηθοῦσι μὲν τὸν ἐπιτήδειον ναύτην εἰς εὐπλοΐαν, συντρίβουσι δὲ κατὰ σκοπέλων τὸν ἀνεπιτήδειον. Πῶς ὀνομάζεται ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ῥωμαῖος ποιητὴς, ὅστις ἔγραψε.... Ὁράτιος, μὲ φαίνεται; Ναὶ, ὁ Ὁράτιος·

Εκαστος ἰδίας τέρψεις καὶ ἰδίας ἔχει κλίσεις·
Ταύτας νὰ ὑποδουλώσῃ εἰς τὰς σὰς μὴ ἀπαιτήσῃς.
. . . . . .
Τοῦ βοὸς φθονεῖ τὴν τύχην, καὶ μεμψιμοιρεῖ ὁ ἵππος.
Εἴθε ἔπραττε τὸ ἔργον αὐτοῦ ἕκαστος ἀλύπως!
Τινὲς ἄνθρωποι στενάζουν· θέλουν βύσον τῆς Καρίας·
Μάρμαρα, λαμπρὰ δοχεῖα, πίνακας, χρυσᾶς λυχνίας·
Ναὶ, ἀλλ' ὅμως ἔγνων ἄλλους τὰ τοιαῦτα μὴ ποθοῦντας.
Δύο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔγγυων ἀδελφοὺς δίχνοοῦντας·
Ὁ μὲν, ἤρεμον προκρίνων καὶ ἀμέριμνον τὸν βίον,
Τοῦ Ἀυδοῦ τυράννου ἅπαν κατερρόνει τὸ χρυσίον·
Διατί, πλουτῶν ἐπίσης, κατετύρβαζεν ὁ ἄλλος
Ἀχανεῖς ἀγροὺς πιαίνων, κοπιῶν, μοχθῶν μεγάλως;
Τοῦτο βάθος μυστηρίου· τοῦτο δὲν κατανοεῖται·
Ἀδηλον θεοῦ, ἐκείνου ὃς Δαιμόνιον καλεῖται.
Καὶ, λευκὸν αὐτὸ ἢ μέλαν, εὐμενὲς ἢ ὠργισμένον,
Μεθ' ἡμῶν γεννᾶται, θνήσκει, καὶ ποιεῖ τὸ πεπρωμένον.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ.

ΚΥΩΝ ΤΑΜΙΑΣ.

Ἀστεία τις διένεξις ἔμελλε κατ' αὐτὰς νὰ δικασθῇ ἐν τινι γαλλικῷ εἰρηνοδικείῳ, ἡ ἑπομένη.

Εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ πολιχνίου Τ..., ἀγρονόμος τις ἐπώλησεν εἰς κρεωπώλην πρόβατα· γενομένου δὲ τούτου, ἐκάθισαν ἀμφότεροι εἰς τὸ πενιχρὸν τοῦ τόπου ξενοδοχεῖον καὶ συνέτρωγον. Τρώγων δὲ ὁ κρεωπώλης ἐξήγαγε συγχρόνως ἐκ τοῦ κόλπου του χαρτοφυλάκιον, καὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ χαρτονόμισμα 200 φράγκων, ἵνα πληρώσῃ εἰς τὸν ἀγρονόμον τὴν ἀξίαν τῶν προβάτων.

Κατὰ δυστυχίαν, τὸ χαρτονόμισμα ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ φαγητοῦ καὶ κατεβράχη ἐκ τοῦ λιπαροῦ ζωμοῦ του. Σπεύδει ἀμέσεως ὁ κρεωπώλης νὰ τὸ λάβῃ, τὸ ἀποσύρει μετὰ προσοχῆς, ἔπειτα δὲ, ἀραιῶν αὐτὸ ἀπὸ τῆς ἄκρας τῶν δύο δακτύλων, τὸ τινάσσει ἐλαφρῶς, ὅπως ἀποσταλάξῃ τὸ ἐπ' αὐτοῦ λίπος. Ἀλλ' ὁ σκύλος

τοῦ ἀγρονόμου, ἐκλαβὼν τὴν κίνησιν ἐκείνην ὡς πρόσ-

κλησιν χαριστικὴν πρὸς αὐτὸν, χάψας εὐθὺς τὸ χαρτίον, τὸ κατέπιεν ἀμάσητον.

Μένει ὁ κρεωπώλης πρῶτον ὡς ἐμβρόντητος· ἔπειτα δ' ἐκρήγνυται εἰς ὀργήν. « Τὸ χαρτονόμισμά μου, λέγει· θέλω τὸ χαρτονόμισμά μου! Τὸν σκύλον σου θὰ τὸν σκοτώσω, καὶ θὰ τὸν ἀνοίξω, νὰ τὸ πάρω ἀπὸ μέσα του. — Πῶς θὰ σκοτώσῃς τὸν σκύλον! Ἐρώτησέ με πρότερον ἂν θὰ σὲ τὸν ἔδιδα ἀντὶ διακοσίων φράγκων. — Τότε λοιπὸν, τίποτε δὲν σὲ χρεωστῶ. Ὁ σκύλος σου ἐπῆρε τὰ χρήματα ἀντὶ σοῦ, καὶ τὰ ἐπῆρεν ἐνώπιον μάλιστα μαρτύρων. — Ὁ σκύλος μου, κύριε, δὲν εἶναι ὁ ταμίας μου. — Τί ἔχει νὰ εἰπῇ; Ὁ σκύλος σου εἶναι πρᾶγμά σου, καὶ ἔχει τὸ χαρτί μου εἰς τὴν κοιλιά του. — Καὶ ποῦ εἶναι ὁ λογαριασμός μου ὁ ἐξωφλημένος; — Ἄνοιξε τὴν κοιλιά του, καὶ θὰ τὸν ἰδῇς. — Ἄ! οὕτω κρίνεις λοιπὸν τὸ πρᾶγμα ἡ εὐγενία σου; — Βέβαια· καὶ ἐδῶ ἔχει καὶ δικαστήριον. — Πολὺ καλά· εἰς τὸ δικαστήριον βλέπομεν. »

Εἰσέτι δὲν ἐμάθομεν ὁποία ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις βεβαίως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην θὰ ἐπροτίμα νὰ ἔβλεπε τὸν Σολομῶντα εἰς τὴν θέσιν του.

—

ΤΟ 1868 ΒΡΕΦΟΣ.

— Δύο μηνῶν, καὶ ὁμιλεῖ! Καὶ τί ζητεῖ;
— Τὴν Κρήτη, λέγει, τὴν Κρήτη.
— Εὖγε εἰς τὸν ἥρωα!...

ΑΙ ΦΕΛΛΑΧΙΔΕΣ.

« Ὁ καιρὸς ἦτο γλυκύτατος· περὶ μεσημβρίαν, τὸ θερμόμετρον δὲν εἶχεν ὑπερβῆ τοὺς 22 βαθμούς, ὥστε ἀνέτως ἠδυνάμεθα νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου. Διαβάντες ἔξωθεν μεγάλου τινὸς κοιμητηρίου ἑβραϊκοῦ, ἐστάθημεν πρὸς ὀλίγον ἀπέναντι τουρκικοῦ τινος τεμένους ἐρειπωμένου. Ἐκεῖ ἐβλέπομεν πλῆθος γυναικῶν φελλαχίδων, πλυνουσῶν τὰ φορέματά των εἰς τὸν ποταμὸν καὶ παρεχουσῶν εἰς τὸ χλοερὸν ἐκεῖνο μέρος ζωὴν καὶ κίνησιν. Αἱ μὲν, ὄρθιαι, κατεπάτουν διὰ τῶν μικρῶν ποδῶν των τὰ πλυνόμενα, κυανᾶς φοροῦσαι ἐσθῆτας, ἃς ὀρθότερον θὰ ὠνόμαζέ τις χιτῶνας μακρούς· τούτων τὰ κομψὰ σχήματα ἐπανελαμβάνοντο ἐν τῷ ὕδατι ὡς ἐν κατόπτρῳ· αἱ δὲ, κατακαθήμεναι καὶ κλίνουσαι πρὸς τὰ ἐμπρὸς, ἐστρέφοντο καὶ ἐδείκνυον ἡμῖν τὰς μορφάς των. Ἐν γένει ἔχουσι παχέα τὰ χείλη, ἠφανισμένας δὲ τὰς παρειὰς καὶ τὴν σιαγόνα ὑπὸ τῶν στιγματισμῶν, τοὺς ὁποίους ἐγχαράττουσιν οἰκειοθελῶς εἰς τὰ πρόσωπα, τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας των, στολισμοῦ χάριν. Καὶ ἡ μὲν σιαγὼν αὐτῶν εἶναι βαρεῖα, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, τὸ μέτωπον πλῆρες, καὶ ἡ ρὶς ἐρριζωμένη καλῶς.

» Ἦρχοντο ἐν τούτοις καὶ ἕτεραι, φέρουσαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μέγιστα δέματα φορεμάτων. Εὔρωστοι καὶ ἐνταῦτῷ χαρίεσσαι, ἐβάδιζον κούφῳ βήματι, οὐδόλως καμπτόμεναι ἐπὶ τὰς ἰσχνὰς καὶ νευρώδεις κνήμας των. Γελῶ ἔτι ἐνθυμούμενος μικρόν τι παιδίον, τριετὲς ἴσως, μεταξὺ αὐτῶν, φέρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φορτίον μεγαλήτερον τοῦ σώματός του. Ἀνασύρον τὸν λευκόν του χιτῶνα, κατέβαινε καὶ αὐτὸ εἰς τὴν ὄχθην μετὰ σοβαρότητος. Ἀλλ' ὅ,τι μᾶλλον ἐθαυμάζομεν, ἦν ἡ ἀρχαϊκὴ ἐκείνη χάρις τῶν νεανίδων αἵτινες κατέβαινον νὰ ὑδρευθῶσιν· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἵσταντο ἀσάλευτοι πήλιναί τινες στάμνοι, πάλλαι παρ' αὐτῶν καλούμεναι· αἱ ἧττον ἐπιτήδειαι ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν μίαν τῶν χειρῶν, προφυλάξεως χάριν, καὶ ἐνάμιζες αὐτὰς ζώσας καρυάτιδας. Τινὲς αὐτῶν, αἰδούμεναι τοὺς ξένους ἡμᾶς, ἔσυρον μίαν ἄκραν τοῦ πέπλου των πρὸς τὴν μορφήν. Οἱ ἀπὸ τῆς ῥινὸς τῶν ὑδρευομένων τούτων γυναικῶν κρεμάμενοι κρίκοι δὲν ἔφθειρον τὸ εὐειδὲς τοῦ προσώπου των. Λεπτή τις αὔρα ἐκυμάτιζε τὸν πέπλον ὑπὸ τὸν ὁποῖον σκεπάζουσι τὴν κεφαλὴν διὰ τὸν ἥλιον. Ἐτερπόμην βλέπων τὰ ψέλλια δι' ὧν καταφορτόνουσι τὰς χεῖράς των, τὰ περιδέραιά των, καὶ τὸν χρυσοῦν κρίκον ὑπὸ τὸν ὁποῖον κρύπτεται ὁ ἀστράγαλλος αὐτῶν. Τινῶν ὁ κυανοῦς χιτὼν ἦτο περικέντητος διὰ κόκκων χαλυβδίνων. »

Ἡ ποιητικὴ αὕτη περιγραφὴ ὑπὸ εὐρωπαίου περιηγητοῦ δὲν στερεῖται χάριτος· ἀλλὰ τὰ περιγραφόμενα εἶναι πολὺ ὑποδεέστερα αὐτῆς. Τί νὰ εἴπῃ τις! οἱ Ἕλληνες ἡμεῖς, οἱ συζῶντες μετὰ τῶν ἀσιατικῶν λαῶν τοὺς ὁποίους οἱ περιηγηταὶ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης εὑρίσκουσι τοσοῦτον χαρίεντας, πῶς ἀράγε βλέπομεν αὐτοὺς τοὐναντίον ἀπαισίους; Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, ἢ ἡ δουλεία μᾶς κατέστησεν ἀπειροκάλους, ἢ τῆς ἐλευθερίας ὁ ἔρως μᾶς ἀποτυφλοῖ πρὸς τὰ ἐπαγωγὰ ταῦτα κάλλη τῶν δεσποτῶν ἡμῶν. Ὡς πρὸς τὰς Φελλάχιδας μάλιστα, ἂς εἴπωσιν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ὁμογενεῖς ἂν αὗται ἔχωσί τι ἑλκυστικὸν κατὰ τὸ ἀνάστημα, ἢ τὸ βάδισμα, ἢ τὴν μορφὴν, ὅτε μάλιστα τὰς ἀπαντῶσιν ὡς ἄλλας Ἐριννύας κραυγαζούσας ἀπὸ τῶν στεγῶν, καὶ πλῆττούσας τὰ στήθη, καὶ ἀποσπώσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ῥυπαρωτάτας, ῥακενδύτους, παρηλικίαν γεγηρακυίας! καὶ μέχρι μὲν τούτου ἄξιας οἴκτου, περαιτέρω δὲ, ἐν τῷ ἀπορρήτῳ τῆς ἠθικῆς αὐτῶν διαφθορᾶς, ἐσχάτην διεγειρούσας βδελυγμίαν, ἢ μοχθηράν τινα περιέργειαν.

Ὁ ζωγράφος τῆς εἰκόνος τὴν ὁποίαν δίδομεν, δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἔθεσε θέλγητρόν τι ἐν τῇ ἀσχημίᾳ τῆς εἰκονιζομένης Φελλάχιδος, ἀλλὰ θέλγητρον διεγεῖρον πόθον ἁπλῶς κτηνώδη, διορθώσας τὰ ἰσχνὰ, τὰ ραιβὰ καὶ τὰ σκαιὰ τοῦ πρωτοτύπου του. — Μετὰ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅμως ταύτην, ὁ ἀναγνώστης σχηματίζει ὡς ἐγγιστα ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ τύπου τῶν φελλαχικῶν μορφῶν, περιεργαζόμενος τὴν καλῶς ἐπεξειργασμένην ταύτην εἰκόνα.

Περίεργόν τι διηγοῦνται περὶ τῶν Φελλάχων. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ναυτιλλόμενοι ἐν τῷ Νείλῳ, νυμφεύονται δύο γυναῖκας· τὴν μὲν εἰς τὸ Ἀσσουὰν, τὴν δὲ εἰς τὸ Γιργέχ. Ὁ σύζυγος ἕνα μῆνα διατρίβει πλησίον τῆς μιᾶς, καὶ ἕνα μῆνα, ἢ ὅσον ἀπαιτῶσιν αἱ ὑποθέσεις του, πλησίον τῆς ἄλλης. Φέρει δὲ πάντοτε εἰς ἑκάστην, ὅταν ἔρχεται, ὀλίγα τινὰ χρήματα ἢ δῶρα μικρὰ, πολλάκις δὲ καὶ ὀλίγα ἐμπορεύματα, ἀνταλλασσόμενα ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ὑπὸ τῆς συζύγου πρὸς ἄλλα εἴδη, προϊόντα τοῦ τόπου, πωλούμενα ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Οὕτως, ἀναβιβάζονται μὲν διὰ τοῦ Νείλου ἀγγεῖα διάφορα, ἅλας, καπνοσύριγγες, κτλ., καταβιβάζονται δὲ φοίνικες, νικοτιανὴ, πήλινα σκεύη, καὶ ἄλλα.

Γυνὴ Φελλάχις φέρουσα περιστεράς.

Ἡ πτῶσις τῆς γυναικὸς παρὰ τοῖς λαοῖς οἵτινες πρεσβεύουσι τὸν μωαμεθανισμὸν εἶναι ἀνεπανόρθωτος. Μὴ πλανῶνται οἱ Εὐρωπαῖοι· Κοράνιον καὶ ἐλευθερία τῆς γυναικὸς, Κοράνιον καὶ νόμοι ἐθνῶν πολιτισμένων εἶναι ἀσυμβίβαστα.

Ο ΠΕΤΑΣΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΙΝΔΟΙΣ.

Ἐκ Καλκούτης ἔγραφον κατ' αὐτὰς, ὅτι ὁ ἄγγλος γενικὸς διοικητὴς, ὁ καὶ ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰνδικῆς (ὀνομάζεται δὲ sir John Lawrence), τὴν 16 τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου συνεκάλεσεν ἐν Λουκνόβῳ, πρωτευούσῃ τοῦ βασιλείου τῆς Οὔδης, γενικὴν σύνοδον τῶν ὑποτελῶν τῇ Ἀγγλίᾳ ἡγεμόνων τοῦ τόπου, κατὰ μίμησιν τοῦ ποτὲ μεγάλου Μογγόλου τῆς Δέλχης, ὅστις ἐκ διαλειμμάτων μακρῶν συνεκάλει αὐτοὺς πανδήμως, ὅπως τὸν προσκυνήσωσι καὶ ἐπαναλάβωσι τὸν ὅρκον τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως. Οἱ κατὰ καιρὸν ἄγγλοι ἀντιβασιλεῖς ἐπαναφέρουσι τὸ ἔθιμον τοῦτο ὡς ἀναγκαῖον, μάλιστα δ' ἐπειδὴ καταπλήττει τοὺς Ἰνδοὺς, παραβάλλον τὴν δύναμιν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας πρὸς τὸ ὑποτελὲς τῶν αὐτοχθόνων ἡγεμόνων των. Ἰνδιστὶ, ἡ σύνοδος αὕτη καλεῖται δουρβάρ. Ἀπὸ τῆς πρώτης λοιπὸν προσαρτήσεως τῆς Οὔδης, καὶ τῆς δευτέρας αὐτῆς κατακτήσεως, γενομένης μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ 1857, δὲν εἶχεν ἐπαναληφθῆ τὸ ἔθιμον τοῦτο· καὶ νῦν πρῶτον ἔμελλε νὰ δηλωθῆ δι' αὐτοῦ ἡ ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας (διαδεχθείσης τὴν ἐξουσίαν τῆς πρώην ἀγγλικῆς ἑταιρίας), ὁριστικὴ κατοχὴ τοῦ τόπου ἔνθα ὑπῆρξε πεισματωδεστέρα ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη.

Ὁ οὐδέποτε γενόμενος μάρτυς τῶν τοιούτων πομπικῶν παρατάξεων ἐν Λουκνόβῳ δυσκόλως δύναται νὰ φανταθῆ τὴν λαμπρότητα ἐκείνων τῶν θεαμάτων. Οἱ ἡγεμόνες τῆς Οὔδης, ἐνασμενιζόμενοι εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἄγγλου ἀντιβασιλέως, ἦλθον εἰς τὴν πρωτεύουσαν μετὰ τῶν ἐλεφάντων καὶ τῆς θεραπείας των ὅλης, παραλαβόντες τὰ τιμαλφῆ κοσμήματα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα τῆς ἀνατολικῆς μεγαλοπρεπείας. Πεντακόσιοι πεντήκοντα ἐλέφαντες παρήλασαν ἔμπροσθεν τοῦ ἀντιβασιλέως. Οὐδαμοῦ τῆς ἰνδικῆς ἱστορίας ἀναφέρεται τοιαύτη πληθύς· καὶ ἅπαντα τὰ θηρία ταῦτα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ παγχρύσων ἐπιβλημάτων. Τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἔφερον ἐπὶ νώτων φορεῖα (ἰνδιστὶ χουτὰκ) ἐξ ἀργύρου σφυρηλάτου, ἐπικεχρυσωμένου εἴς τινα· ἐντὸς δὲ τῶν φορείων ἐκάθηντο οἱ ἡγεμόνες (ρατζὰ) καὶ οἱ συγγενεῖς των, βαρύτιμα φοροῦντες ἐνδύματα καὶ κοσμήματα, ὡς περιδέραια, ψέλλια, στλεγγίδας, τὰ μὲν ἀδαμάντινα, τὰ δὲ σμαράγδινα ἢ ἐξ ἀνθράκων καὶ μαργαριτῶν, καὶ κιδάρεις ἐκ λαμπροτάτων κασμιρίων.

Ὁ ἀντιβασιλεὺς προηγεῖτο αὐτῶν. Εἶχε δίκαιον νὰ ἐναβρύνεται ὡς Ἄγγλος· ἀπέραντος ἀπωτάτη χώρα εἶρπεν εἰς τοὺς πόδας τῆς πατρίδος του, νήσου φύσει μὲν ἀπορωτάτης, μόνον δὲ διὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς φιλοπονίας τῶν κατοίκων αὐτῆς ὀλβίας καὶ κραταιοτάτης. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν λόφου τινὸς, ἐπὶ κολοσσιαίου καὶ αὐτὸς ἐλέφαντος, ἐκεῖ ἔστη, καὶ τότε εἶχε γίνει ἡ παρέλασις τῶν ἀδαμαντορρύτων ὑποτελῶν. Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος ἔκαιε, κατὰ λέξιν· μόνος δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐσκιάζετο ὑπὸ μέγαν τινα πέτασον (ὀμπρέλλαν), τὸν ὁποῖον ἐκράτουν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του δύο θεράποντες. Ἀληθῶς δὲ ὁ πέτασος θεωρεῖται εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους ὡς ἔμβλημα τῆς βασιλείας· ἑπομένως οὐδεὶς ἄλλος ἔπρεπε νὰ φέρῃ αὐτὸν πλὴν τοῦ ἀντιβασιλέως. Καλῶς γινώσκοντες οἱ Ἄγγλοι ὁπόσην σημασίαν ἔχουσι τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, ἀνενδότως ἐπιμένουσιν εἰς αὐτὰ, ὁσάκις πρόκηται περὶ πρωτοκαθεδρίας ἐνώπιον τῶν αὐτοχθόνων· μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο γεγονός τι περίεργον, τὸ ἑξῆς· Πολλῶν ἐκ τῶν ὑποτελῶν ἡγεμόνων τὰ φορεῖα συνέκειντο ἐξ ἀργυρῶν καθεδρῶν, ἐχουσῶν τέσσαρας σῆλας, ἀργυρᾶς καὶ ταύτας, καὶ ἐπ' αὐτῶν οὐρανίσκους ἐν σχήματι πετάσων. Αἱ στῆλαι, προσκεκολλημέναι οὖσαι εἰς τὰς καθέδρας, δὲν ἀπεσπῶντο· οἱ δ' ἔχοντες τὰ πλούτη ταῦτα, ἐπεθύμουν μεγάλως νὰ διακριθῶσι δι' αὐτῶν μεταξὺ τῆς συνοδίας. Τέλος, οἱ Ἄγγλοι ἐνέδοσαν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τούτων, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον, κανεὶς νὰ μὴ καθεσθῇ ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων οἵτινες ἔφερον τοιούτους οὐρανίσκους.

Ἀρχαιοτάτη εἶναι ἐν Ἀσίᾳ ἡ παράδοσις, ἡ θεωροῦσα τὸν πέτασον ὡς ἔμβλημα κυριαρχίας. Εἰς τὴν Νινευὴν σώζονται ἀνάγλυφα, ὅπου παρίσταται ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας· πάντοτε δὲ διακρίνεται ἐκ πετάσου κρατουμένου ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του. Δὲν εἶναι παράδοξον, λέγουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι, ὅτι ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γάγγου, καὶ μετὰ παρέλευσιν τρισχιλίων ἐτῶν, ἀπαντᾶται τὸ αὐτὸ ἔμβλημα, καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἣν εἶχεν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τίγρου;

Διόλου παράδοξον, ἀποκρινόμεθα ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, ὁ λαὸς ὁ εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης εὑρισκόμενος, καὶ μόνος εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ πνεῦμα ἀμφοτέρων τῶν πολιτισμῶν, ὡς αἰσθάνεται τὴν μουσικὴν ἀμφοτέρων· διόλου παράδοξον. Ἂν ἡ Ἀσία δὲν χριστιανισθῇ, θὰ τηρῇ ἀπαρασαλεύτως ὡς θεόσδοτα τὰ ἤθη, τὰς παραδόσεις, τοὺς νόμους αὐτῆς εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ὁ πέτασος τῶν βασιλέων τῆς Ἀσσυρίας καὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἰνδικῆς, τὴν αὐτὴν σημασίαν ἣν εἶχεν ἐπὶ τοῦ Τίγρου καὶ ἐπὶ τοῦ Γάγγου, ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΪΤ (John Bright).

Ἐν τῇ ἀγγλικῇ Βουλῇ τέσσαρες ἀριθμοῦνται ἄνδρες, ὡς πρωταγωνιστήσαντες μεταξὺ τῶν ἐξαιτουμένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας νέον ἐκλογικὸν νόμον, ὅλως δημοκρατικόν· οὗτοι δὲ εἶναι ὁ Ἰωάννης Βραΐτ, ὁ Ἰ. Στούαρτ, ὁ Μὶλλ Ταΐυλωρ καὶ ὁ Ὀδονόγ· τούτων δὲ πάλιν πρωτεύει ὁ δημοφιλέστατος Βραΐτ, θεωρούμενος ὡς ἡ ἀντίθεσις τοῦ τορισμοῦ, ἤτοι τῶν ἀριστοκρατικῶν ἀρχῶν.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον, κυρίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1858, ὁ Βραΐτ, ἀντιπρόσωπος τῆς Μαγκεστρίας, ἀνενδότως καὶ μετὰ δεινῆς ῥητορείας ἀντεπάλαισε πρὸς τοὺς τορίους, μὴ φειδόμενος οὐδὲ τῶν σφοδροτάτων ἐλεγμῶν ἀπέναντι τῆς ἐκείνων ἰταμότητος· ἐπειδὴ μόνος σχεδὸν ὁ ῥήτωρ οὗτος ἠγωνίζετο πρὸς κόμμα ἐκπροσωποῦν τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ τοῦ ἔθνους. Οἱ Ἄγγλοι, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἐν γένει συντηρητικοὶ, καὶ εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς κλάσεις ἡ ἀριστοκρατία κέκτηται πολυπληθῆ ἐρείσματα.

Σήμερον, μετὰ τοὺς τοσούτους μόχθους τοῦ Βραΐτ, παρεχωρήθη τέλος πάντων ἡ ποθουμένη ἐκλογικὴ μεταρρύθμισις εἰς τὸν ἀγγλικὸν λαόν· ἀλλὰ τὸ περιέργον εἶναι, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη οὔτε ὑπὸ τοῦ Βραΐτ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας, οὔτε ὑπὸ τοῦ Γλάδστωνος, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Δισραέλη, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐν ὑπουργείῳ τορικῷ, ὑπερακοντίσαντι καὶ αὐτὸ τοῦ Βραΐτ τὸ πρόγραμμα, ἐνῷ πρότερον κατεμέμφοντο αὐτὸ οἱ τόριοι ὡς δημαγωγικόν.

Ὁ Βραΐτ ἐζήτει ἵνα ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, ἡ κατὰ συνέπειαν νόμου ἐν ἔτει 1832 ἐκδοθέντος περιελθοῦσα σχεδὸν εἰς τὰς χεῖρας τῶν μέσων, ἢ ἄλλως ἀστυκῶν λεγομένων τάξεων τοῦ λαοῦ, μεταδῇ ὁριστικῶς εἰς αὐτὰς καὶ παγιωθῇ διὰ νέου νόμου. Οἱ τόριοι, οὐδὲν τοιοῦτο στέργοντες, ἀλλ' ἀναγκαζόμενοι ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐνδῶσωσι, προέκρινον νὰ προβῶσι καὶ περαιτέρω τοῦ Βραΐτ· ἤτοι νὰ παραχωρήσωσι τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν καὶ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ πλῆθος, ταύτην εἰπεῖν εἰς τὴν δημοκρατίαν. Πράττοντες δὲ οὕτως, ἐλπίζουσιν, ὡς φρονεῖται ὑπὸ πολλῶν, ὅτι, διὰ τῶν πλαγίων θυρῶν τὰς ὁποίας ἀφῆκαν ἀνοικτὰς εἰς τὸν νέον νόμον, θὰ δυνηθῶσι ν' ἀφαιρέσωσιν ἐν ὥρᾳ εὐθέτῳ παρὰ τοῦ λαοῦ, ὅ,τι παρεχώρησαν εἰς αὐτὸν ἄκοντες σήμερον.

ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ι΄ ΑΙΩΝΑ.

ΚΑΤΑ ΤΙΝΑ ΑΡΑΒΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.

Ἐν ἔτει 922 μετὰ Χριστὸν (310 τῆς Ἐγείρης), Ἄραψ τις ὀνόματι Ἀχμὲτ Ἐβν Φοζλὰν ἐστάλη πρεσβευτὴς πρός τινα βασιλέα τῶν Σλάβων ἢ Βουλγάρων, ἑδρεύοντα εἰς πόλιν Βουλγὰρ, κειμένην ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰτὶλ, τανῦν Βόλγα.

Ἡ πρεσβεία περιῆλθε τόπους πολλοὺς, καὶ μετὰ μεγάλην περιστροφὴν εἶχε φθάσει εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, διότι ἔλαβε τὴν ὁδὸν τῆς Βουλγάρας, τῆς Χαρίσμης καὶ τῆς χώρας τῶν Βασκίρων.

Ὁ Ἐβν Φοζλὰν, εἴτε κατευθυνόμενος εἰς Βουλγὰρ, εἴτε ἐπιστρέφων εἰς Βαβυλῶνα, ἀπήντησεν ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ Βόλγα Ῥώσσους, καταβάντας χάριν ἐμπορίου· ἦσαν δὲ εἰδωλολάτραι ἔτι, ἐγίνωσκον ὅμως τὴν τέχνην τοῦ γράφειν ἔκτοτε, ὡς φαίνεται. Ὁ Ἄραψ περιγράφει τὰς μορφὰς τῶν Ῥώσσων ἐκείνων, τὰ ἤθη αὐτῶν, τὰς δὲ σιδαιμονίας, τὸ ἐμπόριον, καὶ ἐνὶ λόγῳ ὅλα αὐτῶν τὰ ἴδια. Τὸ περίεργον ὑπόμνημα τοῦτο εἰς οὐδεμίαν εὑρίσκεται τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ σώζονται πλεῖστα αὐτοῦ ἀποσπάσματα ἐν τῷ μεγάλῳ γεωγραφικῷ Λεξικῷ τοῦ Ἰακοὺτ, οὗτινος ὑπάρχουσι πολλὰ χειρόγραφα, ἰδίως δὲ ἐν Ὀξφόρδῃ καὶ ἐν Λεΐδῃ. Ἡ ἐν Πετρουπόλει αὐτοκρατορικὴ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἐξέδωκεν αὐτὰ ἐν ἔτει 1823, ἐπιγράψασα «Πληροφορίαι περὶ τῶν Ῥώσσων τῶν ἀρχαίων καιρῶν, ἁρυσθεῖσαι ἐκ τῶν τοῦ Ἐβν Φοζλὰν καὶ ἄλλων ἀράβων συγγραφέων, κτλ., ὑπὸ C. M. Frœhn, διδάκτορος τῆς θεολογίας καὶ φιλοσοφίας.»

Τὰ ὅπλα τῶν Ῥώσσων, λέγει ὁ Ἐβν Φοζλὰν, εἶναι πέλεκυς, ἐγχειρίδιον καὶ ξίφος, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε παραιτοῦσιν. Αἱ γυναῖκές των ἔχουσι τὸ στῆθος τεθωρακισμένον διὰ θήκης τινὸς σιδηρᾶς ἢ χαλκῆς, ἀργυρᾶς ἢ καὶ χρυσῆς, κατὰ τὴν εὐπορίαν τοῦ συζύγου, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θήκης κρίκον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περῶσιν ἓν μαχαίριον.

Οἱ Ῥῶσσοι, καταπλέοντες εἰς τὸν Βόλγαν καὶ ἀγυροβολοῦντες ἐν αὐτῷ, ἀποβαίνουσιν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ οἰκοδομοῦσιν ἰδίαις χερσὶ μεγάλας οἰκίας ξυλίνας, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατοικοῦσι δέκα καὶ ἐνίοτε εἴκοσιν οἰκογενειάρχαι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ῥυπαροὶ καὶ βάρβαροι εἰς τὸν ἔσχατον βαθμόν.

Ἐμπήγουσιν εἰς τὴν γῆν δοκοὺς παντοίου μεγέθους· τὴν δὲ πρὸς τ' ἄνω ἄκραν τῶν δοκῶν πελεκῶσιν εἰς σχῆμα ἀνθρωπίνης μορφῆς· καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ξόανά των, ἅτινα προσκυνοῦσι προσφέροντες εἰς αὐτὰ ἄρτον, κρέας, κρομμύδια, γάλα καὶ μεθυσικὰ ποτὰ, ὅπως ἐπινεύσωσι νὰ καλοπωληθῶσι τὰ ἐμπορεύματά των. Καὶ ἂν μὲν ὑπάρχῃ ἀδράνεια εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐπαναλαμβάνουσι τὰς προσφοράς· ἂν δὲ τοὐναντίον κερδαίνωσι κατ' εὐχὴν, θυσιάζουσι πρὸς εὐχαριστίαν πρόβατα καὶ μοσχάρια. Ἐὰν οἱ σκύλοι φάγωσι τὸ κρέας τῶν θυμάτων διὰ νυκτὸς, οἱ Ῥῶσσοι φαντάζονται ὅτι ἡ θυσία ἔγινεν εὐπρόσδεκτος εἰς τοὺς θεούς των, φαγόντας ὅσα τοῖς προσηνέχθησαν.

Ὅταν δέ τις αὐτῶν ἀσθενήσῃ, στήνουσιν εἰς ἀπόχρησιν δι' αὐτὸν σκηνὴν, ὅπου τὸν μετακομίζουσιν· ἐκεῖ δὲ τὸν ἐφοδιάζουσι μόνον δι' ἄρτου καὶ ὕδατος, καὶ πλέον τὸν παραιτοῦσιν ἀνοσήλευτον. Ἂν ἰατρευθῇ, ἐπανέρχεται εἰς τοὺς οἰκείους του· ἂν ἀποθάνῃ, τὸν καίουσι μετὰ τῆς σκηνῆς, ἐκτὸς ἂν ἦναι δοῦλος· δοῦλον, τὸν ἀφίνουσι βορὰν τῶν θηρίων καὶ τῶν ὀρνέων.

Οἱ κλέπται ἀπαγχονίζονται εἰς δένδρον, ὅπου μένουσι τὰ πτώματα ἕως νὰ καταῤῥεύσωσιν εἰς τεμάχια.

Ὁ Ἐβν Φοζλὰν παρενρέθη καὶ εἰς κηδείαν μεγισᾶνός τινος. Ἐπὶ τοιούτων τελετῶν θυσιάζουσι πάντοτε ἕνα τῶν δούλων τῆς οἰκίας τοῦ ἀποθανόντος, ἄνδρα ἢ γυναῖκα· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δ' αἱ γυναῖκες ἑκοῦσαι θυσιάζουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν. Τῳόντι, τὸ θῦμα πρέπει νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν θυσίαν οἰκοθεν· ἀλλ' ἀφοῦ ῥῖξῃ ἅπαξ, δὲν δύναται ἔπειτα ν' ἀποφύγῃ τὴν θυσίαν, μεταμεληθέν· τότε μεταχειρίζονται ἐπ' αὐτοῦ τὴν βίαν. Ὁ Φοζλὰν διηγεῖται πολλὰς ὠμότητάς τε καὶ φαυλότητας πραττομένας ἐπὶ τῶν ἐπικηδείων τελετῶν τούτων, ὧν παραλείπομεν τὴν ἀφήγησιν.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥώσσων ἔχει πάντοτε ἐν τῷ ἀνακτόρῳ του τετρακοσίους ἄνδρας ἐπιλέκτους, ἐκ τῶν ἀρίστων αὐτοῦ ὑπηκόων, ὀφείλοντας ν' ἀποθάνωσι μετ' αὐτοῦ, ἢ νὰ θέσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ζωήν των. Διατρίβει δὲ πάντοτε ἐπὶ πλατυτάτου ἀναβάθρου, κεκοσμημένου διὰ τιμαλφῶν πετριδίων, καὶ μετ' αὐτοῦ τεσσαράκοντα γυναῖκες. Οἱ τετρακόσιοι σωματοφύλακές του παρακάθηνται εἰς τὰς βαθμίδας.

Ὁ Φοζλὰν προσθέτει εἰς ταῦτα καὶ ἄλλας βαναυσοτάτας λεπτομερείας, ἵνα δικαιώσῃ ὅ,τι εἶχεν εἰπεῖ ἀρχόμενος τῆς διηγήσεώς του· ὅτι οἱ Ῥῶσσοι ἦσαν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν (πρὶν ἔτι λάβωσι τὸν χριστιανισμὸν παρὰ τῶν Ἑλλήνων), «οἱ ῥυπαρώτατοι τῶν ἀνθρώπων οὓς ὁ Θεὸς ἔπλασεν!»

ΝΕΩΤΕΡΑ

ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

Τὸ φαλαιναγρευτικὸν «Νεῖλος» τοῦ πλοιάρχου Λόγγου (Long), εὑρισκόμενον κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον πρὸς τὰς ὑπερβορείους θαλάσσας πρὸς ἁλιείαν φαλαινῶν, καὶ ἀπαντήσαν καιροὺς παρὰ τὸ σύνηθες γλυκεῖς, ἐπροχώρησε μέχρι τοῦ πλάτους 73.30. Ἐκεῖ διετέλει περιπλέον, ὅτε ὁ κυβερνήτης ἤκουσε τὸν σκοπιωρὸν κράζοντα ἄνωθεν τοῦ ἱστίου «Γῆ!» τὸ ὄνειρον παντὸς ἐξερευνητοῦ.

Κατὰ τὰς ἤδη δημοσιευθείσας ἐκθέσεις, φαίνεται ὅτι ἡ γῆ αὕτη εἶναι ἡ ΠΟΛΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ, ἡ πρὸ πολλοῦ εἰκαζομένη καὶ πολλὴν ἀφορμὴν παρασχοῦσα φιλονει-

κιῶν εἰς τοὺς ἐπιστήμονας. Ὁ πλοίαρχος Λόγγος περιέπλευσε τὰς ἀκτὰς τῆς γῆς ἐκείνης, τὰς ὁποίας καὶ ἐσχεδιογράφησεν. Εἶναι δὲ ὑψηλαί, καὶ εἰς τὸ μέσον, πρὸς τὴν 180 μοῖραν πλάτους, εὑρίσκεται ὄρος, ὄψιν ἔχον ἡφαιστείου ἐσβεσμένου, καὶ ὑπερέχον τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης περὶ τοὺς 3,000 πόδας. Εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη οὐδόλως ὑπῆρχε χιών, ἀλλ' ἦσαν χλοερώτατα καὶ δασώδη.

Ὁ εἰρημένος πλοίαρχος ἔδωκεν ὀνόματα εἰς ὅσα μέρη ἐγνώρισεν, ἀποκαλέσας ὅλην μὲν τὴν ξηρὰν ἐκείνην, ἤπειρον εἴτε νῆσον, Βογγελλίαν, ἐκ τοῦ Βογγέλλου (Wongell), περιωνύμου ἐξερευνητοῦ ῥώσσου· εἴς τινα δὲ παραλίαν κειμένην πρὸς δυσμὰς, καὶ πολὺ ἐν τῇ θαλάσσῃ προέχουσαν, ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ σκοπιωροῦ ναύτου ὅστις τὴν εἶδε πρῶτος· τὴν ἀπεκάλεσε Θωμᾶ Ἀκρωτήριον· ὡσαύτως ἔδωκεν ὄνομα καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐξερευνήσῃ καὶ τὰ βόρεια τῆς γῆς ταύτης· εἶδε μόνον πρὸς τὰ ἐκεῖ, εἰς τὸν ὁρίζοντα, ἀλλεπαλλήλους τάξεις ὀρέων, πρὸς τὸ ἀχανὲς ἐκτεινομένων. — Ταῦτα ἀρυόμεθα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Μηνύτορος, ἀρυσθέντος αὐτὰ ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος Advertiser τῆς νήσου Honolulu.

— Οἱ Ἄγγλοι μετέφερον εἰς τὴν ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ μίαν ΑΤΜΟΜΗΧΑΝΗΝ. Ὅτε αὕτη θερμανθεῖσα ἐβλήθη κατὰ πρῶτον εἰς κίνησιν, οἱ παρευρεθέντες ἐκεῖ αὐτόχθονες φίλοι τῶν Ἄγγλων, ἐκπλαγέντες, συνεκρότησαν συμβούλιον, ἵνα συσκεφθῶσιν ἂν οἱ Ἄγγλοι κατώρθωσαν ἢ ὄχι νὰ ὑποτάξωσι τὸν διάβολον σύσσωμον. Ἀλλὰ μετὰ τὸ συμβούλιον, ἀποφανθέντες ἴσως ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο δὲν ἦτο ὁ διάβολος, ἠγέρθησαν διὰ μιᾶς ὅλοι, καὶ περικυκλώσαντες τὴν μηχανὴν ἐνῷ αὕτη ἐπροχώρει βραδέως καὶ μεγαλοπρεπῶς, ἤρχισαν νὰ ὀρχῶνται καγχάζοντες ἀγρίως καὶ χειροκροτοῦντες ὡς μαινόμενοι· τόσον, ὥστε οἱ Ἄγγλοι ἔλαβον ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ σκεφθῶσιν ὅτι, ἀφοῦ ὁ λαὸς ἐκεῖνος εἶναι τοιούτου φυράματος, ἴσως διὰ τῶν θαυμάτων τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης θὰ ἐξέπληττον τὴν φαντασίαν αὐτοῦ τελεσφορώτερον ἢ διὰ τῆς πολεμικῆς των τέχνης. Τί παράδοξον τῳόντι ἂν ἓν μόνον φάντασμα τοῦ Ἡππέρου ἔλυε τὸ ἀβυσσινικὸν ζήτημα ἀναιμωτί;

— Οἱ ἐν Παρισίοις ἀσκληπιάδαι, ἤτοι ὁ ἰατρικὸς κόσμος, ἡ ἰατρικὴ Ἀκαδημία αὐτὴ, καταγίνονται τὴν ὥραν ταύτην πρὸς ΙΑΣΙΝ τῆς ΥΔΡΟΦΟΒΙΑΣ, ἢ λύσσης. Ἐμβολίζουσι τῆς ἐχίδνης τὸν ἰὸν εἰς τοὺς ὑδροφόβους· πανταχοῦ δὲ τῆς Γαλλίας παρηγγέλθησαν τοιαῦται δοκιμαὶ, ἐπιδιωκόμεναι ἐν πάσῃ σπουδῇ. Καθ' ἣν ἡμέραν λυθῇ τὸ πρόβλημα τοῦτο, οἱ ἄνθρωποι θὰ διδαχθῶσιν ἐκ νέου ὅτι ὁ τῶν ὅλων Δημιουργὸς οὐδὲν ἔπλασε κακὸν ἀνωφελὲς εἰς τὸν ἄνθρωπον.

— Ἡ ἐφημερὶς Λομβαρδία ἀναγγέλλει, ὅτι γυνή τις εἶχε καταπίει ἐξ ἀπροσεξίας 3 κόκκους στρύχνου, τοῦ ὁποίου ἠσθάνθη μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὴν ΔΗΛΗΤΗΡΙΟΝ δραστικωτάτην ἐνέργειαν. Τῇ ἔδωκαν ἀμέσως ἐμετικὸν, τὸ ἀναλελυμένον χοίρειον λίπος καὶ τὸν ζωάνθρακα (noir animal), ἀλλ' ἀνωφελῶς. Τέλος κατέφυγον εἰς τὸ ἀπόβρεγμα καπνοῦ (ΝΙΚΟΤΙΑΝΗΣ), βαλόντες 3 γραμμάρια εἰς ἕκαστον λίτρον ὕδατος, τὸ ὁποῖον τῇ ἔδωκαν νὰ πίνῃ εἰς δόσεις μικράς. Ὁ ἐκ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐμετὸς ἔσωσε τὴν γυναῖκα.

— Ἡ ὀσμὴ ΟΠΩΡΩΝ τινων ἐνίοτε προξενεῖ ΑΣΦΥΞΙΑΝ, ὡς καὶ ἀνθέων τινῶν· τὰ κυδώνια, παραδείγματος χάριν, καὶ εἰδός τι μήλων (reinettes) ἀποφέρουσι τοιαύτην δυνατὴν ὀσμήν. Κατ' αὐτὰς χωρική τις γυνὴ, συνάξασα ἐν τῷ κοιτῶνί της πολλὰς ὀπώρας, καὶ κοιμηθεῖσα, τὸ πρωῒ εὑρέθη προσβεβλημένη ὑπὸ ἀσφυξίας, καὶ μόλις κατωρθώθη νὰ τὴν σώσωσιν.

— Ἀναχωροῦντες κατ' αὐτὰς ἐκ Παρισίων οἱ ἐπὶ τῆς τελευταίας Παγκοσμίου Ἐκθέσεως ξένοι ἐπίτροποι, ἔβαλον τὰς βάσεις ἑταιρίας, ἣν ὠνόμασαν διεθνῆ ΕΤΑΙΡΙΑΝ ὑπὲρ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ τῶν ΕΚΘΕΣΕΩΝ. Αὕτη προτίθεται τὴν ἐξεύρεσιν παντὸς ἐπιτηδείου μέσου πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων, πλησιαζόντων, ὡς οὕτως εἰπεῖν, τῶν προαγωγικῶν κέντρων, καὶ ὑπερνικωμένων τῶν ἐμποδίων ὅσα προέρχονται ἐξ ἀγνοίας ἢ δειλίας, ἐξ ἀδρανείας ἢ καὶ κακοβουλίας.

— Ὁ πρώην ἐν Πετρουπόλει πρέσβυς τῆς Τουρκίας ΧΑΛΗΔ βέης ἐξέθεσε πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἐν Παρισίοις εἰς δημοπρασίαν τὰς εἰκόνας τῆς πολυτίμου αὐτοῦ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ. Ἦσαν ὑπὲρ τὰς 30, καὶ ἐτιμήθησαν φράγκων 170 ἕως 200,000. Μία ἐξ αὐτῶν ἐτιμήθη 23,500 φράγκων· μία ἄλλη, 27,100.

— Τὸ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ ΕΚΑΤΟΙΚΕΙΤΟ ἐν ἔτει 1864 ἐξ 633,000 ψυχῶν ὡς ἔγγιστα, ὧν 22,000 στρατιωτικοί. Οἱ κληρικοὶ καὶ λόγιοι ἐλογίζοντο ὡς 1 τοῖς 100· οἱ τεχνῖται ὡς 21 τοῖς 100· οἱ ἔμποροι καὶ ἐργοστασιάρχαι ὡς 10 τοῖς 100· ἄλλοι βιομήχανοι, 8 τοῖς 100· ἐργάται, 9 τοῖς 100· κτηματίαι 7 τοῖς 100. Ἄνθρωποι δὲ μὴ ἔχοντες τακτικόν τι ἐπάγγελμα πρὸς πορισμὸν τοῦ βίου ἐλογίζοντο ὡς 12 τοῖς 100. Οἱ λοιποὶ δὲ ξένοι, διαβατικοί.

— Ἡ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑ ὁσημέραι αὐξάνει τὰ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον σύρματα. Κατά τινα στατιστικὴν, πρὸς τὴν λῆξιν τοῦ 1866 (τοῦ 1867 δὲν ἐξηκριβώθη εἰσέτι τὸ μῆκος τῶν νέων συρμάτων), ὅλα ὁμοῦ τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα εἶχον μῆκος 28,654 μυριομέτρων, ἤτοι ἠδύναντο νὰ περιτυλίξωσι τὴν γῆν ἑπτάκις. Ἐν Γαλλίᾳ, τὸ μῆκος αὐτῶν εἶναι 3,007 μυριομέτρων· ἐν Γερμανίᾳ, 4,561· ἐν Ῥωσσίᾳ, 3,699· ἐν Μ. Βρετανίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ, 2,622· ἐν Τουρκίᾳ, 1,394· ἐν Ἰταλίᾳ, 1,321· ἐν Σουηδίᾳ, 564· ἐν Βελγικῇ, 175· ἐν Ἑλβετίᾳ, 347· ἐν Καναδᾷ, 812· ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, 8,520. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονηθῶσι καὶ τὰ ὑποβρύχια σύρματα, ὧν τὸ ὁλικὸν μῆκος εἶναι 6,000 θαλασσίων μιλίων, ἢ 1,111 μυριομέτρων περίπου. Οἱ δύο ὑποβρύχιοι κάλοι ἐν τῷ Ἀλαντικῷ ἔχουσιν ἐξ αὐτῶν τὰ 3,775 μίλια.

— Ὁ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ τοῦ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ὑπολογίζεται ὡς 3,126,635 ψυχαὶ διὰ τὸ ἔτος 1868· ἀπαριθμηθεὶς κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1867, εὑρέθη συγκείμενος ἐκ 3,082,372 ψυχῶν, κατὰ δὲ τὰ μέσα τοῦ 1866 ἐκ 3,037,991. Ὥστε ἡ μεγαλόπολις ἐκείνη προσκτᾷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν 120 ψυχὰς, καθ' ἕκαστον δὲ ἔτος σχεδὸν 44,000, ἤτοι πληθυσμὸν ὅσος δύναται νὰ συνοικήσῃ νέαν πόλιν ὄχι εὐκαταφρόνητον. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Λιθερπώλης διὰ τὰ μέσα τοῦ 1868 ὑπολογίζεται εἰς 500,676 ψυχάς· ὁ τῆς Μαγκεστρίας, 483,997· ὁ τῆς Βιρμιγγάμης, 352,296· ὁ τῆς Χήδης (Heeds), 236,746· ὁ τῆς Σχεφιέλδης, 232,362· ὁ τῆς Οὔλλης, 108,269· ὁ τῆς Βραδφόρτης, 108,019· ὁ τοῦ Εδιμβούργου, 177,039· ὁ τοῦ Γλασγόβου, 449,868· ὁ τοῦ Δουβλίνου μετά τινων προαστείων, 319,985. Κατὰ τὸν « Χρόνον » τοῦ Λονδίνου, οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι ἐγένοντο ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ὁ πληθυσμὸς προβαίνει αὐξάνων καθ' ἣν ἀναλογίαν ηὔξησεν ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1861.

— Τὴν 1ην ἰανουρίου 1867 ὑπῆρχον ἐν ΓΑΛΛΙΑ 336 ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ πολιτικαὶ, ὧν 64 ἐτυποῦντο ἐν Παρισίοις καὶ 272 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις· πρὸς δὲ 1,435 ἐφημερίδες μὴ πολιτικαὶ, ὧν 710 ἐν Παρισίοις καὶ 725 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Ἐντὸς τοῦ 1867 προσετέθησαν ἕτεραι 10 νέαι πολιτικαὶ ἐφημερίδες ἐν Παρισίοις καὶ 38 ἐν ταῖς ὑπαρχίαις· ὡς καὶ 76 νέαι μὴ πολιτικαὶ ἐν Παρισίοις, καὶ 80 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

— Ἡ ἑταιρία τοῦ ἀπὸ Βαρσοβίας εἰς Βιέννην Σ!-ΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ προσδιώρισεν 1,360,000 ῥουβλίων πρὸς κατασκευὴν νέας γραμμῆς ἀπὸ Czenstochau εἰς Herry, συντεμνούσης τὴν μεταξὺ Βρεσλαυΐας καὶ Βαρσοβίας ἀπόστασιν κατὰ 112 χιλιόμετρα.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.

Ἀνεκάλυψέ τις γεωπόνος εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅτι τὸ πετρέλαιον, ἀλειφόμενον εἰς τὰ δένδρα, ἐξαλείφει τοὺς σάρακας οἵτινες τὰ διατρυπῶσι, καὶ ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μεγάλην χαρὰν ἐπροξένησεν εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς καλλιεργοῦντας δένδρα, καὶ μάλιστα ὀπωροφόρα, παραδεχθέντας καὶ ἐφαρμόσαντας αὐτὴν πάραυτα.

Ἰ. Βράϊτ, βουλευτὴς ἄγγλος. (Ἴδε σελίδα 91.)

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπεδείχθη ἄνθρακες ὁ θησαυρὸς, διότι τὸ πετρέλαιον, ἀφανίσαν τοὺς σάρακας, ἠφάνισε καὶ τὰ δένδρα ἐνταὐτῷ.

ΤΑ

ΤΟΥ ΞΥΡΜΟΥ.

Ἐν Παρισίοις, 13 (25) φεβρουαρίου 1868.

Μᾶς ἀνεπτέρωσες, Ἑλληνοδίκη μου, διὰ τῶν ἀγαθῶν σου ἐλπίδων καὶ ἐνθαῤῥύνσεων. Καταβάλλομεν πᾶν τὸ ἐφ' ἡμῖν ὅπως ἐν τοῖς Μυρίοις Ὅσοις καταρτίσωμέν τι ἀληθῶς ἄξιον τῆς ἀπεκδοχῆς πάσης ἑλληνικῆς οἰκογενείας, ἐπιθυμούσης νὰ μανθάνῃ ὅσα παρῤῥῶνται ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἐφημερίδων· ἄπειρα πράγματα, ὧν ἡ ἄγνοια θὰ ἐμαρτύρει μέγα κενὸν ἐν τῇ ἀνατροφῇ, καὶ ὧν ἡ γνῶσις θὰ προσέθετε καὶ κάλλος καὶ προῖκα εἰς τὰς Ἑλληνίδας μας.

Θὰ μ' εἴπῃς ὅτι μέγα τι ἐπαγγελλόμεθα· καὶ θὰ ῥιζῇς διὰ τὴν τόλμην, ὅταν μὲ ἀκούσῃς ἀποκρινομένην, ὅτι ἐπαγγελλόμεθα τῳόντι τοῦτο, ὅσον μέγα καὶ ἂν ᾖ! Ἀλλὰ θὰ συνέλθῃς καὶ θὰ μὲ δικαιώσῃς, ἀφοῦ σοὶ προσθέσω ὅτι θέλομεν, οἰκουρούσας, νὰ τὰς καταστήσωμεν περιηγητάς. Ὁμολόγησε ὅτι εἰς τοῦτο οὐδόλως ὑπάρχει δοκησισοφία. Μήπως ὁ πλοίαρχος σοφίζει τοὺς ἐπιβάτας, ἢ ἡ θέα καὶ ἡ γνῶσις τῶν ποικίλων πραγμάτων, ἅτινα παρουσιάζονται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ἀλλεπαλλήλως;

Τὸ καθ' ἡμᾶς, οὐδεμιᾶς φειδόμεθα πρὸς τοῦτο δαπάνης, — καίτοι ἐδῶ αἱ δαπάναι εἶναι βαρύταται· δὲν θὰ ἐπίστευες ἂν σοὶ ὑπελογίζοντο μία πρὸς μίαν, αἱ τῶν εἰκονογραφιῶν μάλιστα. Τὸ ἔθνος, δυστυχῶς, εἶναι ὀλίγον· καὶ ὅμως, δι' οἰκονομιῶν καὶ πολλοῦ, πολλοῦ κόπου, πράττομεν μόνοι ὅ,τι γίνεται ἐνταῦθα δι' ἑταιριῶν ῥιζουσῶν τὰς ἐλπίδας ἐπὶ 50 καὶ 100 χιλιάδων συνδρομητῶν.

Ἐν τῷ 6′ φυλλαδίῳ σοὶ ἐστάλη πάλιν εἰκὼν τῶν τοῦ συρμοῦ γυναικείων ἐνδυμασιῶν, ὡς καὶ ἐν τῷ α′, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ λάβῃς τὴν δευτέραν μετὰ τοῦ παρόντος γ′ φυλλαδίου· — διότι κατὰ δύο μῆνας ὑπεσχέθημεν

τοιαύτην. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐσκέφθην ὅτι ἐφέτος αἱ ἀποκρεαὶ εἶναι σύντομοι, καὶ τὸ παρὸν φυλλάδιον θὰ σοὶ ἔφερε τὴν εἰκόνα τῶν ἐνδυμασιῶν τοῦ χοροῦ ἀληθῶς κατόπιν ἑορτῆς, προελάβομεν. Δὲν σοὶ εἶχα προσθέσει δὲ καὶ περιγραφὴν τῶν ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ, ἐπειδὴ, ὅτε ἔγινεν ἡ ἀπόφασις τῆς ἐξαποστολῆς της, τὸ φυλλάδιον ἦτο ἤδη τετυπωμένον. Τοῦ λοιποῦ ὅμως θὰ ἔχῃς ἐπιστολήν μου ἐν παντὶ φυλλαδίῳ, εἴτε φέροντι εἰκόνα, εἴτε καὶ μή.

Οἱ Παρισιανοὶ κατ' αὐτὰς χορεύουσι πανταχοῦ· πανταχοῦ θαλίαι καὶ μεταμφιασμοί. Αἱ φειδωλότεραι τῶν κυριῶν προετοιμάζουσι σολὰς ἑλληνικὰς ἢ ἱσπανικὰς, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν αἱ ἐσθῆτές των. Ἐπικρατοῦσι δὲ μᾶλλον αἱ στολαὶ αἱ παριζῶσαι ἄνθη ζῶντα, ὡς τὸ ῥόδον, τὸ ἴον, τὸ κρίνον, ἢ καὶ τὸ κεράσιον, πρὸ πάντων δὲ τὸ ἔαρ, ἤτοι ὅλα ὁμοῦ τὰ ἄνθη εἰς κάλυκας ἐπ' ἐσθῆτος κυανῆς, ὡς εἶναι ὁ οὐρανὸς τοῦ μαΐου, ἐσθῆτος τὴν ὁποίαν σκεπάζει ἐξωμὶς (tunique) ἐκ τουλλίου χρυσοῦ, λάμποντος ὡς οἱ ἑαρινοὶ ἥλιοι. Ἐφάνησαν δὲ καὶ ἐσθῆτες ἀπομιμούμεναι τὸ ῥιπίδιον, ἐσθῆτες τῶν ὁποίων τὰ φύλλα φέρουσι θαυμαστὰς ζωγραφίας ἐπὶ ὁλοσηρικοῦ λευκοῦ ἢ ἄλλων ἀνοικτῶν χρωμάτων· ἄλλαι, ἀπομιμούμεναι τὸν καθρέπτην, φέρουσι τῳόντι μικρὰ κάτοπτρα περιεσφιγμένα δι' ἀνθέων χρυσῶν· εἶδον δὲ καί τινας παρισώσας τὸ χαρτοπαίγνιον, καὶ ἄλλας τὴν Ἀμφιτρίτην, μὲ κογχύλας πέριξ τοῦ στήθους, μὲ κοσμήματα ἐκ κοραλλίου ὅλα, μὲ περιδέραιον μαργαριτῶν, μὲ πλαστὰ χόρτα θαλάσσια ἐπὶ τῆς κόμης, καὶ μὲ παντὸς εἴδους ἰχθύας κεντητοὺς ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος· χρυσοῦς, ἀργυροῦς, ἀλλὰ, μὰ τὸ ναί, καὶ μὲ πολύποδας.

Δὲν ἐκτείνομαι εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐσθήτων τούτων, θέλουσα νὰ μεταβῶ εἰς τὰς πρὸς χορὸν ἁπλοῦν. Μεγάλως ἤρεσε μεταξύ τις ἐσθὴς τῆς αὐτοκρατορίσσης, ἔχουσα σειρὰς λευκὰς καὶ ἀχυροχρόους, καὶ ἐπεσκεπασμένη δι' ἐξωμίδος ἐκ τουλλίου κατασίκτου ὑπὸ σιγμῶν ἀργυρῶν. Μετ' αὐτὴν ἀναφέρονται, μία ἐκ τουλλίου λευκοῦ διεσπαρμένου μὲ ῥόδα πολύχρωα· ἄλλη ῥοδίνη, μὲ μεγάλας ἀνθοδέσμας ἐκ ῥόδων· καὶ ἄλλη κατάλευκος, διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ τὸ ἀτμῶδες αὐτῆς. Ἀναφέρονται δὲ καὶ αἱ ἑπόμεναι. Ὁλοσηρικὸν λευκὸν μὲ ἐξωμίδα ἀπὸ τούλλιον φυσκῶδες, στολισμένη διὰ βλόνδας ἀργυρᾶς, καὶ ἔχουσα γύρωθεν μικρὰ πτερὰ κυανᾶ. Μέλαν μεταξίνον ὕφασμα, καλούμενον φηγὸς (faye), κεντημένον διὰ γαγατῶν (jais).

Αἱ κόραι, εἰς τὰς χορευτικὰς συναναστροφὰς ὅπου δίδεται καὶ τέϊον, φοροῦσιν ἐσθῆτας ἐκ ταφετᾶ λευκοῦ, μὲ πλατεῖαν ζώνην κυανῆν, ῥοδίνην ἢ κοκκίνην, καὶ ἱσπανικὸν κοντὸν (petit Figaro, ὡς ἐδῶ τὸ λέγουσιν) ἄνευ χειρίδων, ἔχον τὸ χρῶμα τῆς ζώνης, χρυσοκέντητον γύρω καὶ μὲ κροσσοὺς ἐκ φλωρίων ψευδῶν ἢ ἀληθινῶν· πρᾶγμα κομψότατον.

Τοῦ συρμοῦ τὸ ἄνθος εἶναι τὸ λεγόμενον ἐδῶ καλέγα (caléga)· — νομίζω ὡς νὰ βλέπω τὴν ἀγαθὴν μάμμην σου κάμνουσαν τὸν σταυρόν της. — Τὸ ἄνθος τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἀπαντωμένων εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἄνθος ταπεινότατον, συγγενὲς τοῦ τριφυλλίου. Οἱ τῶν πλαστῶν ἀνθέων κατασκευασταὶ ἀπεμιμήθησαν τοὺς λεπτοὺς αὐτοῦ βότρεις, σολίζοντας χαριέστατα τὰς κεκρυφαλίδας (coiffures), ἐπειδὴ εἶναι ἐλαφρότατοι. Ἄλλως τε, τὸν χειμῶνα τοῦτον οἱ στέφανοι εἶναι ὅλοι ἐλαφροὶ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντ' αὐτῶν τίθεται πλαγίως, πλησίον τοῦ μεταυχενίου κρωβύλου (chignon), μικρά τις ἀνθοδέσμη· ἄνω δὲ τοῦ μετώπου ἓν μόνον ἄνθος, εἰς τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς. Ἐνίοτε ἄνωθεν τοῦ ἄνθους τίθεται καὶ μηλολόνθη τις (πεταλοῦδα) ἐπὶ εὐλυγίστου σύρματος, διηνεκῶς σειομένη ὡς πετῶσα.

Καὶ ταῦτα περὶ τῶν χορῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἓν μόνον ὕφασμα νέον ἐφάνη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο· βλόνδα μέλαινα μετὰ χρυσοῦ.

Εἰς δὲ τὰ γεύματα, μεγάλη συνήθεια ἐσθήτων ἐξ ἐπιχνόου (ἐγέλασες τὴν λέξιν ἐπίχνοον, ἀλλὰ δὲν μ' ἔδωκες τὴν καλητέραν) ἀνοικτῶν χρωμάτων, μὲ ζωσῆρας χρυσοῦς ἢ ἀργυροῦς, πολυτίμως ἐπεξειργασμένους.

Αἱ ζῶναι εἶναι πάντοτε τοῦ μεγάλου συρμοῦ· καὶ αἱ διασκευαὶ αὐτῶν μυθώδεις πάντοτε. Ἔχω νὰ σοὶ ἀναφέρω τὴν ζώνην τῆς Πάτης (ἰταλίδος θεατριστρίας), ζώνην ἥτις, ἀφοῦ διέλθῃ κρίκους διαφόρους, χύνεται ἐπὶ πλήθους ἐμβλημάτων τῆς μουσικῆς· τὴν Μεττερνίχειον ζώνην, ἧς τὰ κρεμαστάρια περισῳρέφονται εἰς τὰ τῆς κυνηγεσίας· τὴν τῆς Αὐτοκρατορίσσης, ἧς αἱ δύο πλατύτηται ἄκραι συνάπτονται ὑπὸ πλοΐου τι, τὸ σύμβολον τῆς τῶν Παρισίων πόλεως· τὴν τοῦ Ῥοβινσῶνος, σκεπαζομένην ὑπὸ πτερῶν καὶ βελῶν· τὴν αὐτοκρατορικὴν, κεκοσμημένην διὰ σμήνους μελισσῶν (μελισσάων ἀδινάων, — ἐνθυμεῖσαι τὸν γέροντα διδάσκαλον, καὶ τοὺς καιροὺς τῆς μαθητείας μας, καὶ τὰς ἐπὶ τούτου τρελὰς παρῳδίας) χρυσῶν τε καὶ ἀργυρῶν· τὴν ἱσπανικὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξῄρτηται μαχαιροβγαλτικῷ τῷ τρόπῳ ἐγχειρίδιον, οὐδὲν αἴσιον ὑπισχνούμενον εἰς τοὺς αὐθάδεις. Ἐν τούτοις πολλαὶ, ὀπισθοδρομικαὶ ἴσως, θεωροῦσι τὰς ζώνας ταύτας ὡς λίαν καταπεφορτωμένας, καὶ ἀντ' αὐτῶν προτιμῶσιν ὡραίας ταινίας, μὲ μόνον ἕνα κόμβον μέγαν. Ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην τῶν κατασκευαζόντων τὰς ἄλλας, ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα· καὶ παρετήρησαν οἱ Παρισιανοὶ, ὅτι πρὸ πάντων οἱ ξένοι θαυμάζουσι τὰς μᾶλλον καταπεφορτωμένας, καθόσον τὰς βλέπουσι χρυσιζούσας καὶ βαρυτέρας.

Ἡ ἐκ ταφετᾶ μέλανος ἐσθὴς εἶναι ἡ ἐπικρατεστάτη καὶ εὐγενικωτάτη· φορεῖται δὲ ὁπουδήποτε, εἴτε ἁπλῆ, εἴτε πολυτελῶς ἐστολισμένη· συνηθέστερον μὲ διάλοζα ἐξ ὁλοσηρικοῦ, καὶ τούτου μέλανος.

Καὶ τὸ ἱσπανικὸν τρίχαπτον (blonde) φορεῖται πολύ· ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται χλανίδες (mantilles), ἔτι δὲ καὶ ἐσθῆτες. Καὶ μέλαν μὲν εἶναι χαρακτηριστικώτερον ἢ λευκόν· ἀλλὰ τὸ λευκὸν εἶναι στολιστικώτερον· ὡς διαφανὲς, διαπρέπει ἐπὶ ἐσθήτων χρώματος ἀνοικτοῦ, ἐξ οὗ ἀναδείκνυνται λαμπρῶς τὰ βαρέα του ἄνθη.

Πολλαὶ Ἀμερικανίδες εὑρίσκονται τὴν ὥραν ταύτην ἐν Παρισίοις, καὶ πανταχοῦ διαπρέπουσιν αἱ πλουσιώταται αὐτῶν στολαί. Γίνεται μαλισταλόγος, ἐπειδὴ καὶ ἄνυμφοι φοροῦσιν ὅ,τι ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ἀνύμφους Γαλλίδας. Εἰς αὐτὰς μόλις ἐπιτρέπεται ἡ ἐξ ὁλοσηρικοῦ (ἀτλαζίου) ἐξωμὶς μόνον, ἐνῷ αἱ Ἀμερικανίδες κόραι ἐνδύονται πολυτελῶς ὡς αἱ ὕπανδροι. Ὡσαύτως παρετηρήθη ὅτι αὗται καὶ ὑπερεζογκοῦσι τὴν κόμην των.

Ἐκ τῶν τραγημάτων ἢ σακχαροπήκτων ἐδεσμάτων (bonbons), ὡς νέα θὰ σοὶ ἀναφέρω τὰ λεγόμενα (πάλιν) καλοῦγαι καὶ μαδριλήνια (madrilènes).

Ἀλλ' ὁ κόσμος εἶναι τόσον χορτασμένος ἐκ τῶν ζαχαρικῶν, πανταχοῦ ἀφθονούντων ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἔτους, ὥστε εἰς ὅλα τὰ συμπόσια καὶ τοὺς χοροὺς ταῦτα ἀφίνονται σχεδὸν ἀνέπαφα, ἐγκαταλελειμμένα ἀναμφισβητήτως εἴς τινας κυρίας, σημειωμένας ἐνταῦθα διὰ τὴν ἀκοτονόμαστον ἁπλησταίαν των. Κατὰ τὰς ἐφημερίδας, ἐφέτος αἱ κυρίαι αὗται ἔφερον θυλάκους ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεως, ἵνα παραχώνωσιν ἐντὸς αὐτῶν ἀκινδύνως τὰ λεπτόδερμα τραγήματά, ἅτινα πέρυσιν εἶχον ἀφανίσει τὰς ἐσθῆτάς των, θλώμενα ἐντὸς τῶν θυλάκων αὐτῶν. Μεταξὺ τοῦ ἐδῶ μεγάλου κόσμου εἶναι, ὡς λέγεται, δύο ἢ τρεῖς αἱ κυρίαι αὗται. — Παντοῦ τὰ πάντα.

Ἤκουσες ποτὲ ὅτι ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶναι φιλοθεάμων ὑπὲρ πάντα ἄλλον; Ὄχι βέβαια μέχρι τοῦδε. Ἀπὸ τοῦδε λοιπὸν γίνωσκε, ὅτι οὐδ' οἱ Ἰταλοὶ δύνανται, οὐδ' οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι θὰ ἠδύναντο νὰ παραβληθῶσι πρὸς αὐτὸν κατὰ τοῦτο. Ἔπρεπε νὰ σ' ἔχω πλησίον μου, καθ' ἣν ὥραν ἐγγίζει ἡ ἄνοιξις τῶν θυρῶν τῶν θεάτρων· νὰ σὲ δείξω ἤθελα τοὺς περιμένοντας ἔξω τῆς θύρας, ὁποίαν μακρὰν γραμμὴν σχηματίζουσιν ὀφιοειδῶς, γραμμὴν queue λεγομένην γαλλιστὶ, ἤτοι οὐρὰν, ὅπως εὕρωσι κάθισμα ἐν τῷ θεάτρῳ! Πολλάκις περιμένουσιν ἐκεῖ, ὄρθιοι καὶ ἐντὸς τοῦ ψύχους, ὥρας 5 καὶ 6, ἄνδρες μετὰ γυναικῶν· φύλακες δὲ ἀστυνομικοὶ ἐπιτηροῦσι πάντας, διάτε τὴν κοινὴν εὐταξίαν, καὶ ὅπως μή τις τῶν ἐρχομένων βραδύτερον λαμβάνῃ θέσιν πρὸ τῶν ἐλθόντων πρὸ αὐτοῦ.

Ἀλλὰ θὰ μ' ἐρωτήσῃς, διατί δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐρχομένους νὰ ἐμβαίνωσιν ἀμέσως εἰς τὸ θέατρον, καθὼς γίνεται ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀντὶ νὰ ἵστανται ἔξωθεν αὐτοῦ, νὰ ἐξευτελίζωνται οὕτως εἰς τὰ ὄμματα τῶν παροδιτῶν, ὡς μὴ εὐπορούντες ἀρκούντως ὅπως λάβωσιν ἰδιαιτέραν θέσιν, καὶ τέλος νὰ ἐκτίθενται εἰς τὸ ψῦχος καὶ εἰς τὸν ἥλιον. Ἐδῶ σ' ἐπερίμενα, ἵνα ὁμολογήσῃς τὴν ὑπερβάλλουσαν φιλοθεαμοσύνην τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ. Ἔπρεπε ν' ἀνοίγεται τὸ θέατρον ἀπὸ πρωΐας, καὶ τότε δέκα ὁλοκλήρους ὥρας τῆς ἡμέρας θὰ διετέλει πλῆρες θεατῶν, προσδοκώντων ἐν τῷ σκότει (ἐπειδὴ τὰ θέατρα, ὡς γινώσκεις, εἶναι τὴν ἡμέραν σκοτεινὰ) τὴν νυκτερινὴν ὥραν τῆς ἄρσεως τοῦ παραπετάσματος τῆς σκηνῆς. Συμπεραίνεις δὲ πλέον τὰ ἐνδεχόμενα ἀτακτήματα, καὶ ὁποῖον ἐμπόδιον θὰ ἐπροξένει τοῦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ θεάτρου καὶ εἰς τὰς δοκιμὰς τῶν ἠθοποιῶν.

Τὸ κακὸν τοῦτο θὰ ἐξέλειπε μόνον ἐκ τῆς προσθήκης καὶ ἄλλων θεάτρων εὐρυχωροτάτων, καὶ ἐκ τῆς εὐρύνσεως τῶν μέχρι τοῦδε, ὧν δύο μόνον, πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν μόλις κτισθέντα, φαίνονται ἀληθῶς ἄξια τῆς καλλίστης ταύτης μεγαλοπόλεως. Δὲν λέγω τὸ πλησίον τοῦ Μεγάλου Ξενοδοχείου (Grand Hôtel) νεόδμητον, ἀλλ' ἀτελείωτον εἰσέτι, εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ὑπέρκομψον τοῦ ὁποίου μέτωπον ἀναγινώσκονται γράμμασι χρυσοῖς αἱ λέξεις ACADÉMIE IMPÉRIALE DE MUSIQUE (Αὐτοκρατορικὴ Ἀκαδημία Μουσικῆς).

Τότε θὰ ἐμετριάζετο καὶ ἡ τιμὴ τῆς εἰσόδου, βαρεῖα οὖσα σήμερον πρὸς τὰς μέσας μάλιστα τάξεις, αἵτινες οὔτε μετὰ τοῦ συρφετοῦ δύνανται νὰ συγκάθηνται, οὔτε νὰ πληρώνωσιν 8 ἕως 10 φράγκα ἀνθ' ἑνὸς καθίσματος κειμένου εἰς θέσιν μετρίως ἀνεκτήν.

Καθ' ἑκάστην ἑσπέραν δίδονται παντοῖαι παραστάσεις εἰς εἴκοσι θέατρα συγχρόνως, ἀλλ' εἰς ὅλα βλέπεις τὴν αὐτὴν συρροήν· καὶ σημείωσον ὅτι, ὁσάκις παράστασίς τις εὐαρεστήσῃ εἰς τὸ πλῆθος, ἐπαναλαμβάνεται 50 ἢ 100, ἢ καὶ ἕως 400 νύκτας, ἀδιαλείπτως σχεδόν! Λέγω δὲ πλῆθος καὶ ὄχι δημόσιον, λόγῳ κυριολεξίας. Τῳόντι, ὁποιονδήποτε ἀριστούργημα τῆς δραματικῆς τέχνης, ὅσον καὶ ἂν ἐνευφημήθῃ, ὅσον καὶ ἂν ἐπροξένησε κρότον, δὲν δύναται ν' ἀξιωθῇ τοσούτων ἐπαναλήψεων ἀδιαλείπτων, ὅταν οἱ ἐκτιμῶντες αὐτὸ ἦναι τὸ νοῆμον δημόσιον, ἤτοι τὸ εὐαριθμότερον μέρος τῶν κατοίκων· ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων παίζονται ἐπὶ σκηνῶν καί τινα θεάματα ἐκπλήττοντα τὴν ὅρασιν μᾶλλον ἢ τὸν νοῦν· καὶ εἰς αὐτὰ συρρέει τὸ πλῆθος ἄπληστον. Τοιαῦτα ἦσαν τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἔλαφος ἐν τῷ δάσει» (Biche au bois) καὶ «Ἡ Στακτοπιτυροῦ» (Cendrillon), διαδραματιζόμενα καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς δύο τῶν ἐνταῦθα θεάτρων. Οὐδεὶς τῶν ἀπείρων ξένων, οἵτινες εἶχον ἔλθει πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, ἀπηξίωσε τὰ θεάματα ἐκεῖνα τῆς περιεργείας του· ἀλλ' ἐθαύμασε μὲν τὴν λαμπρότητα τῶν σκηνογραφιῶν, τὴν ἐπιτηδειότητα τῆς σκηνικῆς τερατουργίας, καὶ τὸ γόνιμον τῆς φαντασίας τοῦ ἐπινοήσαντος τὰς ὀνειρώδεις ἐκείνας ἀπείρους στολάς, ἐταλάνισε δὲ τὸ παιδαριῶδες καὶ ὅλως ἄσκοπον τοῦ διαλεκτικοῦ μέρους τοῦ δράματος, καὶ τέλος ἀπῆλθεν ἐν ἀποφάσει νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ ποτὲ ἄλλοτε, οὐδ' ἂν ἐπληρώνετο ἀντὶ νὰ πληρώσῃ.

Ὁπωσδήποτε, οἱ θεατρῶναι θησαυρίζουσιν ἐκ τῶν τοιούτων θεαμάτων, οὐδέποτε χορταινομένου τοῦ πλήθους ἐξ αὐτῶν. Καθὼς δὲ ἐκ τῶν ὀνομάτων ἐννοεῖς, εἶναι παραμύθια, τὰ αὐτὰ δι' ὧν αἱ μητέρες ἢ αἱ τροφοὶ μᾶς ἀπεκοίμισαν πολλάκις, οὔσας νήπια. Ἡ Στακτοπιτυροῦ εἶναι αὐτὴ ἐκείνη ἡ γνωστή μας, ἡ ἔχουσα μητέρα καὶ δύο ζηλοτύπους ἀδελφὰς, ἀδίκως μισούσας αὐτὴν καὶ τυραννούσας· ἡ καταφεύγουσα πάντοτε εἰς τὴν τέφραν τῆς ἑστίας, ἣν παρηγορεῖτο ἀνασκαλεύουσα, καὶ ὅπου ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὴν μίαν τῶν ἡμερῶν ἡ καλὴ Μοῖρα· ἡ Στακτοπιτυροῦ, ἡ μικροτάτους ἔχουσα τοὺς πόδας καὶ ἀπωλέσασα ποτὲ ἓν τῶν πεδίλων της, εὑρεθὲν συνεργείᾳ τῆς καλῆς Μοίρας ὑπό τινος βασιλόπαιδος, ὡραίου ὡσὰν τὰ μαλάγματα (ἔλεγον αἱ τροφοί μας), καὶ ὁ ὁποῖος, ἀναζητήσας πανταχοῦ τοῦ βασιλείου τὴν κόρην εἰς ἣν ἀνῆκε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πέδιλον, μετὰ πολλὰς καὶ παντοίας περιπετείας τὴν ἀνεκάλυψε τέλος, καὶ τὴν ἐνυμφεύθη μὲ γάμους καὶ μὲ χαράς.

Ὅλαι αὗται λοιπὸν αἱ περιπέτειαι διαδραματίζονται μετὰ προσθηκῶν θαυμασίων, εἰς τὰς ὁποίας συντείνει οἱ σκηνικὴ μηχανικὴ, ἡ ζωγραφικὴ τέχνη, δαπανηροτάτη τις πολυτέλεια, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς. Ἐντύπωσιν μοὶ ἀφῆκε γέφυράτις συγκειμένη ἐξ ἁγαλμάτων ζώντων, ἢ Νυμφῶν παντοίας ἐχουσῶν θέσεις, πλήρεις χάριτος καὶ ἰδεώδους κάλλους μεταξὺ τῶν περιῤῥεόντων ὑδάτων, — ἀληθινῶν ὑδάτων, ἀναβιβαζομένων εἰς τὸ θέατρον δι' ὀχετῶν καὶ ἀντλιῶν ἀφανῶν.

Καὶ ὅμως ὤφειλε νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν καὶ τὸ πλῆθος ἐβαρύνθη βλέπον ἐπαναλαμβανόμενα τετρακοσιοστὴν φορὰν ταῦτα τὰ τεράστια· καὶ ἤρχισε νὰ σπανίζῃ εἰς τὸ θέατρον. Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες ἀφορμὴν

οἱ γελοιογράφοι, παρέστησαν ἔν τινι ἐφημερίδι τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων τὴν Μοῖραν λέγουσαν πρὸς τὴν Στακτοπιτυροῦν·

— Τετρακοσιοστὴν ἤδη φορὰν ἔχασες τὴν παντοῦφλά σου. Ὁ κόσμος ἐβαρύνθη πλέον νὰ τρέχῃ νὰ σοῦ τὴν κυνηγῇ, καὶ πρόσεξε· θὰ μείνῃς ἀνυπόδητος.

Οὐ φροντὶς ὅμως Ἱπποκλείδῃ· ὁ θεατρώνης εἶχε συνάξει ἤδη ἱκανὰ, ὥστε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ παραμύθιον τῆς Στακτοπιτυροῦς δι' ἄλλου παραπλησίου· τὴν « Στακτοπιτυροῦν » διεδέχθησαν « Τὰ ταξείδια τοῦ Γυλλιβέρου »· καθὼς εἰς ἄλλα θέατρα, τὴν « Ἔλαφον τοῦ δάσους » διεδέχθη ὁ ναυαγὸς « Ροβινσών. »

Εἰς τὴν παροῦσάν μου θὰ δώσω τέλος σημειοῦσάσοι, ὅτι ἐν Βιέννῃ συνέστη Ἑταιρία καλουμένη τῆς Βραχυτομίας τῶν ἐσθήτων. Οἱ ἱδρυταὶ αὐτῆς ἀνεκάλυψαν, ὅτι αἱ ποδήρεις ἐσθῆτες ὄχι μόνον ἐνοχλοῦσι τοὺς διαβάτας, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσι τὴν δημοσίαν ὑγείαν, — μάντευσε πῶς... — διεγείρουσαι τὸν κονιορτὸν, καθαπτόμενον τῶν βρογχίων, ἢ ἐπιφέροντα ὀφθαλμίαν. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ σταλῇ προηγουμένως πρεσβεία πρὸς τὸν Αἴολον, ὅπως κλείῃ τοὺς ἀσκούς του εἰς τρόπον, ὥστε μόνον ἀναπνοὴν νὰ ἔχῃ ὁ κόσμος ἐξ αὐτῶν. Περὶ τούτου ἡ Ἑταιρία δὲν ἐφρόντισεν. Ἐπενόησε μόνον πῶς νὰ τιμωρῇ τὰς ἐμμενούσας εἰς τὸ πλημμέλημα· διὸ καὶ ὑποχρεοῖ πᾶν μέλος της νὰ πατῇ πάραυτα ὡς ὄφιν καὶ ὡς σκορπίον πᾶσαν ποδήρη ἐσθῆτα καθ' ὁδὸν ἀπαντωμένην. Φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἡ ἐσθὴς τότε, νεῦρα μὴ ἔχουσα μηδὲ ὀστᾶ, σχίζεται, ἡ δὲ φοροῦσα αὐτὴν στρέφεται συνήθως καὶ βλέπει ὀπίσωτης τὸν ἔνοχον τῆς ἀπροσεξίας. Ταύτης λοιπὸν δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας ὁ δήμιος τῆς ἐσθῆτος, ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν γυναῖκα ἥτις τὸν παρατηρεῖ ὅλοσυρῶς, λόγους τινὰς ἠθικοὺς περὶ τοῦ ποδήρους ἀτοπήματος· ἐὰν δ' ἐκείνη ὀργισθῇ καὶ μὲ ὁλοπόρφυρον ὄψιν ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν, ἡ ἀποζημίωσις πληρόνεται ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας.

Ὅλα μάταια· ὁ συρμὸς κάμνει, καὶ μόνος ὁ συρμὸς ξεκάμνει. Κύριος ἔδωκε, Κύριος ἀφείλετο. Ἄνευ τοῦ φοβήτρου τῆς βιενναίας Ἑταιρίας, ἤδη αἱ Παρισιαναὶ ἄλλας μὲν τῶν πρὸς περίπατον ἐσθήτων ἐβράχυναν, ὥστε μόλις νὰ ἅπτωνται τοῦ γόματος, ἄλλας δὲ ἀνασύρουσι κομψῶς πέριξ τοῦ σώματος διὰ κομβίων, καὶ μόνον τὰς πρὸς χορὸν, ἢ συναναστροφὰς ἑσπερινὰς, ἢ ἐπισκέψεις, ἀφίνουσι μακροτόνους, ἀπελπιστικάς· τόσον, ὥστε ἴσως ἐντὸς ὀλίγου θεωρηθῇ ὡς ἀναγκαία ἡ πρόσκτησις καὶ παιδὸς οὐραγοῦ (page), ἤτοι νέου ὑπηρέτου, ἔργον ἔχοντος νὰ βαστάζῃ καὶ ἄγῃ τὴν οὐρὰν... τῆς δεσποίνης του.

Ἀληθινὰ, Ἑλληνοδίκη μου· ἔχεις ὑπηρέτας πολλοὺς εἰς τὴν οἰκίαν σου; Εἶναι καὶ ἐκ τῶν δύο γενῶν; Ποιεῖσαι περὶ πολλοῦ νὰ μανθάνῃς τὸν ἐδῶ ἐπικρατοῦντα συρμὸν, ἔτι καὶ εἰς τὰς οἰκιακὰς φράσεις καὶ λέξεις; Ἀναφέρουσα λοιπὸν περὶ τῶν ὑπηρετῶν σου, ἂν τύχῃ νὰ ὁμιλῇς γαλλιστὶ, πρόσεξε δι' ἀγάπην Θεοῦ, μὴ λέγῃς εἰς τὸ ἑξῆς les domestiques (οἱ οἰκέται), ἀλλὰ les gens (τὸ s προφέρεται) de maison, ἤτοι οἰκιακοὶ (πρὸς διαστολὴν τοῦ οἰκεῖοι, familiers). Οὕτω μόνον θὰ καταλάβουν οἱ ἀκούοντές σε, ὅτι εἶσαι καὶ σὺ εἰς τὴν σειρὰν τῶν προόδων τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐκλεκτοῦ πολιτισμοῦ. Λάβε σημείωσιν, διότι εἶναι πρᾶγμα, ὡς βλέπεις, χαρακτηριστικώτατον.

Les gens de maison. — Καὶ τοῦτο μὲν, ὡς δημοκρατικὸν, ἄσμενον παρεδέχθη σύμπαν τῶν ὑπηρετῶν τὸ φῦλον, καθὼς οἱ θυρωροὶ τὴν λέξιν concierge, καὶ ἤδη τοὺς κακοφαίνεται ἂν τοὺς ἀποκαλέσῃς ὡς πρὶν, — ἐπειδὴ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα θέλουν σήμερον νὰ ἐξευγενισθῶσιν, ἀρχόμενα τοὐλάχιστον ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν· — ἀλλ' ἀνέγνωσα ἐφημερίδας μεμφομένας πικρῶς κυρίας τινὰς τοῦ ἐδῶ ἀνωτάτου κόσμου, ὡς εἰσαγούσας ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν ὁμιλίαν των λέξεις καὶ φράσεις χυδαίας, ἀνευρέτους εἰς τὰ λεξικά. Ἴσως λοιπὸν ἀκούσῃς τὰς λέξεις ταύτας μετ' οὐ πολὺ καὶ εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν παρενειρομένας ὑπὸ ξενοζήλων, συνήθως θαυμαζόντων καὶ ἀσπαζομένων ἀνεξετάστως πᾶν ὅ,τι ἂν φέρῃ εἰς αὐτοὺς ἡ αὔρα τοῦ πολλάκις ὑπόπτου τῆς Ἑσπερίας πολιτισμοῦ. Ὦ Ἑλληνοδίκη μου! ὁ ἄνθρωπος κρίνεται ἐκ τῶν θαυμασμῶν αὐτοῦ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν ἀντιπαθειῶν αὐτοῦ.

Ἀλλὰ προφυλαττομένη σὺ, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερτεροῦσα, γίνωσκε μικράν τινα χάριν πρὸς τὴν χάριν σου εἰς ταύτας ὅλας τὰς ἀθλιότητας προσέχουσαν καὶ προειδοποιοῦσάν σε

Ζωὴν Πολυμόχθου.

Ὑστερόγραφον. — Ἀκούω ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου πωλητήν τινα κράζοντα, « Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα! Πρὸς δύο σολδία τὸ καθὲν ἀνατολικὸν ζήτημα! » Ἔχεις ἰδέαν τί ἀποκαλοῦν ἐδῶ κατ' αὐτὰς ἀνατολικὸν ζήτημα; Τοῦτο λέγεται ὡσαύτως καὶ ῥωμαϊκὸν καὶ μεξικανικὸν, ἀδιακρίτως. Εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, καὶ ἰδοὺ πῶς. Κατεσκεύασαν ἐκ σιδήρου στρογγύλου καὶ λείου δύο πράγματα ἔχοντα τὸ σχῆμα ρ· ἡ ἄκρα ἡ σχηματίζουσα τὸν κρίκον δὲν εἶναι συγκεκολλημένη, ἀλλ' ἀπέχει μάλιστα ὀλίγον· ἀπέχει ὅσον τὸ ἥμισυ τοῦ πάχους τοῦ σύρματος. Πρόκειται λοιπὸν, παιδιᾶς χάριν, νὰ περάσῃ τις τὸν ἕνα κρίκον ἐντὸς τοῦ ἄλλου, χωρὶς ποσῶς νὰ βιάσῃ τὴν δίοδον· ἔπειτα δὲ πάλιν νὰ χωρίσῃ αὐτούς· τὸ ὁποῖον καὶ γίνεται μετά τινα βάσανον, κινοῦσαν εἰς ἱλαρότητα τὴν συναναστροφήν.

Ἂν τὰ εἰρημένα ζητήματα ἐλύοντο μετὰ τόσον μόνον κόπον, ποῖον ἆρά γε θὰ ἠὔχεσο νὰ περιήρχετο εἰς χεῖράς σου; Πτωχή μου Ἑλληνοδίκη! σὲ γνωρίζω· σὺ θὰ ἐβίαζες τοὺς κρίκους· — σὺ δὲν ἔχεις ὑπομονήν.

Ζ. Π.